اونو اوج

کتاب غزوات سلطان سلیمان بهم ~~کلیتی نی اسفر~~

سح ١٠

~~اوراده یقانه زکه~~

آیاصوفیه

ابن کمال احمد شمس الدین چلبی

موحاجنامه

قد وقف هذه النسخة الجليلة سلطاننا الأعظم والخاقان المعظم
مالك البرين والبحرين خادم الحرمين الشريفين السلطان ابن السلطان السلطان
الغازي محمود خان وقفا صحيحا شرعيا على من طالع ونظر وتعلم وتذكر رحمه الله تعالى
لوالديه واولاده حرره الفقير أحمد شيخ زاده المفتش بأوقاف الحرمين
الشريفين غفر لهما

سپاس بی قیاس و منّت بی نهایت اول خدای بی همتایه که نعمت
غنیمت غزای غزایه صلای عام ایدوب جیش نصرت کیش اسلام
ظفر فرجامی ایچون عیش مهنّای مهیا ایتمش و یاغی یاغی نوک یاغری
یاغی ایله فراغ بالدی ورفاع حالدی چراغن یانه مسندر
قلب صلب اعدای بد رای دین مبینی و بنت دهشت خصوم شوم
شرع متینی کرم و زمر ایدوب شمع جمع آرای شاهی فرای جهانی
اویاندرمش و کرمای جهان افروز داروگیر ایله بر تاب و سوز اولان
تشنه لب جانلری ضربت شمشیر آبدار ایله شربت شهادته قاندرمشدر **نظم**

شهادت شربتینی نوش ایدنلر ایچوب جام حسامی خوش ایدنلر
سوره یلیه ابدالر عیش باقی طهورا اولور شراب و حور ساقی

2 **نثر** صلوات صلات بی حد و درود درود بی عد
شول ناصب لوای شریعت کرامت احتوایه که صاحب مقام محمود در
حمای حمایتنه کروب احکام قضا امضا و قدر اثر قبول
ایدن سعید رشید مقبول و عنا ایدوب انقیاد ایتمین
شقی بدنژاد مردود در صحرای غزایی سوایم غنایم ایله
طولدردیلر مال غنیمت انوک شریعتنده حلال اولوبدر
کرمای هوای جهادی ایله جویبار فساد اعدای بد رای فاسدینه
صو غلوب شیزهٔ زار عیش کفار بدکیش یاسدن ایزنش صولوبدر **نظم**

نبوت امری اننله ختم اولوبدر اطاعت یوردغینه ختم اولوبدر

نثر مصلحت رسالت تمام اولوب تبلیغ کلام بلیغ
حاصل اولدقدن صکره مهتر عالم و بهتر بنی آدم مقام قدسه
واصل و منزل انسه نازل اولدقدن صکره خلفای راشدین
و ائمهٔ مرشدین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین اودای
دین مبینی و اعدای شرع متینی جمع و قمع اقدام ایدلر
احکام شرایعی احکام ده اوامر و نواهی تنفیذ و تأبیده

ذرایع اولان اعلای اعلامده • اهتمام ایدیلر • اندن صکره
امرای عظام ظهور ایدوب حفظ ممالک اسلامده • وضبط امور
جمهور انامده • مسالک خلفای کرامه • سالک اولدیلر • سعی جمیللری
مشکور اولدی • سایهٔ عدالتلرنده • وحمای حمایتلرنده • خواص
وعوام حضور ایدوب ذکر جمیل • واجر جزیل • تحصیل ایدیلر • گیدنلر
نظم
گیتدیلر آدلری باقی • اولوب بلش وبیانی • ایچنده مذکور اولدی
آدمک بو جهان فانیده • ذکر باقیسی عمر ثانیدر
خیرله اگدریکور آدکی کیم • ذکر باقی و عمر فانیدر
نثر
حضرت رسالتک نوبت نبوتی قیامته دک شش گوشهٔ
هفت اقلیمده • بش وقت اورلسه گرگدر • هر زمانده بر سلطان
عدیم المثل وعظیم الشان • بو جهان دارنده نوبت دلدی
دولور • ایکی یوز اللی سیل واردرکه • اول حضرت سلاطین
عالی قدر آل عثمانه که • صدرنشین دیوان خلافت درلر
نظم
دکمشدر عجب مذکوره خاندانعز نونده جاری اولو
سلاطین طوتدی ترتیب قدیم نوبت • بو نوبت خانه ده اولدی بو عادت

اولور هر عالمک بر کامرانی • که اول فرنک اولور صاحب قرانی
جهاندن اول گیده بر گون بریجی • بری داخی طوتر اونک یرینی
حقیقت بو جهان بر رهگذردر • گلن گیدی و باقی کوچ خبردر
نثر
اول نسل طاهردن • واصل ظاهردن ظهور
ایدن سلاطین کریم الشان • وعمیم الاحسان که اساطین
قبة الاسلام درلر • سایر ملوک کرامدن • وامرای عظامدن
وجوهله سرافراز اولوب • امتیاز بولمشلردر • بوستان میدان
قتالده • کندو آلتلریله دکدکلری نهال نیزهٔ جدال • یمشلرن بیمشلر
وکشت زار کارزارده • آتلری ایاقلریله دوکدکلری جسدلر
دمدلرینک حاصلن خرجنی کلمشلردر • اول سببله سایر سردارلردن
اسب عضبه سوار اولمغله • وتقلب اسباب تغلب ایله سالار
اولوبدررلر • ممتاز اولمشلردر • خصوصا
سلطان سلاطین جهان فخر دودمان عالیشان آل عثمان
سلطان سلیمان خان بن سلطان سلیم خان

زمین تختنک تاجداریدر اول ۞ زمان اهلنک کامکاریدر اول
قرین ظفر کند و صاحب قران ۞ جهانک خداوندکاریدر اول
زمین اهلی دورنده اولدی امین ۞ جهان دارنک شهریاریدر اول
زمانیله آنوک امان نو امان ۞ زمین و زمانک مداریدر اول
اوداتک صفاتن نجه وصف ایدم ۞ که نور جهان ظل باریدر اول

نثر بو پادشاه جهان پناه ۞ آسمان بارگاهک ۞ مدت خلافتنده
رایت ضلالت آیت کفر منحوس منکوس اولوبدر ۞ اول غزای
غزای مشهورکه ۞ توکتاب مستطابک ۞ فصولی و ابوابی ۞ آنوک اوصاف دولتی
بیاننده مسطوردر ۞ مذکور قضیه مرضیه مصدق و محقق در
مزبور مساعی مشکوری ۞ جامع اولان غزانک که ۞ مجامع انسده
تسلسل خوفی ۞ شوق و ذوق ایله ۞ آنوک ذکرینی سامعلردر
نقات رواة مقبول الروایه دن منقول اولان وجه اوزره
اصل بودر که ۞ حکایت اولنور

بو داستان عبرت نمای حضرت صاحب قران جهانکشای
کشورینجا صفره اتدوکی غزای اکرک بیاننده در

چکدی لشکر انکروسه سلطان غزا
قاینیوب جوش ایلدی دریای عمان غزا
موج تیغ تیغ کونیله بورندی یریوزی
اقدی دشمن اوستنه چون بحر جوشان غزا
طولدی غازیلرله دیوان سلیمان زمان
کلدی هنکام جهاد و ایردی دوران غزا
کوهسار جنک اولدی پرپلنک تیزچنک
طوطلو شیر زیان اولدی نیستان غزا
چون اعدا ایله کلکون اولدی صحرای جهاد
کشته‌لردن پشته‌لرله طولدی میدان غزا
برکل اولدی تازه یاره‌لیه بدنلر کلستانی
یاغدی کفار اوستنه چون تیرباران غزا
دشمنک باشی عجبمی اولسه غلطان کوی وش
نیزه سرتیز سلطان اولدی چوکان غزا
آق سنجاغی بتا شیر صباح فتحدر

نیر رخشانی در شمع شبستان غزا
کور مندر کور میسر داحی چرخ تیز کرد

بو بردی کیم ایدیبه شاه مردان غزا
آصف آرای صف آرای اردشیر شیر دل

یعنی ابراهیم پاشا میر میران غزا
جمله کفارک ایدی حمله سی برانن رد

یکدرسک بیل عبادتدن اوبرآن غزا
قلب صفین دلدی خصمک خنجر تیز جهاد

ویردی وافر کافری شمشیر بران غزا
نوبهار نصرت شاه غضنفر فر ایروب

طولدی ازهار غنا بیله گلستان غزا
شول قدر جمعدی غنا بر جوهری کیم طویدی خلق

قازلوب تیغ وتیر ایله اجلوب کان غزا
دفتر اعمال نشر اولدقده اول حشرده

نام سلطان جهان عنوان دیوان غزا

نثر بو سفر ظفر اثرده که کماة غزاة جیش مجاهدین طغاة
بغاة کیش جاحدینک شاه راه غزادن شوک شوکتن و نوک
صولتن دشت سنان جان ستان ومشت درشت گرز گران
وقبضه شمشیر بران وانگشت تیر پران ایله رفع ودفع اولملر
وصدای بشارت فزای جلبه غلبه عسکر مظفر اسلام نصرت انجام
اطراف ربع مسکونه واکناف هفت کشورده شایع اولمشدر
تازی سوار غازیلرک غزا آوازیلرینه زاد جهادله قطع منازل پر نوازل
مسالک پر مهالک ایدوب مراد مراده ایرمه لری ناصب رایت نصرت
آیت اسلام ظفر انجام حضرت صاحب قران سلیمان زمان زمان
دورانک حسن اهتمامیله ورافع لوای غزا آصف دوران
صف آرای میدان مردان یعنی خلیل الرحمان جلیل الشانک
یمن اهتمامیله واقع اولمشدر نه اولجلین سلطان صاحب شمشیر
عرش سریر پایه خلافت سایه صا اولمشدر ونه بو مجلین وزیر صایب تدبیر
دست صدارته اتابق باصمشدر

نظم

امیرا انجمن و وزیرا ابخنین
جهان چون تا ابد زیر نگین

نثر بو بحر زماننده که دهقان دوران جهان بوستاننده

اشجار عدالت بار و نصفت ثمار سلطنتی نهار و تربیت ایدر

اول نهال اقبال درخت بخت کبی بر سرو آزاد اولمامش

و چمن گلشن ولایه سایه صالمامشدر آنك دور ایامنده اردوان

آدلی آلکه که رکاب کامیابنده نجه اونك کبی ملوك اردوان در

عهد عدلنده نوشیروان روا ایدن سوز انجه که اول بابده لفظ خوشگوار

فصل الخطابندن هزار رحمت نوشیروان در نظم

اننده وصف سلطان جهان

نام نوشیروانی اونتدردی عدل و داد ایله
شمدی آغزلرده آدی دادی در نوشیروان

عدل و داد ایله جهان آباد اولدی شویله کیم
قالمدی ویران مگر کیم خانهٔ دشمن همان

بولمدی بر گنج ویران کیم صوده باشینی بوم
شویله معمور اولدی آنك عهد عدلنده جهان

جام لطفندن آنك بر جرعهدر آب حیات

باب خلقندن آنك بر نسخهدر باغ جنان

ساقی دوران ایلیه مجلسنده دور ایدر
دُر انجمله مرصع کاسه لردر آسمان

جا ز طاق عزته بر قبه چرخ هشتمین
سخنشینی قدرته کم پایه فرق فرقدان

خسرو کیوان مکان سلطان سلیمان خان که اوك
قصرینه چرخ مطبق هفت پایه نردبان

سایهٔ چتر ظفر یوزنده خال عنبرین
پایهٔ تختینی فلك فرقنده تاج ایدر نشان

آستانی توزنه یوز سوردی اولدی عنبرین
بو خم ابروی طاق وسمه دنك آسمان

نو عروس جوده اولدی آستینی جلوه گاه
طایر گلزار قدسه آستانی آشیان

دست هیجاده سنانی اژدر آتش فشان
معرکه بحرنده شمشیری نهنك جان ستان

حاصل عمر عدونك بجدى دوكدى كرز و تيغ

اوقه ده زمق حسابن كوسترده تير و سنان

نثرده وصف حضرت سلطان

انجم سپهركه حملهٔ حشمى حشم اولمشدر برقريندر داخى قهرمان
زمانك نظيرى صاحب قران نصرت قرينك يوزينه نظر ايتمش
دكلدر ماه ومهر كه تمام اندام لرى قولاغ اولوبدر
بو طبل طنطنهٔ عظمى كه اوزك نوبتندن كوش
ايتمشدر بر زماندن ايشتمش دكلدر

نظم
در صد هزار قرن سپهر پياده رو ناید چون او سوار بميدان روزكار

نثر
آب تابناك كبى پاك نهاد و پاكيزه نژاد

مصراع
بدر بر بدر جد بجد شاه زاد

نظم
كشت سپهر شرف از همت بنت كرده زمين را چو فلك زير مشت

نثر
اشراف اسلافى اطراف و اكناف بوم روم ده
غزا چراغنى ياقيجى يوزك تاغى ياقى يله يابه كلمشلردر
طاغ و داغ طاغيلر جمعنى طاغدوب تاركاذ ذايل جكرلرينه

پرداغ ايدوب خيل سيل جوش سيل خروش ايله ديار كفار
بدكرداره آفت كلمشلردر روم ايلى كشورنى و اناطولى اكثر
ضرب شمشير جهانكشاى غزا ايله اونلر اچمشلردر اول ممالك
متمرده طوايف متفرقه كفرهٔ فجره الندن الوب بربر دخى بجه
بجه يوز بيك كافرقانن صاچمشلردر اجداد امجادندن
اجناد جهادى جكون خيل سيل هجوم ايله ديار كفاره اقين
صالان و اول هواى غزايه پرواز اوران شهبازلردن بوم
رومه اول قدم ايدن تماى تمام اولان ساه ارطغرل بكدر

نظم
جنگ ميداننده چون اداوستنه ارطغرله
روح پاك شاه مرده اندن سلام ارطغرله

نثرده نعت حضرت پاشا

اما مذكوردن سوزكه شمشيرله مهر كبى جهان كشا
تدبيرله سپهر كبى عالم كرده ميدان رزمده عزمله سته
نوجوان دلير زمان حزم كلنسه پير صايب تدبيردر
صو كبى پاك و روان و صافى دل هر زمانده بالطبع لطفه

مایل همم امیر صف آرای • همم وزیر آصف آرای • تدبیر دلپذیرنک
خرده بینی صحیفهٔ لطیفهٔ خاطر خطیر و طبع منیرنک
املا و انشا ایله بر حرفنه خامه کبی کسه برماق باصمامشدر
پادشاه مهر کره • سپهر بارگاه • و ستاره سپاه در • باشنه
زرین کلاه اوردنوب بو زبرجد سریره چیقلدن انوک نظیری
وزیر مسند مشید وزارته ایاق باصمامشدر **نظم**

نظام الملک اولمشدر دستور • جهان تمکین ایدر اولدن ملک شاه
بو دستوره نظام الملک شاگرد • او سلطان جهانه قول ملک شاه

نثر اول مالک اقاصی همم • مالک نواصی امم • اولان
سلطان عالمک فرمان واجب الاذعانی ایله سابقا واروب
کنار جویبار فراتدن سرحد صعید اعلایه وارنجه مسالک
برمهالک عربک • و ممالک حرمین محترمینک • و مصر و شام
و حلبک حسن تدبیر • و ضرب شمشیر ایله ضبط ایتسلکی سهولتله
تحصیل ایتمشدی • بحر و برده ملاح و فلاحک مصالحن
کوروب آیین عدالت • و قوانین نصفت لقمنینه اغماض حمونه

نظام و انتظام ویروب • مهمات ملکی تکمیل ایتمش ایدی
صنوبر وار سرکشلک ایدن زبردستلر احجار کبی ال اردنسن
پرده قویوب • شوق طاعت ایله طوق اطاعته بویون ویرمشلردی
غول بیابان کبی یول اورن • عصیان طاغینه چقوب طورن
طاغیلر طوعا او کرها متابعت و مطاوعت کوستروب
حمایتنه کیرمشلردی • اول احوالدن فراغ بال حاصل
اولدقدن صکره که کلدی مقر عز و جلالنه • و مستقر بخت و اقباله
واصل اولدی • کشور انکروس منحوسک تسخیری • قرال مخذوللرک
تدمیری تدبیرینه مشغول اولوب • اول بد فعاللرک نایره قتالی
اشتعالنه اشتغال و اهتمام کوستردی • و مذکور دیاره عسکر
منصورله واروب جهاندارلرک باشنه جهان دارن طار ایدوب
اول دشمن خیره سر و بد کردارک کوزینه روشن
نهاری کور کفار کبی تیره و تار ایتمکه اقدام ایلدی

بودا نیشانی تهیه اسباب سفر و تعبیه عسکر ظفر

تاریخ هجرتک طقوزیوز اوتوز ایکنجی سنه‌سی اول سال فرخ فال

ورخنده مالک اولایلدن سلطان جهانکشای خاقان فرمان فرمای
لوای غزای دست جهادله رفعه و بیخ سخت درخت
کفر بدبنهای برانی گلشن دار السلام اسلامدن بیرون
بادیه اجتهادله قلعه اقدام ایدی لشکر کشور آرا ایله
اعدای فتنه آرایی هر قنده ایسه آرا ایی کیدوب دشمن بد نژاد
فاسد اعتقادک وجودنی سودندن فنای بقایی وخلعت حیات
بی ثباتی جنک وجنکال جدال ایله خلعه اهتمام ایدی
انکروس منحوسک فرال بدفعالی سلاطین تخت نشین کفار
فجارک معظملرندی ووفور عدد وحضور عددله ظهور بولوب
جیش بدکیش صلابت ومهابت ایله مشهور اولان دارالکفر
سردارلرینک مقدم لرندندی نظم
صلابت کوهسار یری اوطاغی ایچی پرسنک جنک وخار بیکار
ایرامازیری بیرندن اوطاغی آرزدی خیلی سبل خیل جرار
نثر همیشه اول فتنه بیشه بدنهادلرک کراه امیرلری
صیدکاه غزاده بیشه جهاد شیرلری ایله بولوشی کلشلرایدی

میان میدان مقاتله‌ده مقابله ایدوب جنک وجنکال
جدال ایله برتنوب بولوشی کلشلرایدی ولایتلری یاغی نوک
حوابیسن اول یاغیلرک عالی قدر والیلری شوکتله
وسنک صلابتله یاغلالی کلوب طورمشلردی حامی حمایتلرینه
آرام ایدن رعیتلری رعایت امرینه تمام اهتمام ایدرلردی
کلستان ولایتلرینه کله وارانلر نیجه کره اغلیوب کلوب طوردلردی
اول آتش نهاد سرکشلرک مثبت درشت کرزله یوروتلری
اوولمامشدی اول سببدن نیزه کبی یابن اندرزلرک وبندکمند
اطاعته بوبون ویرمزلردی تیغ بران وسر نیزه خنجر کبی
حدتلری وسندان آهنکر کبی شدتلری کسر اولماوب طوردی
ذل غل اسیری بلمزلردی اونلکون حمایت رحمایت ذمته کیرمزلردی
سلیمان زماندلدیکه اول دیو نژاد اهرمن نهادک
حربه لرک ضرب حرب ایله بشت درشت شوکتلرنی شکسته ایدی
اول بدبختلرک درخت بختلرینک بیخ سختن جنک جنکله
نوبار دن سوز نعمه صلابتلرنی طوب پرآشوب جهادله

بست ایله • تونا ایله صاوا آرا بیننده اولان سواد آبادیکه اول
ایکی جویبارک آراسنده اولماغن سرم آداسی دیمکله معروف
و مشهور لطافت هوا • و نظافت فضا ایله • موصوف و مذکور دیار در • نظم
صویی لطیف و خوشگوار • خوش بو هواسی مشکوار
نثر سلطان سعید و خاقان شهید • مرحوم یلدرم بایزید خان زماننده
دیار کفاره بدرجامدن منفصل اولوب • دار السلام اهل
اسلامه متصل اولمش • و اول اقلیم عظیمک که قدیم مجمع کفره
و منبع فجره ایدی • مقیملری مذکور تاج دار معفونه • باج
و خراج ویروب طوررلردی • سردارلرینک که ملک ملاذ
دسبوت کراز سیرت ایدی • حصار استوار سلطنتی ییقلوب
مقام طغیان و عصیانده طوردن نکبت انجاملرینه شکنجه ایله
صیقلوب • اول شیردلیرک • شمشیر جهانگیرینک قبضهٔ تسخیرینه
گیرمشلردی • صکره واقعهٔ صاعقهٔ تیمور یوم حشرده
اول کشورک اهلی نقض عهد ایدوب • تمورده مذکوره بینه
دار الکفر اولمشدی • آب تیغ تاب جهادله اول دیار آبادن

نظم • خاکی پاک اولمشکن تکرار چرک شرکله طولمشدی
ظلمت کفر ایله بر اولدی بینه • چرک شرکیله ایچی طولدی بینه
نثر امیر سلیمان زماننده • و سلطان محمد خان اول دورانده
احوال مملکته • و اعمال سلطنته • تمام اختلال کلمشدی
ایام فترت اولماغن هنکام فرصت بولنمازیدی • ضبط ممالک
قدیمه • و حفظ مسالک پرخوف و بیمه • اشتغالدن زمام اهتمامی
اول طرفه صرف آلدکمشدی • هوای غزاده شاهباز
بلند پروازی • سلطان مرادخان غازینک مدت سلطنتنده
و عهد خلافتنده • دخی اول بلاد آبادک • دماغلری پرباد فنا
دنو نژاد و آتش نهاد • سرکش طاغیلری باش اکمشدی
قوال بد فعالک • سیل پرجوش طغیانی دفعه قابل اولموب
برکه دفعه اول بدرای تونانی بروتقایه کچمش لشکر اسلام
ظفر انجام ایله میدان مردان اتنه مردانه دوشمش ایدی
صحرای وارناده • و بیدای کوس اوواده • خروش کوس و غای
کوشهٔ بام چرخ مینافامده • کوش سروشه ایرکوروب

اول معرکهده نشوه بر شور و شغب کیرو دارده نیزه و حربه اوددن بیله
حرب اوددنی یاقوب آجر کارزاری اولوب یاقدوغی نار
کارزار ایله کار و باری دوتشمشیدی **نظم**
دوتوشوب نیزه و حربه اوددنی ایدر بر شعله ضرب و حرب اوددنی
نثر مرحوم و مغفور سلطان محمد ثانی که درگاه
آسمان اشتباهی سجدهگاه خاقان و فغفوردی تاریخ
مشهورلرنده مرقوم و مسطور اولان وجه اوزره مدینهٔ
متینهٔ قسطنطینیهٔ فتح ایدوب طنطنهٔ مهابتی ایله طارم
چرخ برینی برطنین ایتدکدن صکره سنان رزمی مذکور
کنگورهدن دوندروب عنان عزمی مزبور طرفه صرف ایتمشیدی
تعمورهٔ مشهورهنوك غنچهٔ امید فتحی گلستان جنانده بتمشیدی
ابتدای جلوسندن منتهای مدت سلطنتنه واروب
کوس رحلتی جانب جنته دك بو آرزوی متخوابه ایدنمشیدی که
بر دوی بازوی همت ایله اول طاوس جنان کبی بر زینت عروسی
کناره گتورمهایدی بار ناموسی و عاری گوتوروب طورمیایدی

غزا بازیلرینک ترك و تاز ایدن تازی سوار غازیلرك دنت
تمثلرینه مناسب بلکه واجب اولان امری یرینه یتورمیدی **نظم**
یرن بر خار قلمشیدی اول افکار اول افکار ایله اولمشیدی دلفکار
نثر اما مذکور شهریارك دفترینه مزبور شهر و دیار انکروس که
صدای کوس صلابتلری گوش جنس انسه و زمزمهٔ بشره
ایرندوروز رحمای حمایتینه داخل اولمش ایدی مذکور منحوسلرك
کاووس شوکت قرال لری وار ایدی اول بد فعالك طوس صولت
بکلری بر عدد و مور عدد لشکری ایله مزبور کشوره طولمش ایدی
بیرامن گلشن ولایتلرینه یاجی اباغنی نصب ایتمزلر ایدی
دامن عروس فتح و نصرته ال صونمزلر ایدی میان میدان
مقاتلهده نهنك آهنك مقاتله ایله مقابله ایدوب لی درنك
جنك جنك و جنك جدال ایله اول نجه ارالرنده بحر
جیحون مثال توده خونله گلکون اولنجه یوالشورلردی **نظم**
جنکله کرداب وش دونه دونه قان یوالشمشیدی بحر تونه
نثر مذکور شهریار کامکارك هنکام ازهار بهار دولتی

صاووب ایام سلطنتی تمام اولنجه حال بو منوال اوزره
اختتام بولوب مزبور کشور مسخر اولنمامش و فتحی میسر اولمامشدی
اوندن صکره سلطان رشید خاقان سعید مرحوم سلطان
بایزید ثانی نوک که روح پرفتوحی حضرت شیخ بسطام اوکه
ثانی ایدی ایام شریفلری و هنگام لطیفلری صروف صنوف
نوایب حوادث روزکار زورکارک اقتضاسی ایله اعدای
بدرای ایله دار مداراسی تعمیری تدبیرینه مصروف ایدی
برادر کهترلری سلطان جم قدم فرارله دیار کفاره قدم ایدوب
تمامی فرخ فال هوای عز و جلاله اول شوملرک بومینه قرار
اختیارله تمکین ناچار اول بدکردارلرله کیرودار امری تأخیر
اولنمشدی اول مانعک اندفاعنه و اول دافعک ارتفاعنه
موقوف ایدی مدت مدید و عهد بعیددن صکره مذکور محذور
مرتفع و مندفع اولدی اقتضای سابق تقدیر الهی ایله که سابق
تدبیر پادشاهی دربرعایت داعی ظهور ایتدی اول دیار غزنه
اولان فتنه نوک انتهاسی ساکن اولنجه طرف شریفدن پادشاه

فالقوب سفینه زمینه بر وجهله اضطراب ویردی که عمرندن
و عجمدن ترک و دیلمدن حضور کتدی مرز آذربجاندن
ناگاه بر گروه خروج ایدوب اوج بروج آسمان طغیانه
عروج ایدوب بدن کلنش کسوه آدینه باجانبه لاله کبی
قزل باش ایتدی سرخیللری بیل جبل ضلیل شیخ زاده اردبیل
شاه اسمعیل سبیل الحاده سالک اولوب شعار اباحتی اظهار
و دعوت ضلالتی آشکار ایلدی اول بدنهاد فاسد اعتقاد
مذهبنی اصل شیعه شایع ایدوب عوام اناسی انعامدن
اضل دورلر اول دامه شکار ایلدی حضرت علی نوک حبنده
وسایر خلفاء راشدین و ائمه مرشدینک بغضنده متوغل اولدی هلک
فی اثنان محب غال و مبغض قال خبرندن که مذکور علم دن
نظم
منقول و مقبول در اول جاهل غافل اولدی
جاهل اولن کیشی مفرط اولور مفرط اولماجق مفرط اولور
نثر
سنتم صحابه کبار و سایر کبار که اصحابی اولدن
کیتم ابن کلمنلر ایدی و جه لعلان اوزرینه ارتکاب ایتدی

صغیردن وکبیردن فقیردن وامیردن ذلیلدن وجلیلدن
اول خصوصده خلوص اعتقادی کندویه متابعت اعتیکلره
حد معتادن خارج عذاب ایدی اتباع واشیاعی
عوام هوام کردارلک اوباش لوندی اول بدنهادک نابکارلک
خلیفه لری فسادی بکارلک باش لوندی

نظم

باشنه هر بیری بر ابلیسدی فکری دون کون مکر اتشی تلبیسدی
طاشی صوفی و ایچنده یوق صفا دین فساسن کیمه مش باشی قفا

نثر اول مجمع فساده جمع اولانلر بدنژادلرک منبعی
بلاد آبای رومدن ایدی هر زمان مذکور مفسد فاسد اعتقادک
قدم شومیله اول بومه قدمک وخیل جرار سیل رفتار ایله
ناگهان اول دیاره هجوم احتمالی وار ایدی اول سببدن
مذکور شهریار مغفور سایر اشغالی ترک ایدوب اطراف ممالکده
اولان مسالک بر بها لکی بر کدوب مذکور طاغی باغی بوک دفعی
واسباب واصحابنک رفعی تدارکنه اشتغال کوسترمشدی
ایام سلطنتی تمام اولنجه هنگام خلافتی نهایت بولنجه

اول مصلحت اوزرینه دائم قایم کونی کوندن نظر
چشنده حاضر و ناظر ایدی

نظم

حاضر ایدی دشمنک آهنکنه ناظر ایدی کردارو جنکنه

نثر اول شهریارک بادکلزار سلطنتی صولوب
هنکام بهار حیاتی بی ثباتی صاولدقدن صکره نوبت خلافت
خلف بلند همتی وفرزند ارجمندی صاحب آیات باهره
ناصب رایات ظاهره فاتح ثامات وناهره قاهر الملوک
وقهرمان القروم سلطان العرب والعجم والروم مرحوم
سلطان سلیم خانه ایردی سلاف تیغ تیغ نابیله که سحاب
نوبهار سلطنتدن نازل وکوهسار صلابت مهابتندن
سایل اولمشیدی سبزه زار ولایتی سرسبز وشاداب ایدوب
هر دیارده بدکردار بیکارلرک بیکاریدی وفسادی بله بر خار
جورو بیداد اولوب خراب اولان بلادی عدل وداد ایله
معمور وآبادان حضوری دولتنده ایدوب بوستان جهان گلستان
جنان طراوتن ویردی

نظم

جهان عهدنده اولدی شویله آباد * که ویران بولنموب بوم ایلنده فریادی

نثر سمند غزایه سوار اولوب شاهباز بلند پرواز جهادیله

دیار کفار بدنهاده شکار ایتمکه طالب و راغب ایدی * اما وقت

بولمادی * بحسب العقل والنقل تقدیمی و تتمیمی مناسب و واجب

اولان مصلحتدن فراغت حاصل اولوب * اول مراد مرادده

اولمادی * سابقا مذکور اولان طاغی باغی نوک سیلاب بر انتساب

فجورینک نهایت طغیانی ایامی * و شعله شر و شورینک غایت

غلیانی هنگامی ایدی * بزم رزمی کرم اولمشیدی * او کینه

خون گلگون ایله پر اولان کاسه لرکاسه سی شراب بلا طولو پیمانه سی بیندی

حاضرلری آجی سندن فغان ایدنلرک ناله سی و علاله سی روحانی

بزمینک فرح فزا و ترنم زرد ترانه سیدی * ضحاک کبی

سفاکلیک ایدی * نهایی و اعتقادی ناپاک ایدی

سنک دماغی سبی جرابرو آمالی علات ایدنمشدی * حمای محارمی

رعایت ایلمزدی * هتک ستوری * و فتک صدوری * و سایر

فجوری رغبتیله ایشلردی * هیچ بر سندن پرهیز قلمزدی

اهل اسلامه تنبکه کافه انامه * اول بدفرجام نکبت انجام

بلیه عامه و طامه کبری کبی ایدی * اول سببدن ترسانی و کبری نوبت

مذکور سلطان جهان گشای عزم رزم آرا ایله اول بدآرا ایی

آرایی کنیدی * بر کره کره نای غزای غزایی چالدروب چالدران

لواسنده اول منبع فجور و مجمع شرور و شرور لک دترنکنی دربنک

تیغ بیدرنکله طاغتدی * دفعه ثانیه ده اقدام اقدام

اوفره نه گلوب اول طاغی باغینک تمام دفعه اهتمام ایلدی

رایت ضلالت آیینی که ساحت راحت نصیب دار السلام اسلامده

نصب ایتمشیدی رفعه اقدام ایلدی * اول اثناده که بنده و آزاده

سوار و پیاده یوز بیکدن زیاده مرد نبردی و حد عدددن

بیرون و افزون اسباب و آلات کارزارله کنار فراته واردی

ایردی * سلطان مصر قانصاو غوری که دفتر جوری آخر

اولملویدی برسار و سلب جلب لری و جرکس ناکس لری ایله

ارقه‌ری یولینه کردی * خاقان عصر ناچار اولوب دست شمشیر

برف تابیرله اول خار و خسی شاه راه غزادن ایردی

مذكوره بدكرداري قويوب بونا بكارلر له بيكان طولاشدي
مهام مرامه زنجير كره كير كبي بربرينه اولاشدي اول صاحب
قران جهانكير ديار شركك وجزيره عربك تسخيري تدبيرنه
طالدي جانب عزيمته اولان كفار بداختر له غازيلرك
بازي نرد نبردده ششدر تأخيرده قالدي هنكام بقاي
احكامي وايام دوام سلطنتي مدت صفاي دل ونواي بلبل
ولقاي بزم آراي كل كبي بي بر صا اولدي شوك شوكتيله
قلب صلب خصم بدسيرت برخار وردلفكار اولمشكن كلستان
برهبرك حياتي بي ثباتي باد خزان مركله صولدي نظم
آز مدتده جوع انس اغتشدي سايه سي اولمشدي عالم كبر
شمس عصر ايدي عصرده شمسك ظلي ممدود اولور زماني قصير
نثر چون نوبت سلطنت صاحب قران دورانه
سليمان زمانه دكدي آتش كبي جهان سركشلري فرمان واجب الاذعانه
باش اكدي همانكه اول هماسايه همايون بخت تخت كردون
پايه خلافته پاي فلك فرساسي ايله شرف ويردي

15 سنان همتي ديار كفار بدكرداري فتحنه طوغرودوب
عنان عزيمتي اول بدبختلر له جهاد طرفنه صرف ايتدي
يونددن سابق كما هي نيان اولنان وجه اوزره سابق
تقدير الهي زمام تدبيري چكوب حصار استوار وحصن
حصين بلغرادي سنكين بنياد اوستنه ايلتدي
ضرب حربله اول صرب قلعه سي الدي سرحد اسنه
تجوب ديار كفاره آهنين صدي نشان سم سمندي كه
سوار ساعد فتحدر اول كنارده قالدي كويا كه شهسوار
مضمار كبرودار معموره مذكوره نوك عروس فتحنه
اول سواري نشان قودي مقدما معين ومبين اولان
عام مكرمده غازيلرك جهادي ترتيبي تمام اولدقدن صكره
خطبه اولوب خطيب فصيح زبان وبليغ بيان تيغ
منبر نهج پايه قبضه سنده خطبه اوقودي نظم

كجدي سرحدا سنه ايتدي شكار فتح
اولدي نشان نعل سمندي سوار فتح

طوتدی عروس فتحه نشان اول سوادی چون
بلدم یقین که ایسته کرک اول دیار فتح

تیغنده کیم عروس ظفر جلوه گاهدر
روشن کورندی عکس رخ بر نگار فتح

بیان تهیئهٔ اسباب غزای جهادآرای و تعبیهٔ اصحاب سفر ظفر اثر بجانب انکروس منحوس بد سیر

چون حضرت صاحبقران نصرت قرین قرال بد فعال لعین ایله قتاله اقبال ایدوب اول خصم قدیم بر کین ایله عزم رزم تصمیم ایلدی مقدم امرای عظام و معظم وزرای کرام امیر صف آرای و مشیر آصف آرای ابراهیم پاشایه بیوردی سفر عظیم ظفر رهبرک تحصیل مهماتنک مقدماتن تکمیل و تقدیم ایلدی تعیین و ارادتم اولان تکلره و لشکره طبرسیه و شمال استعجال اولالر ازسار اولدیکه خدم و حشم براقلرین کورهلر ساز و سلب آهنک جنکی مرتب و مکمل ایدوب دست همتله کمان حمیتی قورهلر هنکام رحلته مقاملرینه و مکانلرینه حاضر و ناظر طورهلر

16 اناطولی ولایتلرینه و روم ایلی ناحیتلرینه اولان سردارلره و سپهسالارلره احکام قدر احکام و قضا مضا واردا اولوب وارد ایردی هر طرفنه اولان صفدرلره خبر سفر ایرشوب کوش هوشلرینه فرمان واجب الاذعان سلطان صاحبقران کردی ممالک عربده اولان ملک الامرالره امرا اولمشیدیکه مصرده کی و شامده کی و حلبده کی افواج دریا امواج و کروه انبوه کوه شکوه ایله مقاملرنده آرام ایدهلر ناکاه اول بلادده سیل فساد جوشش و نیل فتنه خروشش کلوب بر نهنک آتش آهنک باش قالدره اقدام اقدام اوزره طوردوب آب تیغ میغ نابله اول بدکردار دکی نار حیات بی ثباتن سوندرهلر ایسه تمام ایدهلر سواحل دریای رومدن و اسافل واحات و برقه دن اعالی صعید وادیه حوالی جوبارینه اولان جبل الغدرسالارلره جده ده و زبیده ده دیار عدنده و یمنده اولان حکامه و سایر دریابار سردارلرینه احکام واجب الاعتبار وارد

اول کنوزلرك و بندرلرك حفظی تدبیرنده اقدام و اهتمام
ایدوب تیر عزم و شمشیر دم و زنجیر حزم ایله حاضر
طورنلر دست همت کمان عزتی قوتلر کمین کیندن
زنهنك بد گمان جفارسه امان ویرمیوب خدنك جنکی
اورنلر حرمین محترمینك خادملرینه بیورلمشدی که اطراف
عالمدن و اصناف بنی آدمدن حجاج ایچون قادملری
مسالکده و مهالکده محافظه ایدنلر تا که نفسلری و ماللری
محصون و احواللری اختلالدن مصون اوله مجاور و طار
اولان طوایف امم مقدملرینه که احرام اخلاصی تعلق ب
شانه و بانه کعبه اطاعتی قدم طاعت اوزرینه طایفلر
امر اولنمشدی که باب افسادی حرکته کتوروب اهل بغیه دن
فساده باغیه اولان جماعت بد سیرتك تدمیری تدبیرنده
مجد و مقدم اوله لر تا که مجاور و مسافر حضرده و سفرده
خطردن و حذردن امین اولوب حضور و حبور بوله
اسکندریه ده و رودوسده و کلیبولیده و قلاطه ده

17 اولان قاپی دانلره قاپیدن بیورلمشدی که آق دکیزده
و قاره دکیزده نفیس کشتیلر ایله کشت ایدوب رئیسلر
یاراقلرن کوروب هر زمانده طونانمه حاضر اوله لر
باغی نساکده دریای شوروشری جوشه کتوروب فرنك
نهنك آهنك نه کوشه دن ظهور ایده و اعدای بدرای
نه اوجدن خروج ایده دیو ناظر اوله لر اول بحر مهیبده که
هیبتی پرهیبت و وضعی غریب در **نظم**
الی یوق کوترر بار کرانی ابا ایچی یوق طواف ایلر جهانی
نثر فلك فلك سیرله طیر مثال پر و بال باغی یابی
اجوبه کزه لر هر نه یرده بنرده آماده اکر کنارده و کر
آداده بر مفسد فاسد بها بدکردار سره لر اول بدگمانه
امان ویرمیوب اوزرینه واره لر سنك جنکله مار و ار
باشینی ازه لر کردستان سردارلرینه و سرامدلرینه آمد
و ماردین و سایر دیاربکر سپهبدلرینه امر وارد اولمشدی که
طغاة ماردین و بغاة سنجاردن ممالکی حفظ و صیانت

وواردین سلامت ایله نجی غرامت کلوب کتمک ایچون مسالک
بر مهالکی ضبط مصلحتی ایچون یرلرنده طورنلر جوادلرنه
اولان بدکردار که یمین یکین ده طوروب اول بد سیرت
کرودان فرصت آرر ناکاه هجوم ایدن قدم شوملری اول بومه
قدوم ایدن دیوشاه راه حرمه سالک اولوب هنکام آهنک
جنک اولیجاق هنکامه درنجی قونلر حوالی جویبار فرات
اولان عالی مقدار والیلره بویرلمشدیکه اول یالینجی حالی
قومیالر نوکرلری و موالیلریله خدمتلری و حشملریله قدم
ثبات اوزره قایم و دایم اولالر کوهستان البستان
و مرعشده کروه انبوه ترکمان دلیرلرنه ذو القدر لو بوینک
آتش آهنک و پلنک جنک دلاور امیرلرنه امر اولمشدیکه
مقام حذرده و هنکام خطرده اقدام اقدام و اهتمام اندره
قبایه و نوامه مداوم و ملازم اولالر طربزون و کماخ
و ارزنجان دیارلرنده اولان سردارلره و مرزبانلره
ارمنیه و کرجستان حدودنده طورن حکام و سنان کبی

18

خونفشان و جانستانلره احکام قدر احکام وارنشدیکه
اول شیرلر کنام لرندن و اول شمشیرلر نیام لرندن آرام ایدرلر
ناکاه هر قنغی اوجدن یاجوج فتنه خروج ایدرسه حد حدید
بر بأس شدید تیغ و خنجرله اول بد اختر کمراهلرك رهکذارلرینه
سد سدید ایدوب اتمام مهامده تمام اهتمام ایدرلر
ملك الامرای روم اول یومده اولان قرومه امر اولمشدیکه
صحرای خرم فضای سیواسده آلات کیرودار و مهمات
کارزارله اماسیه و توقات و نکسار و قره حصار
دیارلرنده اولان عسکر جراری احضار ایدوب سابقا
مذکور اولان سرحد سپهبدلرینه مظاهرت و معاونت
حاجت اولورسه امداد و اعداد مصلحتنده قصور و فتور
اظهار و اشعار ایتمیوب بی اهمال و امهال اول ملم مهمك
اتمامنده اهتمام و استعجال ایلیه لر مزبور صفدرلر اول
طرفلرده بر بد فعال نکبت مال دریای وغای جوشنه
و سیلاب غوغای خروشنه کوتروب ظهور ایدرسه مقام

رفاهیتده آرام ایدن رعیتلری نار غارت و خسارت ایله
بیحضور ایدرسه سحاب شهاب کبی تاب شتاب ایله مجال ویرمیوب
اول بدکردارلرک بیکار و قتالنه اقبال ایلیه‌لر و مضافاتندن
و سایر اولوسلر اولوسندن آدنه‌ده و طرسوسده باقی
بلاد آبای جقورآباده بک آدنه اولان طوس صولت
و کاوس شوکت سالارلره کوه برشکوه بغراص و بلغارده
بی قیاس و شمار ور ساق نامدارلره احکام سیاق وارسدکه
تمام احتیاطله ساق اولوب ساق جد و قدم اقدام لوازمه
طوره‌لر تاکه‌ان طغیان طاغی نوک طاغیلری اطاعت
باغی بی بوزوب اظهار عصیان ایدن باغیلری آتش
کرداز سرکشلک ایدوب اول بدکردارلر کوهسار کیرودارده
کیرلر ایسه حاللرن تیر تدبیر نشان ایدوب شمشیر تیز تدبیر
بویونلرن اوتلر قرامانک سپهسالاری فرمان قرانی
حرم باشایی برحزم وراده منال واجب الامتثال
وارمشدکه معموره مذکوره نوک طاشنی و اچنی حفظ

ایدوب براغن بساغن کورم حمایتنده اولان بویلرن
طورغودن بایبردن ورساغن ضبط ایلیه تحت لوای
ولایتنده اولان بکلری و لشکری جمع ایدوب کروه انبوه
کوه شکوه ایله صحرای فرح فزای و ترجح دای قیصریه
وارون طوره ولایت اقلاقنده اولان و بودایه و مملکت
بغدان که بانه ناحیت قرمده و دشت قبجاقده دست
سلطنتنده اولوران سعادت کرای خانه باد بهار کبی سکبار
اولاقلر کتمشدی مذکور حکامه دیوان آسمان نشان سلطان
جهانده مزبور اولمش احکام ایلتمش حرکت برکت اثری
دکفضت نصرت ثمری اعلام و افهام اتمشدی اول
سرحدلرده اولان سرآمد تاجدارلره و تخت نشین و بختیار
سالارلره فرمان واجب الاذعان حضرت صاحبقران
بو منوال اوزره صادر و وارد اولمشدی که تخت پایتختلرند
اولان ولایتلرک قراسنک و بلادنک اجناد و احشامن
احضارده تمام اهتمام اظهار ایده‌لر و سار و سلب

آهنك جنكى مرتب و مكمل كوروب ندای صلای بر صفای
غزای غرابه حاضر و ناظر طورەلر مآل فرخ فال فرخنده اختر
نیه منجر اولور كوره لر **وصف كرداز لشكر تاتار**
مذكور سعادت كرای مملكت آرای كه جنكیز جهانكشانك
اروغ نیر فروغندندر سلطان جوان بخت و آسمان تختك
پایه سریر تاتش اورماغله تاجدار اولمشدر كالای كران بهای
ولاسنه خریدار اولماغله سرمایه سعادتی حاصل ایدوب دره دوار
هوادارلغیله اوج سمای عزته واصل اولمش سپهر رفعتده
مهر كبی اشتهار بولمشدر **نظم**
بر آستان تو هر دن كه بر خیزد بر آسمان دود و كرد آفتاب كند
نثر ماه كبی تختكاهی چرخ كردون ستاره كبی سپاهی
بستان دون و كون سایبانی سحاب كلكون سراپردەسی
سراب هامون اعداد جنودی تعداد حدوددن بیرون
رمل و نملدن زیاده قطار امطاردن افزون بولاد نهادلر
آب و باد كبی طبیعتلری حركته معتاد آهرمن قوت و دیونژادلر

نه قوت اسبلرك نه نژاد بستان نخجیرگاهده نهال تیرلری
نه بتورسه آنی بیرلر بیابانده یل كبی یلرلر نه كندولر یوردلر
نه آتلری دارلر بندكلری آتهنه نعل حاجت نه میخ بیدكلری
اته نه قازان كرك نه سیخ دریاده سباحت ایدرلر نه كمیجی ادرلر
نه كمی صحراده سیاحت ایدرلر نه چول كو توروردلر نه آب بیچ
كندولر كوهسار كبی ورداروك قوردلری اما قیون دربیش
كیرلر قورد و قوشك طیور و وحوشك بریسین برمزلر
اولوسن دیریسن بیرلر بنیان هرمان كبی بنیه لرنك
دقیق زماندن دیردی یوق دهان صدف كبی بردیشی دوكلمش
دبرلك خزان كبی بر یوزی زردی یوق مرقد سمور ایله
آی و كون كبی كوزلرنك نوری دوكلمز كرفد دهور ایله
چرخ كردون كبی بیللری بوكلمز یوز یاشنده شمشیر كبی
یالك یوزلولر یاشلری یتمش پیكان تیر كبی كوزلولر
آتش سوزانك شعله فروزانی كبی یالك یوزلری صان
كوهسار جهانك یالم قیالری دم یه جویبار صلابتك

طوكمش يوزلرى • نظم • •
ربط نيزه لرين چاه زنخ • سبزه كبى بردمدى آزدرى زنخ
نثر • زره كبى كوزلرى غايت كوچك • قالقان كبى
يوزلرى غايت بيوك • ايللرى كوهسار صلابتنده بالم قايه
باشلرى صحراى مهابتنده بوجه ابوك • تتمهٔ بيان سابق
ومقدمهٔ داستان لاحق • مجمل ومفصل • مذكور ومزبور
اولان كشورلرده طورن بكلردن ولشكردن غيرى امراى
رزم آراى برحزم ورأى • وعساكر كرددن نامبر اولدوغى
همايونه حاضر اولمق بيورلمشدى • سلطان آفتاب جنابك
ركاب كامياينه لازم • ودركاه آسمان اشتباهنه هركاه لازم
اولان سوار وپياده يه • سنعيه وآراده يه • آلات ضرب
وحربى • ومهمات جدال وقتالى اكمال واحضار امر اولمشدى
قاسم پاشاى روشن راىكه • قسام ازل خلقك اقسامى
تفريق ايتدكده حسن خلقله خلق حسيبى اولوب قسمتكده
جمع ايتمشدر • شب ديجور مشكلات اوزرده نور تدبير

دلپذيرله ظلام اشكال وابهامى مهام جمهوردن دفع ورفع ايچون
ضمير منيرنى شمع ايتمشدر • خاقان سعيد مرحوم ومغفور سلطان
بايزيد خان زماننده حرم خاصده • قدم اخلاص اوزرينه
خدمت ايدن خواص خدمدندر • سلطان عظيم الشان
سليم خان عليه الرحمة والغفران • دورانده حرم حرمتى معمور
حشم حشمتى منصور اولوب صاحب سيف وقلم ناصح ورع وعلم
اولان مقدملرندندى • حضرت صاحبقران دورنده حلبده
ومصرده امير اولوب • اناطوليده بكلربكى ديوان آسمان نشانده
وزير اولمشدى • اول زمانده كه تدبير جهانكير سفر مقرر اولدى
ملك دريابار دار الملك قسطنطينيه ده قرار ايدوب مصالح سلطنتى
ومهمات مملكتى كورمك ايچون اول اختيار اولنمشدى • ارباب فلك
مقدملرندن • واصحاب رتبهٔ محترملرندن • دفتردار محمود چلبى كه
خصائل حميده • وفضائل سنديده ايله موصوف ومعروف
امانت وديانت ايله مذكور ومشهوردر مزبور اميرله بيله قونلدى
بوخزينهٔ عامره مصلحتن كورم قبض اموال ايدم • اول مملكت معموره

احوالنه ناظر اولوب بسط اعمال ایله امیر صفدر وزیر آصف‌در
صاحب صائب رای ناصب لوای نصرت آرای حضرت ابراهیم
پاشای کشورگشانک تدبیر دلپذیری ایله اطراف ممالک و اکناف
مسالک وجه ملحوظ اوزره محفوظ اولدی اسباب نظام و انتظام
جمهور خلایق تمام گورلوب عوایق و علایق مندفع و منقطع
اولوب روز بروز و سعد ساعتده گوچ بولدی

بو داستان سفر ظفر نشانه سبب آخری بیاننده‌در

ونجه بیلنک که آستانهٔ سعادت آشیانه عرض انتساب
ایدوب باب عزت مآبه اظهار اختصاص ایتمشدی اسپانیه‌کنک
نتیجه استیلاسندن استخلاص خصوصنده یوریلن وعد کریم
مذکور سفر عظیمک جمله اسبابندن ایدی بو مجملک مفصلی اول
قصه‌نک تحصیلی بودر که ملک ملک الامان که ملوک طوایف
کفاره اول جبابرک الندن الامان دیرلردی جوارنده اولان
دیار سردارلرینه غالب‌ایدی شوکت شوکتی و نوک صولتی ایله سار
وسلب غزتلرین سالبدی کنوزی اسباب ثروت ایله معمور

لشکری اصحاب نجدت اولمغله مشهوردر بیکارلری دلجی
بیگانه یاراز درخت چنار و صنوبر گیبی زبردستلر و سخت
بیگرلر بجرده و برده هر برده بربرده ناظرلردر اول بدفر جاهلر
اهل اسلام اوزرینه هجومه قدم شوملر دار السلام روضه قدر
هر زماننه حاضرلر و هنگام فرصته و ایام نهضته منتظرلردر
اول بدفعال ترک قتال لری بردفعه رایت ضلالت آچیخ
رتبه مجال بولمشدردر تاریخ هجرتک بیشیوز سکسان آلتی سنه
اول اوچ دن خروج و اوج اسمان طغیانه عروج اولمشدر
هیبل و هیلمانله سرخیل بی سبل و امان دیار الامان سبیل وار
اقوب قلیچ قسطنطینیه دن عبور و مرور ایدوب اوغرودوغی
دیاری نار غارت و خسارت ایله یاقوب قونیه صحراسنده
سلطان قلیچ ارسلان سلجوقی‌یی یاقمش سنان صولتن
صنمش کمان شوکتن یاقمشدر اول بدکمان فاسد بهانه
حقوق آباکه دن گچوب قدس شریفه عزم ایتمشدی اول مقام
نظیفی اهل اسلام الندن آلوب حرکت شرکله کثیف ملوث

اتمکه عزم اولنمشدی انطاقیه شهرینه وارنجق اول طاغی
باغی یوك عمری آخر اولوب تیغ اجل امل بوداغنی کسدی
اتباع و اشیاعنك اتباع ایدوب کلن خدم و حشمنك اکثرینه
سموم قهر اسدی لشکرینك اکثری استیلای قحط و بلای وبا ایله
هلاك اولدی اول جم غفیر و جمع کثیردن شرذمه قلیله
جماعت ذلیله خلاص بولدی اول بدرای لشکرآرای کیرودار
اهل اسلامدن هراس ایله قورتلوب کنار دریای شامده
دولان فرنك بدفرجامه ملحق اولدیلر مقدرلری اولان شرور
شرك ازصرین محقق بولدیلر ۰ نظم ۰
هرکه او نیك می کند یابد ۰ نیك و بد هرچه می کند یابد
اول دیار اهلینك کندو دیللرنجه قروونه دیدکلری اقسر معتبری که
سلاطین تخت نشین نصارادن کندو قرنینه قرالی و قرینی
اولمغان کثرت اعوان و انصار و وفرت اتباع و اشیاع ایله
ممتاز اولان سرافراز تاجدارلر اوزرینه کلشلردی اول
تاجی کیوب نعراج دفعته عروج ایدن سرداران خاز

23 دارلردی اول عبارتك معناسی و فحواسی ملك الملوك
و السلاطین در اول تاج لطیفك و بولقب شریفك
للامان بکلرینه اختصاصی واردر خواص مذکوره و خصایص
مزبوره اولانلرده بولنوردی سایر قروم اول شرفدن محروم
ایدیلر حالیا خیلی زماندرکه شرخیل الامان فوت اولمش
خزاین بولیله کلستان زرکابیسی صولمشدی اول خلفك
خلفی اولماماغین ولایتك اهالیسی مخلول اولوب سیف مسلول
شوکتی مغلول اولمشدی اول دیارك جوارنده اولان
شهریارلردن اسپانیه بکی و فرنجه بکی معموره مذکوره ضبط
ایدوب کندو مملکتلرینه ربط اتمکه اقدام و اهتمام ایدوب
اول سردارلرك هربریسی قروونه اولمغه اوردونوب جادلغه
طالب اولدیلر دردی بربرینه ایلدیکه ادارلرینه دفعاتله محاربه
و مضاربه میان میدان نجادلده مقاتله و مقابله
اولوب آخر الامر قرال بدفعال انکروس میخوش معاونت
و مظاهرت اتمکله اسپانیه بکی و فرنجه بکینه غالب اولمشدی

سیف حیف ایله لشکرینی قیریب سیل خیل ایله کسوره
کیروب قلاعنک و بقاعنک اکثرینی المش ایدی
بازوی صولتی صنوب بازوی شوکتی بیقلدقدن صکره
کندوسی قاچمش کاروبار قراری صاچمش واروب بر حصار
استوارە کیرمش سورا ایچنده محصور اولمش قالمشدی
وزیرلرینی و مشیرلرینی برارایه درروب بولدی مصلحت آرایی
و تدبیر دلپذیری معقول و مقبول کوردیلر که سلطان
جهان پناهک درکاه آسمان اشتباهنه که سجده کاه
مهر و ماه و پشت و پناه سفید و سیاه در التجا و التما
ایدنلر اول آفتاب جنابه ذره وار اظهار انتساب ایدوب
تاب تیغ دبر توغنانی ایله خصم غدار بدفرجامدن انتصار
وانتقامه اقتدار بولالر مذکور شهریار مقهور بو تدبیری
تقریر ایدوب خسرو بهرام غلامک دیوان کیوان مکانینه
رسول ارسال ایلدی محصول مقال بویدی که منظوم و منثور
مرقوم و مزبور اولدی و سمت ظهور بولدی نظم

دستگیرم دای لطفکدر چارم بنوم
خصمنی انصاف الندن آل کریما بنوم
کر سلیمان زماندن جمعه همت اولمیه
ابتر اولدی دفترم طاغلدی دیوانم بنوم

نثر انکروس منحوسک زوال بدفعالنک اعدادی
و امدادی ایله عدوی کینه جوی ظافر و قاهر اولدی
اول معین اولان لعینک دفعنه و رفعنه سلطان جهاندن
همت و عنایت اولورسه خصمله مقابله یه و مقاتله یه قادر
اولوردر اول بدسیرتک مادۀ فسادن حسم قدرت بولوردر
حضرت صاحب قرانک سدۀ عتبه احسانی اولوب شوق ایله طوقلطا
بولونن ویرن افکندهلردن اولورز سلطان کریم الشان
عظیم الاحسان مذکور برکشته حال و شکسته بالک
کمال ابده الله تظلمنه ترحم ایدوب مسئولنی مبذول بیوردی
مزبور رسولنه مرضی البال و مقضی الآمال اولدوغی
حالده خلعت اجازت ویروب خوب احسانله طوی بیوردی

الکریم اذا وعد وفا . واذا اوعد عفا

اول وعده نوک انجازی ذمت همتنده فرض لازم الادا

فرض واجب الایفا ایکن بو ملتندی مقتضاسی ایله خیل

سنبل رنبارله جویبار صاوایی ودره اوایی که هر بری

بر دریا بدی کجدی

نظم

یابوب اوشتینه کوبری کجدی صودن ندا اول صودن اوتندی سودن

نثر

انکروس منحوسک بر طاوس ودروی عروس کبی

براسته وبرخواسته کشورنی خراب ویباب ایدوب کیسه

افلاس وکاسه رباب کبی خالی قودی قرال بدفعالک جاب

بد کمانینی هدف تیر تدبیر ایدوب لشکرینک کیمنی طعمه شیر

شمشیر کیمنی لقمه اژدهای زنجیر ایدوب اول مردارک

لوث وجودندن مذکور دیاری آب تیغ میغ تابلد پاک ایدی

شهر بجرثنال تونا بجه اجی کجوب قرال کمراهک تختکاهینی یقدی

یاقدی شمشیر برق تابندن که سحاب غزا ایدی دشت

وهامونده سیلاب خون آقدی

نظم

25

دره وایی صاوایی توناییی کجدی اندی غزای غزایی

قلیچ اصدی عرشده سلطان قبضه ماه بودر آکه نشان

نثر

اسپابنه یکینک بست درشتی صوب باروی

باروی شوکتی ویاردی صوتیتی بست اولدی قراجسه یکی که

سور ایچنده محصور اولوب نا سوریکی بری حصاردن

چقوب لشکر جرارن باشنه دردی ختم خشمکینیله خصم بر خشم

وکینی کشور زندن ایردی حضیض جاه ذلته اینشکن ذروه

جاه وعزته ایردی آفتاب همت سلطان جهان اول عقده

خسوفدنی نور وقرقلن ماهه ایکی آیلق یولدن

تاب ویردی

نظم

چنین کنند بزرگان چو کرد باید کار چنان نماند شمشیر خسروان آثار

بوده اسنان سلطان جهان سیتانک تختکاهنه [illegible]

انتقالدندن خروجی اولدقلری [illegible]

معراج عرش پایه غزای غزاتدن عروجی بیانندندر

اقتضای قضای سابق ایله بوندن سابق مذکور ومزبور

مفرد و محررلر اولان سال فرخ فال و فرخنده مآلک ربیع بدیع
آنارنده که سپهسالار نوبهار لشکر ازهاری و سپاه
گیاهی احضار ایتمشدی انوار و اشجارک پیاده سنک و سوار رنکی
آلات کیر و دارین و مهمات کارزارین تحصیل و تکمیل ایچون غنچه‌دن مغفر
کلدن سپر نرکسدن شمشیر و سوسندن خنجر اظهار ایتمشدی نظم

سپرهای کل با سنانهای خار ۰ رزمهای کلزار شد آشکار
زلاله سنج خیمه سرخ و زرد ۰ صف لشکر سبزه برپای کرد

نثر دیوان ایوان سلطان جهان و سلیمان زماندن
آناطولیده و روم ایلنده اولان سردارلره و سپهسالارلره
تکرار سحاب شتاب و شمال استعجال اوله‌رق ارسال اولنوب
اطراف و اکنافده آثار حکامه تبادر ایلدی احکام پراکنده اولدیغی
سفر ظفر اثره احضار امر اولنان اصناف اجناددن آزاده
و بنده هر قنده وار ایسه مقام آرامارندن و مقر حضرلرندن
چقوب اسباب جدال و قتال ایله خدم و حشم اصحاب طبل و علم
بابنه مجتمع اولالر هوای پرصفای عزم رزم ایله دریا کبی پرجوش

اولوب سپر کبی تمام اندام‌لری کوش اولوب ندای جوش ادای
کوس رعد خروش غزای غرای و صدای فرح فزای و ترح زدای
کره‌نای جهانکیری که سنام دین مبین اسلام در مستمع اولالر
احکام قضا امضا و قدر آثار فلک صلب صدور خدم و درون
حشمده سهم و هم که نافذ اولوب جیوش نیل جوش و سیل خروش لشکر
امواج دریا امواجی کبی اضطرابه کلوب آب روان و سحاب نیسان
کبی یورودیلر آت آیاغیله و کوندز بیر آغیله یری دکولی یورودیلر نظم

هر طرفدن قوپدی لشکر فوج فوج ۰ جوشه کلدی بحر روم و اوردی موج
چقدی طاغلر باشنه اورکوب پلنک ۰ کیردی دریا قعرنه قورقوب نهنک

نثر آل عثمانک که صدور ایوان جلال و بدور آسمان
اقبال‌درلر دستور قدیمی اوزره دستور عظیم الشان
صدر ارکان ایوان خلافت سلطان جهان بدر آسمان
دیوان پر عظمت سلیمان زمان ابراهیم پاشای صف آرای
آصف آرای که اول زمانده وزیر الوزراء العظام میر
امیر الامراء الکرام ایدی روم ایلینک سر لشکری و اول

کشورده بکلربکی اولماغین مقدمهٔ جیش نصرت کیش اولوب
مقدما کوس رحلتی چالدردی و رایت فتح آیت ظفر پیکری
قالدردی اول شهسوار دشمن شکار خیل نیل جوش و سیل
خروشی نهروار اقوب شهردن چقدی بلکه بیشهٔ زار
شجاعتک و کوهسار مهابتک بی شمار ارسلانی دقوردی سلطان
بحر و بر و خاقان هفت کشوردن بر هفته اوکدین کوجوب
باغلر کنارنده میان سبزه زارده لاله زار کبی لعل بکرلر اوتاغین
قوردی صدور ارکان اعیان دیوان رؤس خدم
وجوه حشم اهالی موالی اعالی حاکم و والی مراسم تعظیمی
تقدیم ایدوب متابعت خدمتین اتمام ایدیلر رکاب کامیابنه
هلال آسمان عز و جلالده اقبال بیال ملازم اولوب سرای
سرورفزا ایندن مقام دلارای مزبوره ایلتدیلر امام همام جمهور
انام متعلق امور عظامک مصدر سلطنتدن و مظهر خلافتدن
صدوری و ظهوری حضرتلرینک حضورلرینه موقوف ایدی
طبع منیر جام جهان نما نظیرلرینک شعوری و وقوفی اولمادین

عقد و حل حل اوقل و وقوع و شیوع بولمازدی مقام
خلوتنده هنگام جلوتنده انلرکله محاورت و مشاورته مبسوط
و مربوطدر محل مواصله اولماغین فلا اقل مراسله‌دن لابد
ایدی اول سببدن باب خلافتمآبدن انفصاله مجال
جناب کامیاب آفتاب منزلتدن افرازه احتمال یوغدی
لاجرم عامهٔ حشمینی طبل و علم ایله روم ایلی کتخداسنه
و دفتردارینه قوشوب بکلر و لشکر جمع اولماغچون اجتیاز
اولنان منزل معهودده و محل مشهودده قوندردی کندولری
توالی خاصلری خواص تعالی اختصاصلری ایله عنان بکران
رام لجامی مقام سیادته و مقر سعادته که بدگمانلر الندن
کمان کبی کوچ کورنلرک مقری ایدی دوندردی رجبک
اون برنده دوزیر روزده ساعت سعادت نظرده سفر
ظفرثمر طالع همایون و طلیعهٔ میمون ایله خروج براعجی
کورلدی دوشنبه کون سحردن که طارم جارمده علم ازدها
پیکر سلطان خاور دیکلوب آخر کردوننده شفق کلکونسنه

زیب زیور اولدی شهسوار مضمار جلادت شهریار
کامکار دیار سعادت پای فلک فرسای عزمی رای رزم
کستر کشا ایله رکاب کامیاب هلال مثاله پا صوب دست حزم
عالم آرا ایله عنان جهان ستانی طوتدی همت بلندی مانندی
رسمند خرم خرام دل آرام لجام و زمین نورد و عنبرین
گرد و باد جولان و آب جریان که **نظم**
بو فارس صحرایی ایدر بحر عومه · هجوم ایتسه ایدر سقف رحومه
آیاغی آلتنده قالمز دونا کاه · اوکوندن صاورلور بای بیجه کاه
نثر سوار اولدی نشان بیجی که اختر آسمان عزت
جلالدی خال رخسار اقبال و غنای نعلی هلال مثال ساعد
بخت و سعادتدن سوار اولدی اوکنجه قهرلی کامکار
و امرای نامدار و اعیان دولت بیدار و ارکان سلطنت
پایدار رؤس جنود و وجوه و نود خیل گردون گرد له
سیل هامون نورد کبی یوردیلر اول سلطان جوان بخت
آسمان تخت و خاقان جهاندار و تاج بخش رستم صاحب

و طوس زرینه کفش کبی مقدم خدم و حشم اولان قوللری
قوللرینه تیغ بنفش و برق برق درخشنده یری کوکی یوردیلر **نظم**
بغرید کوس از در شهریار · جهان شد ز بانک جرس بیقرار
نثر صدای رعدآسای درای و ندای نفیر صور صفیر له
سور ثغور قسطنطنیه پر اولدی طنین طنطنه کوس آهنین
ایله شش کوشه زمین و کوش چرخ برین طولدی غبار
مواکب کواکب شمار که توتیای نور فزای دیده عالم دیده
عالم در سرمه چشم آفتاب اولدی اوکجه یوریدی در
یساوللر یوریوب اللرنده کی دورباش نوزباش ایله
ایردکلری یکدیوری که یساول دیرلردی **نظم**
ایرشدوکیده یوری یساول · اوکچون دیدی چاوش یساول
نثر عساکر فرخنده مآثر له میامن و میاسر طولوب
جیوش بحر جوشیله شهرک سقاقلری پر اولوب کوکبه
سلطان کاوس صلابتک دبدبه کوس مهابتی کوش
سروشه ایردی زرین سر قمر پیکر علملرک باشی ده دبنان

نیزه لر ودرخشان حربه لر وسایر صواتش قماشیچه باقانلرک
کوزلری قماشوردی جوف سمایه دوری هوایه
مهیب صورت وعجیب زینت ویردی نظم
علمهای شاهی برآمد باوج ۰ محیط صلابت درآمد بموج
نثر سپید وسرخ وزرد وبنفش برق درخش
کوناکون درفش کوکلر نورین یورودی کوه شکوه وابر
خروش وپیل جوش پیللر آفتاب آسمان مقدارلک اوکنجه
سحاب باد رفتار کبی یورودی نظم
ابرتک بحر جوش ورعد خروش ۰ کوه خارا بهای وجیری پوش
راست است این که باد رفتارش ۰ خاست است از دو بازبیرن کوش
نثر خیول وفیولک اثقالیدن بغال وجماللک احماللدن
ارکان زمین متزلزل اولوب سکان زمان آفاق جهانک
ان زلزلة الساعة شیء عظیم ۰ آیتنک مصداقن
مشاهده ایدیلر خروش کوس وغریو کرنای وصفیر نفیر
وفغان جلاجل رویین درای صدای فحوای یوم ینفخ

فی الصور ففزع من فی السموات والارض نشان کوسنه هفت
کشور زده اولانلر کوش هوشیله اشیدیلر نظم
غریو کوس وبانک نای برخاست ۰ زمین چون آسمان از جای برخاست
بوغوغادن بولک طاغی وطاش ۰ اویانوب اجودن قالدردی باش
نثر هفت اندام اجرام افلاکه زلزله دوشوب
چارسوی کوی خاکه ولوله طولدی اول زلزله دن
جنبش مهره احتلاج بو ولوله دن کوس سپهر طبلی عارض
اولدی نظم
پیل کران غلغله آواز داد ۰ کوه تو کویی که صدا باز داد
نثر بو هیبت برهبت الله دار السلام اسلامبولدن
چیقوب جمشید بهرام غلام وخرشید کیوان مکان
وارادی قوناغنه ایردی ۰ اوتاغنه کردی ایوان زحلدن
عالی بارکاهلر قورلوب عرصه املدن واسع سایبانلر طولنبه
اطناب زربفت آفتاب بند شقه بارکاه قرص سیمین ماه
زینت چتر همایون اولمشدی نظم

بو خیمه سپهر که انجمه زین اولوب شاه جهانک ایچی منقش اوتاغی در
اوردوی آسمانده نجوم اوردولرین گورن صانورکه سپهر بادی زمانک اوتاغی در

نثر حلقه لو بیکار که بو نجه بیلادردی چشمه لر گبی
گوزلری یوللرده قالمشدی اول منبع بحر کرم و مجمع محاسن
شیمه منتظردی آرزوی دیدی آفتاب تابی ایله یوزکی صوینه
دوغمشدی شاه راه امیدده طوروب دیده انتظار ایله
ناظردی سلطان عالمک مخیم مکرمتیله مشرف اولدی
خدم و حشمنک مقدم محترملری ایله اول طرف شرف
بولدی ابهه و برشکوه اوردوی همایون ایله چارسوی
کوه و هامون طولوب خیول و بغالک نعال آتش تابی ایله
شادابی سبزه زارلر صولوب بکارلر باشی و چشمه لر
گوزی و دنلر اغزی و ارماقلر یاغی قورودی
شهریار تاجدار دهکدارینه اولان ارباب احتیاج
و اصحاب نیازک کاسه حرص و کیسه آزن طولدروب
حرکت برکت اثرلر دیار بلغاره طوغرو یوریدی

خیل سیل گبی ایله نهر عزیمتی روان ایدوب مه گبی هر گیجه
بر منزلده مکان ایدوب رجب مرجبک یکرمی برنجی گونی
العصر دار النصر ادرنه یه دار الملک بلغاردن واردی
ایردی اول محل رحال اقباله نزول اجلال ایله شرف ویردی
شهر کنارنده سرای عالم آرای جوارنده خرم فضایی
دلکشاییده قونوب اوردوی سلطان جهانگیر ایله حوالی
نهر و چارسوی شهر طولدی غبار موکب سعادت باری
عنایت باری ایله اول دیار اهالی سینه اداتی سینه و اعالی
سرمه چشم افتخار اولدی اول مقام آرامده بر قاچ گون
طوردی رعیتک شکری و شکایتی رعایتی و نکایتی
مصلحتی گوردی طعام انعام عام ایله خواص و عوام
انامک خوان آمالی مالامال اولدی مجاور و مسافر عدلنک
و بذل کاملدن حظ وافر بولدی سوار و پیاده بنده
و آزاده هر نه آراده براکنده قابو خلقی و اردسه اوردوی
جهانگیرده حاضر اولدی ادرنه دن کوچلوب برقاچ گون

منازل و مراحل قطع اولوب قلعه‌یه واردی معمورهٔ مذکوره
اقلیم عظیم سرندیب قدیم شهرلرندندر فیلقوس یونانینک که
ذو القرنین ثانینک آتاسیدر دار الملکی ایدی
کوه شکوه کروه‌لر و دریا موج فوج‌لر ایله اول دیارده که
صحرالر طولدی کنار جویبار مرجدن اولان مرج اخضر
سرخ و سفید اوتاقلر و چادرلرله بر زیب و زینت
اولدی اول ولایته داخی تاب آفتاب عنایت سلطان
جهانبان ایردی هر یانه که پرتو عاطفتی دوشدی
نور حضور و فرح و سرور ویردی اوغرادوغی بلادی عدل
داد ایله آباد ایلدی انصاف کامل و انتصاف شامل ایله
اطراف و اکنافده اولان اصناف رعیتک قلوبنی رعایت
قلوب دلشاد ایلدی روی عروس و صنم خروش کبی پیراسته
و آراسته صفلر و آلایلر کوس صلاینی چالارق تابولو
دنشدن نجوب صحرای پر صفای صوفیایه که دیارلاذک
مشهور شهرلرندندر دخول و نزول بیوردی هر احسان

31 فراوانی روان اولوب کنج نیاز و گوشهٔ احتیاجده آرج
و محتاج بولنمادی توشهٔ عطا و خوشهٔ سخا ایله کوکلن کورن
طولدردی پرتو عدالتی شهره و قرایه اعدو فرایه
یتشوب ضیای فضل و بذلی اغنیا و فقرایه ایردی
آفتاب جهانتاب معدلتی معمورهٔ مذکوره‌نک شب تعب
و المده و دیجور جور و ستمده قالمشلرینه نور وفور ویردی
نظم
درخت بختی قنده صالسه سایه قومزدی تاب و فرخ شید وایه
نثر شعبان معظمک اون التسنده مذکور دیاره
وارلوب مرزبوم شهرک جوارنده مخیم مکرم قوندولدی
اول مکان خرمده التی کون طوردولدی افلاق بکیندن
و صاق بکیندن ایلچیلر کلوب اول طرفلرک تحف طرفنی
کتوردیلر رعایت اولندیلر مصلحتلری کوردولدی
بو داستان فرمان سلطان جهان ستانله [illegible]
کرده‌لری و کوه شکوه آلایلری برآرایه [illegible]
صحرای دلکشای صوفیایه جمع اولدقلرینی بیان [illegible]

مقدما حسن تعبیر ایله تقریر اولوب صورت تحریره وسمت تفویضه
گلن وجه احسن اوزره وزیر صائب تدبیر امیر صاحب شمشیر
ابراهیم پاشانک مقدر صدر دیوان آرای آصف قدر رایت
نصرت آیتنی وعلم عالم گیرنی برمقدار خدمی وحشمی ایله روم ایلینک
کنجدا سنه ودفترداره قوشوب الاوکوندرمشدی که مذکور
کشور معمورده لشکر منصوری مزبور لوای جهانگشانک باینه
مجتمع اولالردی صدای خوش ادای وندای پرصفای درای
لسان روشن بیانله سوره پرسروره وغزای غرایه جمهور غزاتی
وجماعت کماتی دعوت ایلردی مستمع اولالردی علم عالم گشای
پاشای روشن رایک خروجنی ماهچه نوننک اوج عیوقه عروجنی
اولالر کیدوب یقینده وارانده سنجاقلکلرینه وسوباشیلرینه
اعلام والهام ایدیلر سردارلری وسپهسالارلری اول خبری گوش
ایدیجک سحاب نوبهار وسیلاب کوهسار کبی خروش وجوشله
یرلرندن قوپدیلر هر طرفدن سیل جبل روان اولدی بیشان
غزانک تعانی ارسلانلری دکوهسار جهادک پولاد جنگ

32 پلنگلری ایله دشت ودر سراسر پر اولوب تازی سوار
غازیلر ایله اوالرایلر قالمدی طولدی نظم
نیزه لر قالقوب قزل پیراغله   دامن کهساری طوندی لاله لر
اولدی ظاهر آتش شوق غزا   اول اودک تابندی گلگون اولر
نثر چوق چوق شوق وذوقله میدان مردانه سنان
کبی باش آچوب گرنلر آلای آلای صفا ایله دریای وغایه
طالب اوتنه پنجه قلقان کبی گوکسن گرنلر گلدیلر ایردیلر ایرلغی
ونقیبن دیمبوب آقین یازیلرینه ترک ونازایدن ترکلر باشلرینه
قزل بورکک لاله لریله صحرای غزایه زینت ویردیلر صحن گلستان
کبی سرسبز وطاق آسمان کبی بنفش ورق بوزد وطبق شفق
کبی سفید وزرد وسرخ درفش گونا گون ایله روی هوا
زینت بولمونه دوندی بدر سپر وهلال تیر وشهاب تیز
وبرق شمشیر وقوس قزح کمان واختر سنان ایله
زینت هامون روی گردون دوندی   نظم
پر از خار نیزه شده دشت ودر   گل وغنچه اش گشته خود وسپر

نثر ملك الامراى اناطولى امير مقدام بهرام باشاى
شير اقدام تحت ايالتنده وحوزهٔ حمايتنده اولان ولايتلرك
جملهٔ سردارلرى وسپهسالارلرى خدم وحشملرى وطبل
وعلملرى بازار كارزار اوزره يارار صواش تماشيله ويرم دزنه
لايق وفايق مرتب ومكمل ساز وسلب ايله دستور قديم اوزره
بغازاواسنه كه صحراى عظيم در جمع ايدوب بيابانى دمادم دوكلوب
كلن اژدها دم ادم فوجلرى ايله اول صحراى خرم فضانى
موج اوران دريايه دوندردى غبار مشار پياده وسوارله
روشن نهارى شب تاره وجبين سپهرك ماه رخشانى
وسنان دهر فنانك يلدزى ايله تنت زمينى روى سمايه دوندردى نظم
كوكلك يلدزلرى ايتدى زمينه * دونر روى زمين چرخ برينه
نثر مجمل ومفصل دريله لشكرى كوردى ياده وبرواسنه
دستور ويروب دوندردى تواناسن وكنجن آتى قوى سن
ودنجن جبن ايدوب يرن وخفيف سنورى ضعيف يوردنه
وبو اسنه كوندردى اناطولينك جيوش دريا جوشيله

يوللى كليبولى قارشوسنه كلوب اول معبردن آق دكيزى
قان طاغلر كبى كروه كروه وافواج آهنين افواج ايله
عبور ومرور ايدى بوغازلرله اول بوغازدن روم ايلى
بقاسنه كچوب صحرالرانلى كروه انبوه كوه مثال ايله مالامال
اولدى كليبولى يله بولايرارا سنده اولان بايرو سايرو
مواكب كواكب شمار بغال وجمال وساير مراكب سايرايله
طولدى اورادن شاه راه غزايه طوغرلوب قطع منازل
ومراحل ايدبلر سلطان آفتاب جنابك ركابكا سنه اولان
لشكر ظفر رهبر وقتيدر ازرك ازنجه كتدبلر صحراى صوفيايه
ايروب اوردوى هايونه نوزده سلطان همايون نبرده
واصل اولدبلر كوه ودره دن هر بردن دوكلوب واروب
بر شكوه جويلر اول دريايه متصل اولدبلر نظم
سيل خيل آقوب كلور طاشه طاشه * يايلور دريا كبى طاغه طاشه
جنبش دريا جوش وصحرا تو شيله * طولدبلر يلر يوزى باشدن باشه
نثر نعل وميخ مراكبدن بشت زمين شكم چرخ برين

کبی بر هلال دو کواکب اولدی طاغلرده سی بیللر باشی صرتلر
یوزنی دره لر اغزی یازیلر یوزی مواکب راجل وراکب ایله
طولدی حواشی وزواشی طاغی وطاشی یوزی وباشی
کمودیلر وسوردیلر بیکاولر کوزن صوغولدروب دکزلرک دبن
صوروب کوللر ایاغن قورودوب دریالر قولاغنه دم اوردیلر
چون اطراف کشوردن اصناف لشکر انبوه و پرشکوه کروه کروه لرله
اوردوی سلطان جهانجویه کلدر دریای بی پایان مثال کره وصحرایه
مالامال اولمشدی خیل سیل بویله دوکلوب کلوب امرای بهرام آرای
برحزم وآرای برارایه مجتمع اولدیلر رؤس خدم ووجوه حشم
زمان واجب الاذعان حضرت صاحبقران نصرت قرینه
حاضر وناظر اولوب جناب کامیابدن بابر وصادر اولان
لطیف اشارته وشریف عبارته اعیان ارکان وصدور دیوانن
برزه کبی مقصور حشم سبزه کبی محتشم کوشندلر شمع سردن هوشله
مستمع اولدیلر وزیر صاحب نظر ومشیر صائب تدبیرن
فکر بکر دلپذیری مقتضاسی ایله زمان قضاجریان وقدر توان

وارد اولدیکه اول حضوره وآرامه مناسب مقام برسرورده
برقاچ کون طوره لر خیام کردون قیام اقامت قوره لر مواکب
بی عدد کواکب عددک آتی وبرایی انلوسی وباتاغی مصلحتی کوره لر

بو داستان شهریار کامکارک عزیمت ادوب تحالن صوفیه دیارندن کیفیت انتقالن بیان ایدر

چون مذکور مقام دلکشاده ومحل آرام راحت فزاده امر
اقامت تمام اولدی اول مراد ده کوره جک مهام جهانک
مراد اوزره خیرله خیر حصوله وصول بولدی کوس رحلت
چالنوب صدای پرصفای کره نای غزا ایله کوش سما طولدی
مراکب کواکب دشت ودری سراسر بورودی حواشی وزواشی
طاغی وطاشی باشدن باشه طوتوب یورودی بیرق بیرقلر ایله
اشجار شاجره دک قوری یوده ایلری یاتروب جبول ونعال
بی حسابک نعال آتش تابی ایله یاشارن سبزه زار قورودی
نصاده ومرحمه اولوج ندیا اولوج دن هوا بلادی
ضیق التنفس قبیلی اولوب مرتفس دوتق اولدی

ماهچه نوقنك اوجی ادج عیوقه عروج ایدوب شقهٔ علم
افق عالمده عروس آسمانه تتق اولدی هنگام گرم ایدی اکثر
هوا ایدی و گرم ایدی قزمشیدی مسام ابداندن دره‌ریه قان ترشنده
قطع سفر قطعة من السقر ایدوکی ظاهر اولوبیدی امداد
رحمانی و لا امداد آسمانی اولمیشیدی حرکت برکت اثر سعدن
اولوبیدی بنت درشت زمینی نرم ایدوب گرم تابستانک
سورتن کسر ایچون هر کون یاغور یاغاردی دود سیاه آه عشاقی
کبی آفاق آسمانی طوتوب سحرگاهدن قان بولودلر چرخ کبود
اغاردی ناب آفتابی سلطان کامیابک اوزرندن دفع ایچون
سایبان ابر ظلمانی قورلوردی و اسب تیز گردک ایاغندن
قالقان گردی تسکین ایچون سقای سحاب آب افشان اولوردی
نثار انظارده روی زمینی تمکین ایلدی نظم
سحاب و باد اولوب سقا و فراش صولاروب سوپرولردی طاغ و طاش
بو داستان شهریار کامکارک عزیمتندن و غزا نیتندن
خصم بدرایه خبردار اولدوغی بیان ایدر

35 سلطان آسمان سریرک لشکر کشورگیری احضار ایدوب
کوس جهادی چالدردوغی دیار انکروسک تسخیری
تدبیری ایله لوای جهان گشای غزایی قالدردوغی جاسوس
وادوب قرال منحوس خبر ویردی اول بدفعالک نوش
عیشنی پرنیش تشویش ایدوب سور سرورینی و قصور حضورینی
زیر و زبر قلدی جیش بدکیشنک مقدم لرنی و خدم و حشمنک
محتشم لرنی باب مصیبت مآبه احضار ایدوب گلن خبر
سرّ اثری اول بداختر لره اظهار ایدی ایتدی سلطان
بحر و بر دوران گردوقز لشکر هفت کشورله بلکه اژدر
هفت سرله دوز دعونه یوریدی گرد مرد نبردله
روی چرخ بربینی طوتوب او زردوی گرددن بویله چارسوی
کوی زمینی بوردودی میر منبرلری و مدبر مدبرلری
و امرای بدرایی برارایه درلمشلردی مقابله و مقاتله
لمزیته مشاوره و محاوره ایتدیلر اول بدنهاد مغرورلرک
بادیه غرورده ماغلرنی قساوه ویرمشیدی تنزلده و تذلله مجال

واحتمال توماديلر تمنع و ترفع بابنده جواب ناصوابی دديلر
و انسنديلر آخركار اول بدكردارلر تدبيری بو وجهله قرار
تقرير ايتديلركه نفير عام ايدوب كفار بنی اصفر نصاری دن
كندولره معين و ناصر اولاندن اكبر و اصغر اول حال
مصيبت مآلی اعلام ايدهلر اساطين دار الكفر اولان
سلاطين جهوله دن استمداد و استنجاد ايدوب اصحاب
قتال و اسباب جدالك تحصيل و تكميلنه تمام اهتمام ايدهلر
تقرير اولنان تدبيره بنا اهلك وجهك تكلريه رسوللر ارسال
ايدوب احوال پرآهوالك خبرنی ايصال ايتديلر اول بدفعاللر
داخی بی اهمال و امهال اصحاب مرادك و اسباب اعدادك
احضارنه و اظهارنه اقبال ايتديلر نتيجه دن و ادما ايدن داخی
قرادان مرد نبرد و بی كران رجال قتال كلدی ايردی
دمشقادك وجوادك داخی بولادنهادنه خرباتلرنی
سردارلری و سپهسالارلری بريره ديردی بازار كارزار
بازار صواش قاتش احضار ايدوب بزم رزمه مناسب

36 ساز و سلبی مرتب كورديلر يوزبيك وار بيرده بارلر
نبرده سوار براد ل مقدار نكه داخی پياده آهنك جنكه
آماده پياده ايله هنكام حرب و دار و كيرده و ايام ضرب
شمشيرده حاضر و ناظر اولوب طورديلر صاوالی و دداوالی
اوكلرنه آلوب اول ايكی صويله عددی كيبی جوش و خروشك
بولبی سنده آتش حملهسنی زده ايدردوز صانديلر رفيق توفيق
رحمانی و طريق امن و امانی قويوب هوای اغوای ابليس
پرتلبيسه اويوب يلكه الدنديلر و صويه طايانديلر نظم
قرال بدفعال نكبت انجام قتاله اعتيدی كرچه اقدام
بو عندی جنك جويه اعتماد ايتكوچن ايدی صويه استناد
نثر اول جانبده خصم مخذول مدافعه و مرافعه
تدبيرينه مشغول بو طرفده صاحب قران جهانكير بله سنجه
صفدر دليرلر هر بيری جوانی و بيری پير برنا
و سيف مسلول و ضل سيل هجوم ايله هر كون بو منزله حلول و نزول
ايدوب كيتمده ده خصم بداخترك دفع وجود بی سودنی انتر

ایچون یولک طومارنی طی ایتدده شعبان معظمک یکرمی
ایکیسنده قوناق ایلاقلر نام مقامده اردوی مخیم مکرم
سلطان جهانده اول طرف شرف بولدی قانون قدیم عثمانی
ودستور معتبر سلطانی اوزره روم ایلینک بکلری و عسکری
اوتاق همایون ایله برکون ایلرو یورمک امر اولندی
بو داستان پاشای معظم سلطان جهانکشا [ندن]
مقدم کوچوب کندوکبی صاوایه
کوپری یاپمغه عزم ایتدوکبی بیان ایدر
وزیر صائب تدبیر و امیر صاحب تشمیر صدر ایوان عظمت
وجلال بدر آسمان عزت و اقبال حضرت ابراهیم پاشا که
هنکام حملده نهنک آتش آهنک وهنکامهء برستیز
جنکده پلنک تیز جنکدر نظم
رایتک ایتضاسی عنوان دیوان شمشهء شمشیری طغرای منشور اجل
آفتاب جهانتاب کبی علم عالمکیر جکوب مذکوره عسکر [نیز]
منصوره اجازت اولدی که ایلروکیده مقدما واروب

لشکر ظفر رهبر له صاوا ایلی عبور و سرم آداسنه مرور ایدبن
ایکی یوز ایللی طوب عرابه سیله بکجریلک توفنک اندازلرندن
ایکی بیک شیر کیر دلاور قاپو خلقینک نیزه دار سربازلرندن [که]
نیزه یه کوندن سک کوننده کبی طوغرو اولنلر و شیر کبی یوز
دوندرمزلردن بر کروه برشکوه قوشلوب حین سحردن
جون جمشید کردون سریرینه خورشید عالمکیر ت
اوکنجه اول کرین لشکر کشنه کشنایله پاشای سندیده رای
فلق سپیده دم کبی شفق کون علم جکوب یورودی عسکر
جرارک قولجلری دریای زخار بولجلری کبی صحرالی و کوهساری
طوتوب سنان درفشانک که آتش کبی درخشاندی یلدزکی
کوندوزین کوک یوزین سراسر یورودی نظم
نوج اوروب لشکر یورودی فوج فوج طولدی بحر و بر هنکیله پلنک
بیدرنک اولدی سمانک جهره سی اولدی کبر با توز قوسدنی
نثر اول مقدم الجیش اولان سردار معظم
و سپهسالار کینش ظفر بیننک اردنجه حضرت صاحب قران

نصرت قرین بلسنجه اولان بیشه زارکارزارک شیرلریله
یوریوب بیشه واردی جیوش دریا جوش وصحرا پوش
یوقسنه وارنجه طولدی جبال سیل پوی وجنک جویله
دره لر ایچی پلنک شکار وشیرگیرد لیرلر ایله دده لرک یاسی
وطاغلرک ایچی وطاشی پر اولدی نظم
حربه لرله برق کبی یاندلر طونطولوا ولمشدی قرق کوهسار
طاغ باغلمشدی تیغ وکرز کجمله تیغه قومامشدی کمر
نثر منزل مذکورده لشکر منصورله سلطان غضنفر
نازل اولدقده یحیی پاشا اوغلی بالی بک که یاغی بر قلیجی
حالمه آچیلدی اوی تکیه کاهدی چراغنده یانان
کمراه یاغیلرک ایچی یاغیدی چراغنده قویان نار
کفار ید کرداری خونی ایله بوغلوب سفره سنده
دوشنان طعام صبح وشام یارکارزارله بزردی
جیش غزا ایله کیش نعاتة یاز وقیش ترک وتاز
ایتیدی تازی سوار ترک غازیلریله ایراغه

ویقیسه طوردم اقبنه آنزدی معراج غزایه عروج ایدن
اوج بکلرینک مقدملرندندی کثرت خدم وحشمله محتشملرندندی
وقوت عدد وعدد ایله معظملرندندی اول شمشیر یارکارزار
شمشیره وبلغراد بکی ایدی اوتوک تورقو سندن کفار
کناریاغه وراغه چقوب لاله وش دره مزایدی سرحد
اداسنده کی طاغلر آتوک آدن اشتسه لر اللری طوغرا اولوردی
واباقلری دیرم مزایدی بدسنجه اولان شیرگیرد لیرلرکه
جویبار دار وکیرک نهنکلری وکوهسار کارزارک
پلنکلری ایدی کلوب اوردوی سلطان جهانجویه واصل
وداخل اولدی پادشاه ماه بارگاه وآفتاب جنابک درگاه
هلال مثالنه یوز سوروب حضور پرحبورده شرف مثوله
وصول بولدی جیش ظفر کیش بیش دن کوجوب یوردیلر
صواش قماشی ایله آراسته وپیراسته کروه لر والای لر
اول صحرایی بوردیلر اول زمانده زمین وآسمان دججی
جیوش نیل جوش وسیل خروش موافقت ومرافقت اظهار

ویردیلر ایدوب برسی نعال خیول و نعالدن آهن پوش
اولمش و برسی ابرطلا ایدن جوشن و خفتان کیمش ایدی نظم
سما ز ابر پوشید جوشن و خفتان
ز عکس جوش کمان کرد مهر روشن تاب
نثر اول آسمان سلطنت آفتابنک اوستنده هر بر
سحاب مشکین سایبان قوردی اوکنجه دورباش برقله
چاوش رعد ابر ساکنک مراکب و مواکبن سوردی نظم
کوروب برق تیرک سنانن کیر فلک ابردن جوشن آهنین
یاغان تیر باراندن ایدوب حذر کیر سبزه‌دن سبز خفتان زمین
نثر رمضان مبارکک اون طقوزنده خیل سیل پویی بابایله
بلغرادک اوکنده‌کی صحرای خرم فضا و خوش دم هوایه وارلدی
و اوردوی همایونیله اول هامون مالامال اولدی مواکب
بی عدد کواکب عددلک درفشان سنانلرینک و درخشان
حربه‌لرینک یلدزلریله بر یوزی چرخ گردونه همال اولدی
سرحد دیار کفارده بنغال دره بر نهر بیمثال واردی که ادی

صاوایدی ایام طغیاننده و هنگام خروشنده نیل برجوشله
طوتوشسه حمله‌سی صاوایدی اول بحر پرجوش و لکن
خروشندن عبور و سرعتله اسنه مرور ایچون کمیلر
اوزرینه جسر باغلنمق امر اولندی اول مصلحتک اتمامی
حضرت پاشای صف آرای آصف آرایک حسن اقدامی
و یمن اهتمامی ایله حیز حصوله حیزله وصول بولدی محکم
و مبرم کره گیر زنجیرلر و بر تاب قلابلر له خللدن و زللدن
امین و متین کوپری یاپلوب خیول و فیول و کوپری عسکر
احمال و اثقالی ایله اوزرندن گچدیلر منزل و مخلد
اولمدی لشکر ظفر رهبر سفر نصرت اثردن غالب و سالب
غانم و سالم عودت ایدنجه یاایدارو برقرار طوردی
بر بری بوزلمدی ماه مذکورک یکرمی دردنجی یوم شاه
ستانه سپاهدن بر کون اوکوردی مقدم امرای عظام
و معظم وزرای کرام دستور اعظم ناظور اکرم حضرت
پاشای کشورکشای ایله سنجاقلری لشکر دوشولادن

قونشلرله جسرمز بوددن عبور ایدوب دار الحربه کردی
کرنای صور اداي مهابتینک و کوس صلابتینک صداسی
اقصای دیار غربه واروب اول کوشلرده اولان کفار
بدکردارک کوشنه ایردی بیابانی کچن آلایلر و جلاجله
سرم آداسی موج اورد دریایه دوندی سمند تیزگردک
دم و برودک غبار پیناری و سپاه ظفر پناهک کرد سیاهی
اوج سمایه ایروب آیینه مهر و آبگینه سپهره دوندی
یازنده سی بیه شاه عالم پناه خاصه خدم و عامه حشم ایله
گچوب کنار جویبارده قوندی سوار و پیاده بنده و آزاده
رکاب کامیابه ملازم و اردوی همایون هامونه توشیه
لازم اولنلره زره و خفتان جوشن و برکستوان
سپر و مغفر اولشدروب جبه خانه ده اولان آلات ضرب
و حرب و مهمات کارزاری بیله سنده کی مواکبه راجل
و راکبه بخش ایتدی آب پرتاب کبی موج اوران سحاب شکوه
کروه لری و موجلری آتش دید خشن ایتدی نظم

کوردی لشکره پولاد جیبنی بر آتش ایلدی پولاد جیبنی
نثر چون مهر بحر سیمای صاوای لجوب عزم کشور کشا ایله
سرحد دیار اعدایه ایردی پاشای پرحزم و رای دشمن شکار
بزم قفتانندن چقوب رزم خفتانینه کردی جوشن و مغفردن
بالین و بستر دوشندی شمشیر و خنجردن ایکی یاصدقلر
قوشندی سایر امرای عزم آرای قهرمان پرحزم و رای دخی
بزم قباسندن چقوب لباس رزمه کردیلر طوس صولت
و گاوس شوکت سردارلر سلطان جهاندارک طرفلرندن
خشم خروس کبی آراسته و پیراسته صفلر باغلیوب حشم پرحشمت
بر طاوس کبی کندولره زینت ویردیلر اول لشکر جرار بر جویبار کبی
نهر ایدوب خودلر و مغفرلر حبابی بیدی هندی تیلجلر دیلجی لر
نظم موجی دجیبنی سپرلر کرد ایچی ایدی
بر آب روان ایدی نه لشکر موجی زره و حبابی مغفر
لشکر آراسنده شاه صفدر اختر آراسنده ماهه بکزر
نثر محتشم و مکرم پادشاه جهان پناهی قونادوب

بکیجی که قونمردی میدان آسمانده خرگاه ماهک دایره سنده

هاله یه دونردی چادر چادره چیتلو طناب طنابه چاتلوردی

نظم

یراق و یساق ایله یایا آتلرده ساق یاتلوردی

خیمه‌ها بسته طناب انده طناب کویی آز دریا همی چیره حباب

صفت عرض جیش نصرت کیش

سپاه گیاه شماری شهریارک کامکاره عرضچون مصراع

طول املدن طویل عرض عرضدن عریض نثر برفضاسی

خرم هواسی خوش دم صحرای دلکشانی اطراف واکنافی

مکشوف وسعت و فسحتله معروف و موصوف فرح فزای

ترح زدای اوانی اختیار ایدیلر سردار و سپهسالارلر

جری باشیلره خبر ویردیلر و بویوردیلر صواش قماشنی ایله

لشکر ظفر رهبر و جیش نصرت کیشی احضار ایدیلر نظم

طوتوب یری یوزن اسب و اسباب جنک / زمین تنک و اهل زمان اولدی دنک

نثر اچینجی شوق کارزار برنادار آتش اتمش طاشی

بولاد جبینی پرشکوه کروه لر قان طاغلر کبی یوروریلر

41 کوندیلر یایواغی النده یایراغی اچلمش باغلر کبی آراسته

و پیراسته آلایلر صحرالی یوروریلر نظم

چریدن دشت و دریا کورندی / دمور موجی یله صحرا بوزندی

نثر اسب تیز کردک توزی که سپهر رنک لاجوردی

یوزی بوزدردب آیینه سی طوتدی مرد تیز دلک موج کرنیله

دریالر موج اورور دریایه دوندی نظم

نفیر صحرالری دریا صاوردی / انی کورسیدی رستم یا صاوردی

نثر آلای آلای کروه کروه دمدم توج توج هر آلایک

هر آلای بر دریا یدی آهنین موج دهر کروه بر کوه ایدی

پرشکوه اما روان نظم

کورن دردی اولوب اول دم حیران / نظره طاغ اولور کیم طاشی بولاذ

نثر هر توج بر بحر پرموج ایدی بی حد و پایان نظم

عجب بحر ایدی کیم موجی دمردن / روان اولدقجه النده اسرباکی

نثر سنان آبدار و نعل تابداردن جوف افلاک

سمکدن سماکه وارنجه آتش و آب طولدی النده کمان و سنان

بیلنت کمند بر شکنج پیاده و سوارله نطع شطرنج کبی عرصهٔ
ارضدن طول و عرضینی طولدی ◦ نظم
یمک نرکس کبی ششپر النده ◦ یمک سوسن کبی خنجر بیلنده
نثر آفتاب و شهاب کبی مصاحبلری تیر و شمشیر کلبن
پر غنچه و کل کبی نغفره دار و سپرکیر ◦ نظم
تیره بیدی تیره یه اسنك نظر ◦ خنجر یدی خنجری تلسك کذر
نثر لشکر ظفر رهبر دشمن شکن بر کلشنه بکزردی که ایچنده
کلی سپر نرکسی ششپر سوسنی خنجردی سپاه کیاه شمار ازهار
بهار کبی طونانوب آغ و قزل بیرکلر کلزار غزاده آچلمش تازه زنبقلر
و لالهلردی اقینجی بولك قزل بورکلدن دشت و کوهسار باشدن
باشه لالهزار اولدی یکیچرینك آق بورکلرندن بستان میدان جهان
اوجدن اوجه آچلمش زنبق ایله طولدی ◦ قوشون قوشون
طلب طلب بولك بولك جوق جوق نه حد و قیاس عرضی آتلر
بوینلرنده بحری قطاس و زرین طوق الب ارنلر تیر و شمشیره
سپر کبی کوکس کرنلر قلیج کبی قولن چقاروب کوندز کبی صاواشه

42
تاش آچوب کیرنلر بوکك بوکك لر باشلرینه عیبلك لر مصراع
شهسوار بازجان شکار اجل نثر هر بری یانار اود و یالک
قلیچ بودلرن کوردن بلکلر ◦ نظم
قطاس سمند سران قرش ساغی ◦ بر فرق کردن کستان عرش ساغی
زیر قطاس سنور و سوار ◦ زمین پرده کی آسمان پرده دار
نثر هر بکك بری بریندن یك اول طول مسافه ده عبرت
عرضله عرض جیش ایدوب مرتب و مذهب ساز و سلب ایله
یوکرن و قوللن کوستردی ◦ مصراع
یوردی ساوولدین ساوللر نثر صاغ و صول یوردیلر
هر کستی یه کیسنکن اولدیوب بکلره و آغالره یوللو یولن
و قوللو قولن کوستردیلر ◦ امیر صفدر و دبیر آصف در
ابراهیم پاشا یسر الله ما شا حضرتلری بونك برزینت
قوشونی سایر قوشونلردن ارتوغدی قولنك یوکرنك هر بر سی
مرد نبرد و سوار کارزاردی ایچنده بر قوشونی دیه جك
یوغدی اولکیلر که اکی هر نه پرده اولورسه نبرده یارار

برده سواردي • التنده عرجي آتي اوستنده دربندي
جوشني اتنده هندي برەسي واردي • نظم
عقاب چادر بر دد زير كرده • نهنك دريان شمشير كرده
قوشون بكلرينك آلتون باشلو سنجاقلري كوك يوزينه • نثر
آفتاب عالمتابه دوشمشدي • اول علملرك يانلرنده بيرقلر
اوستنه كنش تابي دوشمش كلكون سحابه دوشمشدي • نظم
هر علم بر فتنهٔ عالم درر زرين كلاه •
• ماه اما قدي سرو و سرو اما خدي ماه
كوكدن ايمش اول لواي نوردر بوطل حق •
• آق سنجاغ و دربنده يه شاه دين پناه
سپاه كياه شمارك پياده سنك و سوارينك • نثر
عددي و عددي دفترده مقدر اولان تطبيق و قانون
مقررە توفيق اولنوب مجمل و مفصل كورلوب • آلات
كيرودارى و مهمات كارزاري محصل و مكمل اولقدر
عسكر عرض اولدي كه حدود فلك دوار جنود ملك سيارله

لر آراسته اولنوب مواكب كواكب تير شهاب ثاقب • و شمشير بهرام
خون آشام ايله پيراسته اولالدن ديدهٔ پير جهان ديدهٔ
چرخ اثير • آنوك نظيري • نه كورمش نه اشتمشدي • بريق
برق سنان جان ستان ديدهٔ مهري خيره ايدوب
كرد سپاه سياه آيينهٔ سپهري تيره اتمشدي • نظم
رخ دشمنك كنت ارغبار • سندار بول جوشن نجوم آشكار
درنندي جوشنلرك جيبي آينه لرك اوكنده • نثر
واردنده واردي • صافي روشن آب اوستنه دوشمش
عكس آفتاب كبي تابدار ايدي • اول آينه لر عروس ظفرك جلوه كاهي
ايدي • سماي غزاي غزاتك كمي مهري كمي ماهي ايدي

بو داستان سلطان جهانستانك جانب كنار
صحرا و وادن ديار كفاره عزيمت بيانن ايدر

جون عرض جيش نصرت كيش فرصت انجام تمام
اولوب اول مقامدن كوچيلر كتديلر شهر رمضان
مكرمك يكرمي ايكي سنده اصلنقمنه تام شهر معظمه عسكر

ظفر فرجام وصول بولوب نزول ایدیلر معموره مذکوره
بلغراد سفرنده نار غارت و سیلاب خسارت ایله
خراب و یباب اولمشیدی نه نافخ نار نه کاسر دلر
اول دیارده بر دیار قالمامشیدی شیر گیر دلیرلر
شمشیر ابدار و آتش بارله دار الکفرك اوجاغنی
متمرسو بولندردکلرمیت ایدرلردی هیل و هیلان ایله
حیل انجیل و امان سیل کوهسار و سحاب نوبهار
کبی خروش و جوش ایله اول کشورك هر بوجاغنه اقدیلردی
اول اوجده اولان والی عالی مقدار خصم بند و عدو
شکار یحیی پاشا اوغلی بالی بك بلا سندره کی حسام خون آشام
دلاوردیلرلردن سنان جان ستان کبی زبان کیرلردن
بر نیچه سن دل کتوردمکه کوندرمشیدی بو نام اقدام و اهتمامی
اول مهم ملکك اتمامی جانبنه دوندرمشیدی اول سردارلر
بزوداردن دیدکلری حصارك جوارنده کفار بد کردار ایله
کیرودار ایدیلر ضیای صفابخش نصرت اسلام اسوب تیغ

44

آتشن درخشله بر نیچه باش کسوب بر قاچ دیری الدیلر
قالانی فاجوروب تار و مار ایدیلر اسیر و دستگیر اولانلری
زنجیر تسخیره چکوب آستان آسمان نشان سلطان جهانگیره
دوتب همتلرینه لایق اولان خدمتی یرینه یتوردیلر سعیلری
مشکور عملری مبرور اولوب نظر عنایت ایله منظور و سرفراز اولدیلر نظم

عدودن کسر باش دوکر قان بهادر
یدوکی حلال اوله کیمر نان بهادر

نثر اول تونادن بر کون اوتوراق اولندی
بوسنه دیارینك سردار سپهسالاری خسرو بکدن
اولاق کلدی ایردی سرم اداسنده اولان بقاع حصین
و قلاع متیندن اریك نام قلعه نوك دزدارینك کردار
سعادت فرجامی جهتدن اطاعته کیردی حصاری تسلیم ایدوب مراسم
خدمت اهل دنیت و انقیادی تقدیم ایتدی دیو خبر ویردی
بودا ایسنان حضرت پاشای قلعه کشای بر دوام [illegible]
[illegible] دوشدوکی سوز ابجنده محصور اولان [illegible]

زنبور شهرو شتوره باشلرینه اوشدوکی بیان ایدر

چون تنکری کوزرکشایله سلطان جهان بستان سیاقا
مذکور دومزبورا اولان ادایه چوب خیل سبیل رفتار ایله
صعدلر اول دیارك هر طرفنه اقدیلر بی خسارتیله
چون دشمن بدسیرت و فاسد نهادی هوای فناده
ویروب بلاد و قری ده دارقومادیلر نار غارتیله یاقدیلر
تونه کنارنده بر حصار واردی سوری نعوره و دیواری
استوار دی زمینی متین و مکانی حصین ایدی
بلای زمان و قضای آسمان نازل و واصل
اولماجق بر مکان اوشیتی واردی **نظم**

زمینی دن ایراق آسمانه یقین • زمین و زمان اوندن امین

نثر برو جنك او جنه تیر نظر تیشمز و خندقنك
دیبنه ریسمان شعاع ایرمزدی سورنك دوردی قصوردن
دوردی سیف حیف و سهم وهم ایچینه کیرمزدی **نظم**

قلعه سی دستنده طوغرای دکون • خندقی ایچنده یاتور ستور دون

45

نثر یاره سیمین هلالدن یاره رفیعنك
آیاغنده خلخال کبی جرخ برینده کی عقد پروین
برج منیعنك قولاغنده کوشوار ایچی طوبطولو بولاد
نهادلرکه نارکارزارده دوشوب خصمله دونشیمیه یوزلری
قودمز اهرمن نژاد جریلرکه نهب بر نهیب کیرودارادن
برك خزان کبی بکزلری بوزدرمز بتروواردن نامی ایله
اشتهاری واردی بدرایی دینلره مقام
و ماوی یری کوهسار کیرودارك قوردلری یورد
و بوم شومه طوغان بوالره یوکیدی حضرت صاحب
قرانك فرمان واجب الاذعانیله سپهسالار دشمن شکار
پاشای روشن رایکه برق تیغی تیغ برق کبی جهان کشای
آفتاب رایتی رایت آفتاب کبی عالم آرای در دوم ایلنك
بکلری و لشکریله قوشولان قابو خلقی و یکجری ایله
بهر ینال روان اولوب شهرشوالك اوجنده مذکور حصار
مشهورك اوکنه واروب قوندی اول دیارده کی بازیلر

غازیلرک قزل بیرقلریله که اشجار گلزار کارزارک
بیرقلریدی لاله زاره دوندی باشای صف آرای
اصف آرای کندو آلایندن اولان خدم و حشمله قلعه‌نیه
قارشو طوروب اول طرفه خیل جرار سیل وار آقوب
چاغلدیلر کفار بدفرجامک شیرانداملر دلیرلری و مقداملری
چایلری تنکنای اولمغین جنکه آهنکی قولای چاغلدیلر
سوردن طشره چقوب اول بدرایلر عسکر اسلام ظفرانجامه
قارشو طوروب آلای باغلدیلر مذکور سردار سرافراز
اوردک و قاز سوری سن کورمش شهباز تک پرواز
بکی کیردیکی سوندی اول مهر سپهر احتشام اژدر شیر اقدام
تیغ کردار سربرن یانوب برق وار تیغه ال صوندیکی نظم
دشمن اوتنه دلادی آتله طاله اولدن یا اجینه آتله
نظم نثر نبل غیرتی جوشه و سیل همتی خروشه کلوب
صوکن فکر ایلمک کندی اوکندن آلایک صچر دوب چقدی دکین
نثر اول دلیر خشمکین و شیر خشم دکینک باشندن اولا

چشمه دن حلقهٔ اخلاصی کوشنده و غاشیهٔ اختصاصی
دوشنده کوتورن خواص خدم دن و خاصن عاقبت
تهوری تصور ایدنلر سمند خرم خرامینک لجامن قاروب
طوتدیلر قومادیلرکه برق وار اتنه کی قلیجله باباداوده کبی
ایکی یدی اول قاره بولود و دود قیرانذود و قارا بولود کبی
قارار وب طوران آلایک ایچنه کیردیکی میان میدان دار و کیرده
بازار کار زاری کرم ایدوب صواش تماشنی آلدو بره یدی
دفتر بر عبر شهور و ایامده بر نامه قویایدی که صحایف بر لطایف
شهنامه ده مزبور و مسطور اولان داستان بوردستان
منسوخ اوله کیدی اول نریمان زمانک آدی آکلدقجه
بنده و آزاده آفرین باد ایدوب هرنادی ده بلش
بانک آتی یکه آیری یدی نظم
جهان غوغالری بر آدا ایچوندر سنک اولدر قالانی یکا ایچوندر
نثر مذکور سردار مقدامدن اول اقدامی کورنجک
خیل جرار سیل وار جوشه کلوب هر طرفدن صفدرلر

تیر دهر گبی اگر آتش ایر گبی خروش گلوب حمله ایدردن
حمله ایدیلر گرد نبرد قان بولود گبی چرخ کبوده آغوب
تفنگ نارک شکن حصاردن آشاغه طولو گبی یاغوب ضرب زنلر
اول لجه زنلر مرد نبردک مشتنده و پشتنده لولادن

نظم
پولاد سپری آهن بکتری باقی بی آتوب بولت گبی دلدیلر
بر تیغ لر تفنگلر ضرب زنلر آلایلر طاغدوب صفلر بوزدیلر
آتلدی طوتدی آیاقی جان الدی بوزلدی جنک جنکنده دوزدیلر

نثر
نیزه گبی سربازلر و تیغ گبی سر اندازلر جان و باش
قالمیوب صدای رعد آوای طوب بر آتشی صریر باب
و طنین ذباب جکابنه المیوب سپر گبی تیر و شمشیره
گوگسلرن گردیلر و دریای دار و گیره گیردیلر اوقه و تیرگه
بر تیغه و تفنگه باقمیوب خیل بی پایان سیل بلایه گوز
یومدیلر و او غازیلر شمشیر اندازلر کفار خاکسارک
نار برسر از نیگارن سوندردوب اول برشین اشراری
شبین خیار گبی طوغرادیلر کار و بار قراری صاوروب

47 ارکندن حصاره قاجوب کیرم بیلنلر تنگنای بروخاتدن
قورتولوب جای سلامته ایردیلر فالانلرینک حاللری نشان
تیر تدبیر بدنلری طعمه شمشیر اولوب بر نیجه سی دیری الندیلر
لقمه ازدهای زنجیر اولوب اسیر و دستگیر اولدیلر

نظم
شرار نار هیجا تیر بران بیجه جان خرمنینی حرق قلدی
اجل دریاسی موجی تیغ بران نجه تن دودینی غرق قلدی

نثر
شیرگیر دلیرلر بر دار و گیر ایتدیلر که چرخ سپهر
آتنانی یا نیما غله اولمادی گرد نبردک سحابندن اگنه بولادی
خفتان الدی اوج سپهرده چهره مهر و ماه دردو اولوب
موج آب آرا سنده یخی ماهی جوشن پوش و پلنگن قوندوز سندن
تعزیه طالدی قراله نیغالک توپوز یاولی دیدکلری
تکلریکیسی که مذکور حصار مشهورک بانی بیدی مبانی مفاسد
اول مظهر آثار فاسده یه بانی بیدی یاپاش کفنی بیله ملقبدی
جرات و جلادت ایله فرط شجاعت ایله موصوف و معروف دی
بی حد و قیاس مرد نبرد و سوار کارزار ایدی صوبک اوته تقاسنده

كنار جويباره كلوب طوردي حصار ايچنده كي كفار بدكردارن
قوت قلب افاده ايدوب شجاعت و صلابتلرن زياده ايلمكون
قوت و زاده حاجت اولورسه امداد و اعداد مصلحتي ايچون
آلات كيروداري احضار و مهمات كارزاري اظهار ايدوب
حصارك صودن طرفي داخي قبضۀ تسخيره الوب تدبير ايدوب
پاشاي آصف آراي شكر بوزبانه كمي ايچي طولو نهنك جنك
اژدها دم آدمي مهيا ايتمشدي كلديلر ايرديلر عدوي كينه‌جوي
تندخويك اول جوي ايچنده اولان كميلري حصار كناريندن
اول دار الكفرك جوانبندن ايرديلر ايچنده ايكي يوز قدر كمي
كميلر طولوب اول بحر مثال آسمان بر هلال اولوب قلعه‌نك
صودن ياني داخي باغلندي حصار ايچنده كي بدكردار قجاني كورك
جان بدكمانلري نار قهره داغلندي دورقلرك ايچنده كي
آل بيرقلردن صو يوزينه قراسي كوزلمزدي شفق آراسنده
هلال درمشدي سياهي سپاهي دري جوي شويله تار ديدردي كه
صحيفۀ آب مشق اولمش مشك‌دن بنمشدي نظم

48

زهر كوشه كيتي بوالاي ال نهان در شفق بود كوي هلال
زجوشش نشان مي‌دادي موج آب كه بودي زجوده سرانش حباب
نثر صونوك اوته يقاسنده اولان كفار بدراي كنار
جويبارده آلاي باغلوب طوردي كميلر ايچنده كي نهنك
جنك جويلر تفنكه طوب طاغندي لر اول سماي فضاي
نازل و سحاب عذابدن واصل اولان تكركلر كه وجود
بي سودلرينك درخت تشخنيك بار و بركن دوكوب شرار
بنكاينه اول طابجي لرك جانلرني بردلاغ ايتديلر بازار
كارزار زيرينه صواش قماشني دوكوب صاحبلر كوه سيا كبي
قرار دوب طوران كمراهلر برك كاه كبي نادو ماز اولوب
قاجديلر برجرنك كبي ايچنده بكرمي وار جنك آدمي بلنك
تيز جنك برستيز كبي خيز ايدوب واردي كناره ايرديب
ايچلرندن بر نهنك آهنك شير كير دلير درياي سما
سيماك برق تابدار كبي صحرادي جقدي شمشير جلادينه
سرچشمه شجاعتدن آب ويردي كفار بدكردارك اكار و چكلو

کیدن آلاینیدن بر بدرایی کرداز سیرت که حصار صلابتنک
برغاریدی کوردی که بوغازی یالکوز کناره چقدی
فی الحال اول بدفعال نکبت مآل لاوهیه آت صالدی
کلوب ایردوکی کبی بو پیاده که سرو آزاده بوستان میدان
غزایدی مجال ویرمیوب چالدی اول سرمست سوارینی که
کوهسار مهابتک زبردست چناریدی آتدن ییقدی
فی الحال واهمال باشنی کسوب وجودینی سودنک دفترینی
ابتر ایدوب خرمن حیاتنی تابن فنایه ویردی نظم
جو عاجز نوازی کند روزکار بموری زماری برآرد دمار
نثر اول کون طاش حصارکه دیواری اکرچه که اعادیدن
اما طاشدن محکم و استوار ایدی الذی غوغای وغایله
جوف سمایه خروش اولوب خارج سورده اولان شهر
شر و شورده طولوب ایچنه بهرخوش غزا اصالندی اول سحاب
تقضیدن نازل اولان سیلاب بلا سدده دورده قابل کون
کوردیلر کفار بدکردار ناچار اولوب دست اضطرار ایله

49
خان ومانلرینی اوده اوردیلر خان بدکمانلرنه خلاص صحون
لهیب ملهب نارها یلی آرا یرده حایل ایتدیلر اول سبب ایله
هجوم خصومدن بر زمان امان بولوب اول بدرایلر جای
حصینه وحصن متینه قاچدیلر کیدیلر شعله آتش آسمانه چقوب
بولاجوردی خیمه یه زرین عمود اولدی اول اودک
دودی ایله که سحاب عذاب ایدی کلخن جهان طولدی نظم
کلخن کردونک ایچی طولدی اوده خیمه افلاکه دود اولدی عمود
یاندی بیرک یورکی اول اوده کوکلرک یوزی بویاندی دوده
نثر زبانه آتش که زبان حال الله اول بدکیشلرک احوال
پر اهوالن بیان ایلردی عیان اولنجه قارشو یقاده
قاراروب طوران بدکمانلرک جانلرنه اوده دوشدی
یا باس ناسپاس نکبت لباسک دود مصیبت ایله مرآة حیاتی
باش دوتون کار و بار قراری نار حسرتیله دوتوندی نظم
پرده اوده بویانمشیدی او تاده دوده اول بویاندی
بو داستان مذکور حصارک فتح بورلمک کیفیت محاصره سنده

تفصیلن و اسباب فتحنك وجه تحصیلن بیان ایدرك اول
اثناده اطراف اكنافدن تتابع بشارت سعیده موید لر كلوب ایردكی
اخبار ساره فتوح سرور آثاری ویردكی بلادده
ملك ملك سیرت وفلك سریر حسن سریرتك اشارتیله
ادفع بالتی هی احسن امرینه ایتمار اظهار
اولنوب وجه حسن اوزره سنت سنیه حضرت رسالت
منزلت رعایت اولندی آیت هدایت آثار ادع الی سبیل
ربك بالحكمة والموعظة الحسنة فحواسی مقتضاسنجه سوزلر ایله بجند
محصور اولان كفار بدكردار جاده اطاعته تكرار دعوت
اولندی اول بدبختلرك عنادلری جای عصیان
دریای طغیان اولمغله اصرارلری مقرر اولیجق
حضرت پادشاه برحزم وراینك امرای نهم آرایه حصارك
آلنجق طوبلریكه آلنجق سور ایجنی پرآشوب وشور ایلیه
توزیع وتقسیم ایلدی صفه لرك هر برسنه بر طرفده
پرتعیین وتبیین ایدوب آلات جدال ومهمات قتالك

50

تركیب وترتیبی واسباب ضرب وحربك تحصیل وتكمیلی
اصحاب دار وكیر وارباب تیر وشمشیره تسمیع وتعلیم ایلدی
اول صاعقه كردار طوبلركه هر بری بر اژدر آتشین دمدی
زنجیر تسخیره چكلوب كلدی حصارك فارشو برنجه یرده قورلدی
آتلدوغنجه صدای رعد آوایله امعای هوای فارشیدروب
جوف چرخ سمای طوتدی قورلدی اطراف عالمه وكوش هوش
اصناف بنی آدمه طوتدی كوردلدی بر كوردلدیكه بر زماندن
ایشدلدی ونه بر زمانده كوردلدی

نظم

طوب اودینك بولدی صاچوب هوایه اودی
یاسندن باشه بوردی صحرایی آتشین موج
طولمشدی آسمانه دود شررلر آلود
اولمشدی بحری چرخك دریای آتشین موج

نثر هر كون غره صباحدن طره رواحه دك
خنكه آهنك اولوب بزم رزم قوردلدی طوردی
مطلع بامدن مقطع شامه دك كفار بدفرجام حصارده

ریجنده سنکسار اولدی نار محنتله ایچلری یانوب دود
حسارتله طاشلری بویانوب اول کوردلرک باشلرینه
وکوزلرینه سوزلی ایچی کوره کافر کبی تنک وتار اولدی
سحاب پرعذاب کبی دخانی آسمانی دوتان پرتف وتاب
طوبلرکه هر طرفدن اورولوردی حصارک اوته دیوارن
کوچوروردی اول پاره لره متحمل اولان سور متین
سخت دل ضرب ثانی یه دکلو ایدی که اول ضربلری ایچندن
کچوروردی اما دیوارنک بربرینی بقلدقدن برنه اوتن
پولادنهاد دیو نژاد حربی بدل اولوردی درخت صنوبر
کبی سخت بیکرلر واذا رأیتهم تعجبك اجسامهم هر بری
برآلای بذرایه باش آهن پوش وآتش پاش اول بدکردارلر
دیوارک طاشی دوره مبدل اولوردی کیسن بغاه
فروج بروجده فوج فوج جیش غزاه خندق کنارنده
جوق جوق کمین کیندن خروج ایدوب معراج
عرش پایه غزایه عروج ایتکه برشوق وذوق نظم

چو جزگان چوبان در صف رزمساز یکی در نشیب دکر در فراز
نثر یوقاروده تنک نارک شکن و تیز خدنک
سرزنش وعتاب ایتدکجه اشاغادن لیدرنک سنک
طوب پرآشوب جواب ویروردی صف صف جنکه آهنک
ایدوب فوج فوج آدم که دمادم یوروردی طرف طرف
حصاری تنکاننک توشنه وب تنک انداز سربازلر دریای
آتشین دم کبی موج اوروردی بو اثناده بوسنه دیارینک
سپهسالاری خسرو بکدن برید سعید کلدی ایردی
سرمرادا سنده اولان بتابع متین وقلاع حصین دن
عراغوریجه دیرقاص نام حصارلرک فتحی خبرن ویردی
دزدارلری وایچنده اولان مرد نبردی مقابله یه
ومقاتله یه اقدام ایدیه میوب تمام اطاعته اقدام طاعت
اوزره طوروب دست ضراعت ایله دامان امانه یاپشنلر
وحمای حمایت حضرت سلطان جهان ستانه کیرمشلر
اهللرینی وعیاللرینی خیلی خیلی پایمال ایتدین کندولر

نالان بالتری ومنالتری نالان اولوب هوای بغداده ممدین
سحاب قضادن نازل اولان سیلاب بلا اوکیدن کندولری
ایرمشلر ادوردنی سنجاغی کبی دیجی شهاب شتاب
اولاغی کلوب اول ناحیه ده قلب صلب کفار بدنهادک
کسرن وبنت درنیت عدوی تذروینک شکستن رایت
نصرت آیت جهادک دفعن واعلام فتح انجام غزانک
نصبن اعلام ایلدی اول کنارده اولان حصین ومتین
حصارلردن دمیر وجه ونوکای نام احکام وابرام ایله
اشتهار بولمش ضرب قلعه لرک بی ضرب وحرب سهولتله
دار السلام اسلامه ضم اولدوغن اعلام ایدوب اول بیام
مسرت فزای خدام سدهٔ سنیه مقام الهام ایلدی
نوای کرم نای بشارت وصدای کوس مسرت ایله کوشهٔ بام
فلک مینا فامده کوش ملک طولدی بو ابیاتک محتوای
خوش اداسیله دروازهٔ فلک الافلاک وچارسوی
کوی خاک پرندا اولدی نظم

افراختیم در همه عالم لوای فتح
انداختیم در همه دنیا صدای فتح
از فضل کردگار بما میرسد زغیب
گاهی نوید نصرت وگاهی ندای فتح

بو داستان ایکی دفعه لوای غزایی رفع اقدام واهتمام
فتح میسر اولمدوغنی خند خنکله بیچ سخت درخت
عناد خصم بدنهاد قلع اولمایوب قلعه
مسخر اولمدوغنی بیان ایدر

سابقا تقریر وتحریر تعبیر وتصویر اولنان لوهرینه
مزبور حصانت ومتانت ایله مشهور ومذکور اولان حصار
استوار جیوش بیل جوش وبیل خروش اطراف واکنافن
کاحاطة الاطواق بالاعناق قوشادوب طولدردی
صوبوزندن کمی لرله نهنک آهنک کمی لرله قرادن دریا
بوج بوج لر کوه شکوه کروه لرله تنکاسنک محاصره
ایدوب اول قلعهٔ کوهسار عصیان وطغیانده طوران

تیز چنک پلنکلری صید ایدن کورکورلردی • آلات
کیرودار ایله دایره کرداکرد کیرودن واوکدن
یمین دن ویسار دن حصاری قوشانمشلردی • ضرب
حرب وطوب پرآشوب ایله برجلرینک درجلرینی صوب
بادلرینک بادلرینی اوشانمشلردی • ثرادن ثریایه
ایروب دینی قعر زمینه کروب • اول برج اوجی سمایه
عروج ایدن • و بروج افلاکله • روبرو اولان بارولر
سرکش لکدن کچمشلر سایه وار خاکه یوز اوروب یاتمشلردی
جنبل جرار لیل ونهار نار جدال وقتاله اشتعال
ویروب قلعه دوکدیلر اوتوردیلر • اول بر طاوس کبی
پر زینت وعروس وار آراسته وپیراسته اولورطورن
سورک یوزندن حصارچه لرینی کوتوردیلر • استاد
نقب زنلر • فرهاد وار کوه کنلر • لغم اوروب حصارک
ایرمشلردی • سنکین ومتین بنیادینی بولاد کلنکلرله
خراب ویباب ایدوب بایه قرارینی مقام احکامدن ایرمشلردی.

قله لرینک التنی محوف ایدوب • محکم ومبرم سخت دیرکلر
لوندیرنه الدقدن صکره اول چوبلرک آراسنه
طوب اوتی طولدروب اود اوردمازغال قله لری یرندن
کوچوردسه لر داول کوه پرشکوه کبی برک قلعه برلک
کاه کبی هوایه اوچوردسه لر کرکدی • هنوز ماه خامکن
نوادیم تمام اتمام ایکن بی هنکام سپاه کیاه شمار • ناکاه
حصاره یوروید یلر • غبار مثار کارزار جهانی طوتدی.

نظم

کرد تیره ایله آسمانی بورودیلر •
یورویش طوبنی آتلدی جهانی طوتدی جانلدی •
حصارک چونی وسنکی بری برینه قاتلدی •

نثر کیش جاحدین چنکه حاضرلر • وجیش مجاهدینک
آهنکینه ناظرلردی • بر دن برلر سحاب نوبهار کبی
خروش ایدیجه اوتاکدن اونلر سیلاب کوهسار کبی جوش
ایندیلر • اول قلعه کوهسار صلابتک تیز چنک وپرستیز
وچنک پلنکلری • پرجوش بارهانک آتش آهنک

نهنك لريله دونشوب نبرد پر شر و شور ضرب و حرب
كرم ايتديلر تا اين جدال و قتاله اشتغال و بروب اداى
فرض غزايه كمال اشتغال كوسترن جمع كماة غزانك نشيمنه
اولان پولاد خفتانلري و جيبه قالقانلري
سنك جنكله شمع كبي نرم ايتديلر نظم

آسمان معركه پر تيغ اولوب • برق تيغيله جهان ايچي طولوب
طوتدي آفاقي صداي دار و كير • ور قوسندن اولدي لرزان چرخ پير

نثر حبل جهادي خيلي اجتهاد ايتديلر اما اهرمن
بدنلردن كوب حصاره كيرمديلر اول ديو نژاد پولاد
بهانه حربه لري ديوار كدكلريدن يزوي بازوي
اقدام و اهتمام ايله اين مديلر الامور مرهونة باوقاتها
والظهور مقرونة بميقاتها نظم

ايومك اولمزدقجه وار درهر اشك • نفعي اولمزدي اولان جنبشك

نثر زمين حربكاهدن سمايه آغان دود سياهدن
بولوندندن ياغان قان باراني ايله مضمار كره و داره رنكين

اولديغدن صكره بخار دماء اعدا ايله هواي وغا نكين
اولوب غبار منار كارزار • و كرد نبرد مرد نبرد كرد تسكين
بولديغدن صكره جيوش دريا جوشك خروشي ساكن اولوب
حشم خشمكين و خدم پرخشم و كين منازل و مساكنه معاودت
و مراجعت ايدوب ارباب رايات فتح آيات و اصحاب اعلام
ظفر انجام مقاملرينده آرام ايتديلر هنكام شامده كه عسكر
نجوم قلعه آسمانه هجوم ايلدي لشكر جرار حصاري
قوشادوب ياتديلر كه فلق بامده شفق وار نار قتاله
كنه اشتعال ويروب كفار بدفعال ايله جداله اقدام ايتديلر نظم

جهان آتش حرب بالا كرفت • كه آن شعله در چرخ والا كرفت
ز باريدن تير همچون تكرك • ز هر كوشه برخاست طوفان مرك

نثر تفنك نارك شكننده تكرك مركدي سحاب
عذابدن دشمن اوزره ياغدي كمان قضا نشانه دن
تير خدنك قدر آثر آسمان جنكه اول قدر آغدي كه تير عقاب
فراقنا به حجاب اولدي بازار كارزار كرم اولوب

صواش قپوسنی صالدی . آشاغه‌دن یوقارو وحصاره
برج و بارودن آشاغه اوغراش ایدن کماة غزاتک
اوزرینه اولقدر طوپ و تفنک آتلدی که یرله کوکک آراسی
آلات ضرب و حرب ایله طولدی . یارنده‌سی حصارنکرلر
یوریش ایدوب جیش نصرت کیش ییک خبر سهامیله
پیام حمامی کفار نکبت انجام و مصیبت فرجامه کوندردیلر
اما هنوز غنچهٔ ظفردن گل فتحک آچلاجق هنگامی دکلدی
اول بدکردارلر داغلری اوزرینه اونیجه کره دارا ایدوب
اوزرلرینه هجوم ایدن خصومی کیرویه دوندردیلر
الاستعجال مشوم و المستعجل محروم نظم
ایرمز و فتحی کلدین عجله . منزله کرچه یتمز ایله عجله
بو داستان اوچنجی دفعه رایت نصرت آیت غزای
غزا آیینی رفعه تصمیم عزم و تقدیم حزم ایله اولوب تاشای
مظفر غضنفر فرک نمر اقدامی وحشی اهتمامی ایله
حصار ایلدوکی اول دار الکفرک ایچه جاروب

غارت پر آشوب دست خسارتله ایلدوکی بیاننده
شوال فرخ فال فرخنده مآلک اون یدی سنده روز برونده
صباح نجاح آثارنده که تباشیر صبح صادق شارق اولدی
غازیلر نمازی قلوب نیازی گوشنه عرض برینده کوش سروش
ایرکوردیلر وساوس شیطانیدن وهواجس نفسانیدن
ایمین اولان آمینلری قرین اجابت اولدقدن صکره
عروس فتح مبینک جهازی ترکیب و ترتیب تحصیل و تکمیل
اولوب نصر من الله و فتح قریب آیتنک درایتی
هوش جوشن دریا جوش سرور و حبوره بولوب صدای
خوش ادای کوس بشارت نصرت آفاق جهانه و طاق آسمانه
طولدقدن صکره اعدای بدرای نکبت انجامه پیام حمامی
اعلام مصلحتی ایچون طوپلر آتلدی دیوارکده کلرکه کفار استوار
ایتمشلر ایدی اکرار سقلوب سنک وجوب بریره قالدی نظم
طاغه بکزر طوپ طاشن آتدیلر
یری صارصوب کوکلری اوینادیلر

نثر بوده بش طوپلری آتلینجه بحر حرب پرجوش
اولوب دریای وغانک نهنکلری باش قالدروب
کوهسار کارزارک پلنکلری پرخروش اولدیلر و بوره دیلر
صدای کوس و ندای کره نای ایله طاق سمانی چاطلدروب
جیوش دریا جوشک فوجلری موج آهنیله دوکه رسپهی
بورودیلر کل فتح آچلمق ایچون مغفرلر غنچه‌سی باش کوستردی
عروس ظفر پیکانلردن مژکان کمانلردن قاش کوستردی
جبین ظفر بین جهانک اندیشنک بولاد پوش و باد خروش
آلایلری بر دریای پرجوش ایدی که جوشن و زره موجلری ایله
یوزی سراسر بورونمشدی فوج کماة غزاتک جکنلرینه
واکنلرینه مجلی سپرلر و مصیقل بکترلر پارپارا اولوب
سردارلرک باشلرینه کچی خود زراندوددن
اوده شعله‌لری کورنمشدی نظم
براب دوانیدی لشکر موجی زره وحبابی مغفر
نثر صدای مهیب پرنهیب طوپ صاعقه کردارک

56 حصاردن آلنوردی غازیلر آوازی رعد نوبهار نصرت
اعتبار ایدیلر اوزرلرینه آغلولدوف اولقلعه غلو ایله غموز
کبی یاغدی بدنلرینه کی تانه یاره‌لری کلشن فتحک کللری
بلوب غزا بولندی باشلری دهره کلورد اسه اختیار ایدیلر نظم
یاغدی اوق کوکدن بن باران کبی یاره‌لر آچدی کل خندان کبی
نثر پرعقابک سحاب سیاهی ایله آفاق جهان بورونوب
نه قرص آفتاب ظاهر اولوب نه شمسه طاق آسمان کورنوب
روز روشن دشمنک کوزلرینه شب تار اولمشکن لغملر
ایچنده اولان طوب اودینه اود قودیلر فی الحال اشتعال
بولوب برک ایچی بر تاب اولنجه اول قلعه کوه کبی برشکوه قلعه
اضطرابه کلدی و آیت ان زلزلة الساعة شیء عظیم
ظاهر اولوب کافرلرک روشن نهاری لیل تار اولدی
یا ویلنا قد کنا فی غفلة من هذا دیوب اول بدکماندلر
ذل تذلل توسل و دامان امانه تمسک قصدن ایدنجه
درج آهنین کبی متین و برک برجلر برک کاه کبی ناکاه

هوایه ترابن اولوب تراندن آلتنده و اوستنده مفروش
و مفروش ذرات ابسه كالعهن المنفوش تار و مار اولدی
اول كنج ضلالتده اولان شوم بوم لرك نوم غفلتدن
كوزلری آچلدی یوم یغشاهم العذاب من فوقهم
ومن تحت ارجلهم سرین مشاهده قلدیلر اول دار الكفرك
زلزلی اوستنه دوندی ایچنده كی عاجزلر خبر اعجاز اثر
فجعلنا عالیها سافلها محقق و مصدق اولدوغن
بلدیلر دشمن بدفعال نكبت مآل بو حالده ایكن بر امن سوزده
حاضر و آهنك جنكه ناظر اولان عسكر منصور صور سوزی
تعبیه تغیر دار و گیری چالوب كره نای و غای برغو غالی اوردیلر
سیلاب برشتاب كوهسار كبی چاغلایوب سحاب برتاب نو بهار
كبی كورلیوب برق وار زلیج لرن سیردیلر و كنار دیوارده
كمین كینه كیروب طوران كفار بدكردارك فرقه لرینه اوردیلر
ضرب دست همت ایله قفل باب دار الكفری شكست ایدیلر
و برجی بازوی حمیت ایله باروی حصار شوكت كفاری

یبت ایتدیلر آتش قهرله اول سركشلرك شهرستان وجودینی
سوزلرینی یاقدیلر و آب بحر جهادله دار الكفرك اوجاغینی
سویوندردیلر نار خسارت و داغ حسرت ایله طغیان طراغنده
تمكن و عصیان طاغنده توطن ایدن طاغیلرك جكرلرینی
كویوندردیلر اول ذهر بار مارلری طعمۀ مور ایدوب
اول ناكس سركشلرك لشلرندن كركسلره لقمه و یروب سور
جهانده قوپدوقلری طبورك چوبینی طبورده بیلز
بر تاب عقابلر كه اول بزم دنمدن حصه كوتوردیلر اطراف
عالمه ایلتوب اصناف بنی آدمه كفار بدكردارك قصه
پر غصه سینی دیوردیلر اول سفلی برجلرك كوكه آغان
غبار منارندن و اول قلعه بدنلردن روان اولوب آقان
قان نگارندن طاق آسمانی و آیانه جهانی سحاب پرتاب ظلمانی پوردو شید نظم
كوردنردی كوك یوزی اول تیغدن جهان ایچره قلدی تیغ دن
بر سیغدی كه برقی یغدی صدای رعدی نثر
ندای ویلدر یغدی بر سحابدی كه برغدا یدی

تکورکی مرك وعینی عبث دعقابدی حصارك برقلعهٔ استوار
واردی که اونك القته لقمه و ادوب ایرامشیدی بنیانکی
بولادن بهاسی و ارکان سخت بنیانسی تزلزل و تخلخل ویرمامشیدی
اعدای بدرای دن برآدی قاچوب آنك ایچنه کیرمشلردی
کیجه بداندیش دن برفوج کندولرینی موج تیغ بیغ کوننك
اوکندن ایرمشلردی تغریزمین هفته‌سنه کرسه لرده جرح بره
ایرسه لرده حشیم حشمکین برحشیم وکین الندن اولدیجی دین
لعین لرخلاص بولق کورمدیلر جان بدکمالرنی استخلاص ایچون
اخلاص جنان ایله فغان الامانی اوج آسمانه ایرکوردیلر
حضرت پاشای روشن رای لشکرکش و دشمن کش
وکشورکشانك مقتضای قضای الهی و موجب حدیث قوم سوء
دقانون قدیم پادشاهی ایله عامل اولدی العفو زکوة الظفر
خبرنك فحواسنده متأمل اولوب اول برکناه و روسیاه لرك
هفوه‌لرینی عفوه مایل اولدی شرار نار کینی تسکین بولوب
لهب غضبی زایل اولدی اول بدسیرتلره خلعت امان احسان

58 ایدی اونلرده اجی طوق اطاعت شوقله بویون ویردیلر رعیت
اولماغه رغبت کوستردیلر کوهسار طغیاندن اینوب حصار
عصیاندن چقدیلر حمای رحمایت ذمته کیردیلر عین عنایت ایله
ملحوظ اولدیلر موانع جرم و عصیان لطایف کرم و احسان ایله
نموذ سحایب ظلم و طغیان دقم عفو و غفران ایله مرقوم اولوب
صنایع انعام و روایع اکرام ایله مخصوص عوارف احسان
وعواطف جودی امتنان ایله محظوظ اولدیلر اول کون که مذکور
قلعه فتح اولوب قلعه‌سنده اعلام اسلام نصرت انجام مرفوع و منصوب
اولدی و اصحاب غزو و جهاد قصبه نصاب مقصودلو لوب
سرفراز منصوب اولدی قلعه صلیب اهل صلیب حسارت نصیب
نظم کسر اولوب کیجه بداندیش کفار ضلالت شعار مقهور و منکوب اولدی
علمای اسلام بالا شده ‏• الفهای انا فتحنا شده
نثر مصراع یارندسی حضرت صاحب قران نصرت قرین
قدر همعنان و ظفر همنشین بدسنجه اولان مواکب کواکب نشان
وافواج دریا امواجله حصارلر درنده کلوب جوارنده کی صحرای

بخیم فضایه قوندی بیابان سبزه زارده خیام کردون قیام
قیلوب کوناکون سایبانلر اوزرینه چتر همایون طوتلوب
نجوم قروم روم ایله پشت زمین روی آسمانه دوندی امرا ذوی
صفا آرای و وزرای لوزی آرای آصف آرای ابراهیم پاشا ایله
روم ایلینک سرداری و سنجاقداری دیوان سلیمان زمانه
حاضر اولدیلر اصحاب طبل و علم و ارباب خیل و حشم اولان
طونی صولت و کاوس شوکت بکلر دستبوس سلطان جهان ایله
مشرف اولوب فرمان واجب الاذعان حضرت سلطان صاحب قرانه
ناظر اولدیلر ناصب رایت فتح آیت غزایه صاحب بلند همت
خصم بند و قلعه کشایه یعنی حضرت پاشای رزم آرایه
و پرحزم رایه کران قیمت خلعتلر ویروب بی کران احسان
اولدی اونلر کلیه صواشده یولداشلق ایدوب جرأت و جلادت
اظهار ایدن دلاورلره و فرجلدیلره الدیلر تیمارلری ترقیلر ایدی
سایر بکلره فاخر قفتانلر ویرلدی آدوسان
اصحابنک اسباب رعایتلری یکسان اولدی

بو داستان امیر شیر عزم پاشای دلیر
حزم ایلوق نام قلعه‌نک اوزرینه کیتدوکی
قدم اقدام و ساق جد و اهتمام اوزره
اولوب اول حصن حصین و متینک
تسخیری تدبیرین ایتدوکی بیانن ایدر

سابقا مذکور و مزبور اولان دیار مشهورده بر حصار نعمون
داخی واردی جویبار تونه‌نک کنارنده قله کوهسارده
سنکین دیوار و متین و استوار راسخ الارکان شامخ الابنیان
قدیم البنیان عظیم الشان قلعه ایدی خندقی عمیق و بعید
برج و باروسی رفیع و منیع برجینه مجال عروج وار
خندقینه دوشنه احتمال خروج واردی

نظم

کوردن دیردی جهنم چاهیدر بو ● عدمدن ترلکهینک راهیدر بو
بروجی ایلمز چرخه عروجی ● فلک اوجینه ایرشمش برجی
قپوسی آهنین و برجی سنکین ● اوکی خندق تونه داردی اکین

نثر

قپوسی دبیغنده چرخ اخضره ممسر دیواری ساسنده

سد اسکندره برابر • دلیسنه انامده ایلوق نامیله اشتهار
بولمشدی • آلات کارزار و مهمات کیرودار ایله طولمشدی
ابطال رجال جدال و قتال ایله مالامال اولمشدی • بدنهای و دیوارلرده
اهرمن بدن حربالره مقر ایدی • ازغون اژدرلره یوادن
یوالره مقر ایدی • حصن حصین بتروواردین نامیله الدن
آلنوب اول حصارک تسخیری و ضبطی • دار السلام اهل اسلامه
ربطی تدبیرندن فارغ البال حاصل اولدقدن صکره یمن اقبال الله
پاشای فرخنده رای فرخ فال • بو قلعه نک داخلی ایچندن
درخت کفر نکبت انجامک بیخنی بازوی همتله بیخ بنندن قلعه
اقدام ایتدی • اول مقامده اقدام عصیان و طغیان اوزرنه
قیام ایدن نکبتلرک وجودینی سودندن فنای بقایی
خدنک جنک و چنکال جدال ایله قلعه اهتمام ایتدی
علم عالم آرای غزایی قالدروب • کوس رعد آوای جهادی چالدروب
یورودی • دریا موج فوجلر و کوه شکوه کروهلر ایله
روی صحرایی بورودی • نظم

60 شد از سم اسبان زمینی شد زرنک • زبره هوا همچو پشت پلنک
نثر • شط جویبار و سیل کوهسار کبی جنبل جرار ایله اقدی
کندی • مذکور حصارک اوزرینه واروب کفار بدکردارک
سورا بخنده محصور ایتدی • طوپلر قوروب دیوار استوارنی
تفاغه تمام اهتمام ایلدی • کمند همت بلندله باروی فتحه
چقماغه اقدام تام ایلدی • اطراف حصارده برنیجه یردن
طوپلر قوردیلر • اکناف خندقدن قرار ایچون متریسلر
براغی کوردیلر • اول اثناده سمندره سنجاغی بکی نک یاننده
اولان دلاورلردن برقاچ شیر کیر دلیر دل آلماغه باجی نام
شهره وارمشلر ایرمشلر اچ قوردلر قویون سوروسنه کیرر کبی
کفار بدفرجامک اوروسنه کیرمشلر اول دارده اولان بدکردار
یارارلرندن برنیجه سن اسیر و دستکیر ایدوب زنجیر تسخیر حکمنلر
کتوردیلر دیوان آسمان نشان آصف دورانه یتوردیلر قرال بد
احوالندن استفسار و استخبار اولندی جواب صواب
ویروب ایتدیلر حوارنده اولان دیار کفارک شهریارلری ایله

استظهار ایتدی • توتده اولان قدرتن بعله کتوروب اولنجه
اقتدارن اظهار ایتدی • افواهنه هجوم و قدوم ایدن عدوی
کینه جوی ایله مقابله و مقاتله تدبیرن تقریر ایدوب براعجی
و بانجی ایله اسبابی و آلاتی ایله • بیاغن یاباغ اتکوسن آتی ایله
احضار ایتدی • لشکر گران و سپاه بی کران ایله
تختگاهندن کوچوب بر فر و بال ایله بالله اوچوب بردوکلک
عزم جزم ایله منسنده بر صحرای خرم فضا • دلخوش دم هواده
برکلد بر زمزمه زنجی قورسه کرکدی • گروه انبوه بر شکوه هیچ
باشندن آیاغنه دباغدن دیرناغنه دک پولاد پوش ایدوب
اول آهن بدندن دیو نژادلری کوه آهنده دنلردکدن صکره
سحاب باد نوش • و سیلاب پرخروش کبی چاغلیوب اوقیه واران

نظم

جوش دریا جوشنک اولکن چاغلیوب قارشو طورسه کرکدی
طوب و تفنک برینی قومایوب آتشیر •
یوزدوب الانی لری بری برینه قاتشیر •
بازار کارزاری قزدیردی سن •

داغ بهایه جنک قماشینی صاتشیر •

نثر

• اول ایکی یاغلر بو هولناک خبرلری تقریر
ایتدیلر • کوش هوشیله ایشیدنلرک قلب صلبنه سهم و هم
تاثیر ایدوب صاندیلر • دیدکلری اولمدی • تاری سوار غازیلر
جمعیتک که کوهسار کبی و دارک دیبابلری یدی • سمعنده
طنین ذباب • و ابین رباب • قدر تاثیر ایتیوب بیم و باس •
خوف و هراس جوف لرینه یول بولمدی • ایتدیلر خصوم
شوم آثار • دیوردن حصار اولورسه ده تارکار زارله
ادبیر ادروم ایدرز • اول آتش بهاد سرکش حربکلر
قزل قورد اولورسه ده تاب سنان و آب تیغ تیغ سنان ایله

نظم

کوندررز و سوندررز قاره قروم ایدرز •
اولدرر بربازی نهنک یوزن • دوندررز بر یوزنک آهوسن

بو داستان مذکور حصار ایچنده محصور اولان
تاجار اولوب صورت اختیارده ضرورت و اضطرار
داماتی آماته یاتشوب اول تدبیرگر دارلرده تاری غازیلر

قورتاروب نفسلرنی و مالّرنی اهللرنی و عیاللرنی
تیمورخان خسارت بولشدن ایروب حمای حمایته کردکلرین بیان ایدر

مقدما تقریر و تحریر اولندوغی اوزره مقدام الامراء
العظام معظم الوزراء الکرام حضرت پاشای نصرت
رهبر بلغراد اولان لشکر کشورکشا ایله حصار مزبورك
اوزرینه دوشوب کفار محصورك باشنه دنبور شر و شور
اوشوب جهان داری اول بدکردارلره طار اولمشیدی
نوبن عیشلری بربیني تشویش اولوب اول بدکیشلرك
جوف پرخوفلری سهم و هم ایله طولوب لیللری پر ویل
نهارلری تیره و تار اولمشیدی بر ایچه بردن طوپ براشوب
قوردلوب طورردی ضرب حرب ایله زخم لخیه زخم اوردلوب بردی
اول طوپلرك رعد کبی آوازه سی فلکلرده زلزله سنه
طولوب سحاب عذاب کبی دخانی آسمانه حجاب ظلماني اولوب
برق وار شعله سی هر بره طوتوشسه حرق ایدردی
نرم و سختی فرق اتمز سنك و دمیر خمیر یوك کبی دیلردی

62
بر سحاب ایدی که باراني قان برقی تیغ ریشا ایدی برقدی که
هوایی تقدوغیله حصاری تقدوغی دم برآ ایدی نظم
طوب اتلدقجه صاعقه کردار ینه طوتوشسه باغ صرصر دی
بر قسمده وغنای باغی نولك باغ عمرینه باد صرصر دی
نثر حصار ایجنده کی کفار بدفرجام نکبت انجام
دول احوال پر اهوال مصیبت مآلی کوریجك فی الحال
درد دارلرینك باشنه دریلوب مشاوره ایدیلر اتمام مصالحه
مباشرت ایده کلمش مختار اولان اختیارلری دار مصالحه
تعمیر تدبیرین تقریر ایدوب ارباب جدال و اصحاب قتال
اولان ابطال رجالك عزم رزم من ابطال قلوب
آهنك جنکی اهمال باینده محاوره ایدیلر لشدیلر بولامیر
صایب تدبیر و دلیر صاحب شمشیر که عزم تخریر ایتمش
شیر شکار کیر کبی حیل سیل بوی و دم جوی ایله
دیار بوینه هجوم و جوار بوینه قدوم ایدوب بدر در
بیچه بر شکنجه تسخیر و ضرب حرب و دار و کیر ایله

حصاری بوزی الماینجه دورمز • اول امردن قلعه‌یی
لطف ایله ویرمزسک • عنادی قویوب جادهٔ انقیاده
کیرمزسک • آخرکار عنف وقهر ایله آلوب شهره بهر خساری
صالمینجه • داریون جاروب برلسوب عارینی جالمینجه قومز • نظم
کرکدر شمدیدن تدبیر ایتمک • مدارا دادینی تعمیر ایتمک
صوکن فکر ایتمن کیسنی اوکنده • الن دیشله اوردر راسنک صوکنده
نثر • کوردمکوزمی بیرو وازدن قلعه‌سنی که قلّهٔ
کوهسار صلابت ایدی حصانت ومتانت ایله عالمده
علم اولمشدی ضرب حرب ایله بیخ و بن ایچنده کی جنک
جویلری که جوشندار مهابتک پلنک تیز جنکلری اولمغله
استیهالری واردی بیچه برشکنجه شیر شمشیر ایله
بیچه صوقدی جای عصیاننه پای طغیان لذوره
طوروب اصرار اظهار ایدن کافرلری شویله وافر
قردی که شهرک سقاقلری ایچنده سیل خون بحر وار
روان اولدی • اسباب کردوارده اول بدکردارلرک

دانهٔ حیاتنی نباتلرینی اوندن ایچکون هر سقاق
برسیل ایله برناوردان اولدی • صوکنده دامان امانه
یاپشنلره بهر احسانینی روان ایلدی • اوکنده سرکشلک
ایدنلرک آتش قهر ایله جان بدنلرینی کویندردی
کمال قدرت جلالی وقوت جمالی آثارینی اظهار و بدیدار ایدوب
شمر بار غفلتله یاتدی شمر آب لطفیله سوندردی • نظم
درشتی و نرمی بهم دربهاست • چو رکزن که جراح ومرهم نه است
جوابراست فرمان دهٔ کامیاب • که باهم دهی آتش وگاه آب
نثر • دوزکار زودکارک ایوسنی یاوزن کوزش
کاردیده بیرلر بوسوزلری که تقریر ایتدیلر • اول بر سوزلرکه
کارلری زاری اولوب نار کارزار ایله جانلری یانمش
زهر قهر ایله جکرلری آجیمش • دود خون آلود جانلری
بویاغشدی تأثیر ایتدی • اول حالده اکرچه اول بدفعاللر
چونی چوق جدال ایلدیلر کیمی دغوجی کیمی تامی اولدی
آخرکار اختیارلرینک کلامنی کوش هوشله ایشتدوب •

سوزینه اویدیلر بند سودمندله ایش ایدوب حسام
خلافی غلافه قویدیلر حمله سی قلعه نی ویرمکه راضی
اولدی حصار منیعدن وکوهسار رفیعدن نزول
ایدوب زمین تذللده زبان تضرع وجنان تخشع
اظهار اعتذار ایتدیلر داماد امان آصف زمان
وصفدر میدان مردانه توسل ایدوب آفت غارت
مخافت خسارتدن ایمن اولمغون بار ذلت ذمته
تحمل اختیار ایتدیلر محتشم آدملریدن بر محترم لری
کوندردیلر کلدی نشان امان آلدی ایلتدی کوکوللری
غنچه سینی کل کبی خندان وشادان ایدوب جانلرینی
وجنانلرینی پر سرور وحضور ایتدی **نظم**

سینه ترکی اولوب شادان ● اولدی جوی صفالری پر آب
کیتدی ماتم زمانی سور اوکدی ● سوزک ایچی سرور ایله طولدی

نثر حضرت پادشاه ذی‌شان فرمانیدن اشارت ایله
لوای جهانکشای سلطانی قلعه سماسیمانک

64
قله سینه دکلوب ندای فرح فزای طبل بشارت ایله
طاق لاجوردی نطاق آسمان صدای ترح زدا ایله
پر اولدی حصارک ایچه کرینه وکاردینه دزدار
قوندی حصن حصین بر زووار دین کبی بوداجی
مرد نبرد وآلات ضرب وحرب ومهمات کروواد ایله
طولدی معابد اصنام مساجد اهل اسلام اولوب
چاکک یرینی پاکک طوتوب ناقوس شیطانی یرینه
کوس سلطانی چالندی آدینه جهادله اول شهر آبادک
خاکی چرک شرکدن آریوب پاک اولدی

بوداستان بزم ادا سنده نقش [illegible]
دایجی فتح اولوب دار الاسلام اهل اسلام [illegible]
بیچ [illegible] درخت عصیان وطغیان اولدی قلع
انقلاع بولدی [illegible]
کناردن دور اولوب ایچنه [illegible]
وسرور [illegible] وامان طولدی [illegible]

مقدما مذکور روم بورا اولان معظم ومشهور حصارلرك
فتحی آثاری واقع اولوب اول قلعه لرك قلالرینه علم
عالمگیر جهانگیرك نصبی اخباری اطراف بلادده اولان
اصناف عباد اراسنده شایع وذایع اولیجاق قلب صلب
اهل صلیب پر رعب وهراس اولوب اول بدکیشلرك
جان ناسپاس وجنان بد اندیشلرینه سهم ووهم طولوب
نولجی برمدن بر ناحیه طوغا بل روغا سلطان جهانگیره
ناجی رسم ستم وحامی ذمم امم دره اطاعت شعارین اظهار
ایدیلر سایر کافرلر کبی حمایت ذمته کیرمشلردی
رعایته طالب وراغب اولوب رعیت اولماغه
رغبت گوستردیلر وجزیه وباج واولورده اولان جزیه
خرج وخراج ویرمك اختیار ایدیلر **نظم**
بجزیه دهی یافتند اختصاص شدند آن قوم از دست تیغ خلاص
نثر شول بدرای کرکه جای عصیان ده
پای طغیان اوزرینه ثبات وقرار اظهار ایدوب

65 حصین یرلرده کمین کینده طوردیلر کرسان خیالرینی
جنک عدوی جنک جویدن خلاص بحونن اخلاص ایله
دامان امانه یاپشوب خشم وکین حشم خشمکیندن امین
اولمدیلر خیل الغار سیل وار دیارلرینه آقدی
نار غارت وخسارت اول بدکردارلرك دارلرینی یاقدی
لشکر غارتکر فوج فوج موج موج اولوب دریای بی نهایه
طالدیلر کوه وبای غزالی جالدیلر وصحرای وطاغه
یقینه واراغنه اقین صالدیلر **نظم**
سیل کردار اقدی آقینجی   دار کفاری یاقدی آقینجی
نثر ماه مبارك شوال فرخنده مآلك یکرمی
طقوزنده حق تبارك وتعالی نك عونی ایله حصار
استوار ابلوق فتح اولوب سپاه ظفرپناه پادشاه
آسمان آستان وکیوان مکان اول حوالی یه مستولی
اولدقدن صکره تونه وکراوه کنارلرینه قلاع متینه
وبقاع حصینه قالمدی والی عالی مقداردن

واهالی کیروداردن وارباب کسب وکاردن واصحاب
کسب وبازاردن خالی قالدی اول بداندیش لرک
نوش عیش لری برنیش تشویش اولوب جیوش دریا جوش
وصحرا پوشک سهم وهمی ایله اول دلریش لرک بال وپر وبال لری
وخیال بی مآل لری طولوب دادلری قودیلر قاچدیلر دیارلری
مال ومنال لری مالی قالدی دوکین وصوتین ولقوالر
داردن تمام حصارلر اول نار حسرت وخسارت ایله جابجا
بدکمانلری بردود اولان بدفرجام مرددلرک خیل
سیل هجوم اوزرلرینه وارمدین اول شوم لرک بوملرینه
خصوم قدوم اعدین قوبوب قاچدقلری حصین
ومتین قلعه لردن در نظم
اطراف بیشه ها زکر ازان شود تهی
شیر ژیان چو عزم شکار افکنی کند
نثر ایلوق حصاری کفار بدکرداردن آلنوب
اول دیار فتح اولندقدن صکره مذکور مرام صعب سهولتله

تمام اولوب وجه مزبور اوزره خیرله خیر حصوله وصول
بولدقدن صکره صدر دیوان وزارت بلند آسمان
امارت حضرت پاشای پرحزم ودانا امرای رزم آرایه
فاخر خلعتلر ویردی سایر مرد نبرده که صواشده
بولدقلری ظاهر اولمشیدی وافر عاطفتلر ایلدی
هر بری مراده مراد ایردی ماه ذی القعده نک بیشنده
پادشاه خلافت پناه وسعادت دستگاه رکاب کامیابنده
ملازم درگاه آسمان اشتباهنده لازم اولان سپاه
سنان شمارله حصار اوزرینه کلوب قوندی قدم همایونی
ومقدم میمونیله اول طرف شرف بولوب صحرای خرم فضا
آدم موجلریله موج اورور دریایه دوندی خیمه لر
آلتنده روی زمین بوروندی چادر سوی صحرا
آب پرحباب کبی کورندی نظم
چادر آلتنده قالوب تخت زمین اولدی صحرا بر درخت یاسمین
نثر اول مقامده کوردکلری مهام مرام تمام

اولدقدن صكره كوس رحلت چالنوب لشكر نصرت رهبر
حشم خروش و دودي عروس كبي آراسته صفلر ويراسته
آلايلر باغلديلر هر طرفده خدم وحشم يوريدوب كروه بر شكوهله
كوه وصحرايي يوريوب خيل بادرفتارله سيل نوبهار كبي
چاغلديلر اوينك نام قصبه يه وارلوب اول مقامده
عساكر فرخنده مآثر طرف طرف توتوب مجتمع اولديلر
سليمان زمان دن وآصف دوران دن فرمان
قضا جريان نه وجه اوزره صدور وظهور ايدرسه يو
مستمع اولديلر اول اثناده ايزوريق بكيدن بريد
رشيد توفيق رفيق كلدي ايردي راجه نام حصار
فتح اولنوب كفار بدفرجام اليندن اول كنارده
اولان كشورلر الندوغن خبر ويردي انكروس منحوسك
قابل صلاح مايل فلاح اولميان مرزبانلريدن فلاح بولن
نام بركرزبان زبان كيرلك تدبيرله اوجيوز سوار كارزار
اجتبا ايدوب اول بدفرجام نكبت انجام عسكر نصرت رهبر

جوارنه كلمش شكار قيدن كوروركن دام صيده دوشوب
اسير اولمش بله سنجه اولان مرد بنرد تارمار اولوب
كمي طعمه بور شمشير وكمي لقمه مار زنجير اولوب كندوسي
هنكامه دار وكيرده دستكير اولمش خيل عدوي سيل بونين
اول بر خاشخون تندخويي خبر جانكاغه دل الماغه قصد
ايدوب باش ويرمش قضاي وطراجون قضاي خطره
كندو آيا عجبله كلوب يا عجي نوك الذكرمش **نظم**

بلي بر زاجو كره آجزين خواب
نباي خوذ روذ ذركوي قصاب
قويون چون ايره عمر نيك صوكينه
آيا غنيله كلور قصاب اوكينه

نثر اول منكوس منحوس فالدن قرال بدفعالك
حالن صورديلر اول واقعه ده واقعه مطابق صادق
خبر ويردي ايتدي اسباب جدالي واسلاب قتالي
احضارده تمام اقدام واهتمام اظهار ايتدي ذباب وغالي

وكلاب غوغايي دبردي اوش كلدي ايردي شهريار
كامكار دشمن شكار خصم بدكردار ك هجومندن قدم شومله
اول ميسور نك يقين ير قدومندن خبردار اولوبجق لهب
غضبي اشتعال بولوب ساير اشغاله اشتغالدن فارغ البال
اولوب في الحال قتاله اقبال ايدي بالاستعجال لاوجدي
بتدي بي اهمال ولا امهال طبل ارتحالي جالدروب
كوجدي كتدي • نظم •
بلنك آن زمان بجد ازكين خويش كه بجز بند بنابلين خويش
بو داستان جيوش درياجوش اسلام نصرت انجام
دراوادن عبور ايتدوكن زوال بدفعال فاسد خيال
اول حال مصيبت مآلي استدوكن بيان ايدر
سلطان جهانكير زمان ميدان داروكير ضرب شمشير قدرتانه
سرنم اداسنده اولان بلادع ونقايعي قبضه تسخره الدقدن صكره
زوال بدفعال كمراهك تختكاهنه واروب باي غزايله اول
بلدايك اقليم قرعنه قدوم زنكه تصميم عزم و تقديم حزم

ايدي مقدما پاشاي صفاراي آصف آراي خيل سبل
هجوم روباه بابله اول طرفه بورودي لفواج دريا امواج
كروه انبوه كوه شكوه وغبار سباه سباه كياه شمارله بري كوكي
بورودي • نظم •
كددكن كلدي بوللاردين كسدي • اوصوكم اده دلرده اول
صداي برشكوهن ايشدن كوه • دوشوب اندامنه لرزه در اول
نثر • اول بحر بحر بناكه دجي في الحال كيجي لر اونهرنده
وسيع وبنيع محكم ومبرم خللدن و زللدن امين ومتين
جسر بنا اولوردي استعجال الالي تحصيل وتكميل
اولوب مهماتي بي اهمال ولا امهال كوروولدي اصحاب راي
وارباب تدبير اولونك كبي عظيم الشان بنيانك تعميرينه اوج
اوج ايدنه لنجق تمام اوله ما بولوردي مذكور دسنور
مقدامك حسن اقدامي ويمن اهتمامي ايله اوج كونده اتمام
اولدي سلطان آسمان باركاه وپادشاه انجم سپاه
ماه ذي القعده نك اون ايكنسنده جسرمز بوردن عبور

بلاد کشورکشا ایله عزم رزم قوندی بقایه تارشو ایدوب
و قرایه هر آرایه کم مرور ایلدی حرکت ترکدن آب تیغ
تیغ تاب جهان ایله بوندی جیوش دنیا جوش و صحرا پوشنک
درای اجلوب صدای رعد آوای کوس حرب آفاقی طوتوب
طاق آبنوس طولدوغی حرجون واردی عدوی منحوس کینه‌جوی
سردار انکروس تندخویه ایردی اول بدکردارک
پای اختیارن جای قراردن ایردی نظم
خبر شد بنزدیک افراسیاب ۔ که افکند سهراب کشتی بر آب
نثر سوار و پیاده یوز اللی بیک بلکه دخی زیاده
کیرودار آماده بیکلری بیکان باراز درخت سخت
صنوبر و چنار کبی زبردست و باده غرور ایله برسرخود
و سرمست مرد نبرد احضار ایتدی اول خبر نزاری
اشیدیجک جرأت و جلادت اظهار ایدوب کرنای صلابت
چالدراق صدای کوس مهابتی چارسوی کوی زمینه
صالدراق دار الملکندن خروج ایتدی بر مسارعت

وباد استعجال ایله فی الحال کوچ ایدوب بحر امواج طغیانه عروج
ایتدی اول بدرأی نکبت انجام محتاج نام صحرایه کلوب
اوردو قوردی بازار کارزاری قوروب صواش تماشاسن
صاتماغه اول آرایی اختیار ایدوب طوردی بزم رزمده
اراقدن زحمت چکوب واران مسافرلری ضیافت ایچون
وار بازارق کوردی بلوردی که واران جمشید خرشید عزمک
لوای برمی میدان رزم کؤوس سروری روس صدور
شراب نابی خون کلکون نوای جنکی صدای جنک کلی
غنچه سی مغفر سوسنی خنجر کلزار بهاری مضمار کارزاردر
شاعر ساحرکه بو بیتلری انشا ایتمشدر اول مهر سپهر جلادتک
حسب حالی اوزره بو بیتی انشا ایتمشدر نظم
مدامنا من دم اعدائنا ۔ وجامنا جمجمة الراس
السیف والخنجر ریحاننا ۔ اف علی النرجس والآس
نثر خصم بدکیشک مکان معهودی و میدان مشهودی تعبیه
سبب اولدی که زمان سابقده حیشل سبیل رفتار تاتار ایله

اوراده مقابله و مقاتله ایدوب غالب و سالب اولمشلردی
بو ملکه قدوم و هجوم ایدن خصوم شوم قدمك جنك
و منقار بنكارله پر و فرن و بال اقبالن یولمشلردی اول یوره ده
طالعلرن قوتلو اول یوردی قوتلو گورمشلردی اوتوکون یوردنی
بزم و رزمی و بازار کارزاری اوننده قورمشلردی
بو داستان لشکر غارتگر تاتار اول کشوره ده زمانه
الغار ایدوکی عظیم آفتلر ظاهر اولدقدن اول اقلیمه
کیمك عسکری وارد اولوب کفار ایله گیرودار ایدوکی بیان ایدر
اول زمانده که مغول غول سیر و طبر سیرك قدوم شومیله
بو روم دن حضور و حبور گیتمشدی بدایت نوبتلرنك
تغلبی و تسلطی سلاطین تخت نشین سلجوقیه قصور ملکدن
دور ایتمشدی رسم سلطنتدن اولرده انجق بر اسم قالمشدی
سردار کمانه غزاة امیر مقدام دلیر شیر اقدام ارطغرل بك بن سلیمان شاه
سرای آسمان قدر خاندان قایی خان آنك اهتمامیله آباد
اولمشدی مقامیچه بار کفاره یقین ایدی آقین بارسنده

70 کیجه کوندز تاتاری سوار غازیلرك سالاری ایدی استیلای امرای
مغولی گورجك توشنده صبر ایله گوشه خموله گیروب آلاین
گیرودارى اوزاقدن کوتورمشدی تا جار فضای رضا
گوستروب جوارنده کی کفار ایله دار مدارایی تعمیر تدبیرن
ایتمش و سکوت ایلنده سکوت ایدوب اوتورمشدی نظم
زمانه گوردك اگری گیدی یوزگی گونینه گوره گی سنده اجی گوزگی
نثر دینلرك بند سود منددن گوش هوشنه اشتمش
و اول منظوم مفهومنك فحوای رایحه سیله ایش ایتمشدی
گوردیکه روم و شامه فتنه طولدی حال گردوندن دگرگون
اولدی بوم شوم تمامی تماپونك برن آلدی قلیجی آصدی
نظم باین یا صدی سمند تیزگرد بردك ارقه سندن سقرا برالدی
الینی بیکه چکدی یاننده تیغ شمشیر دلبنی کندوده طوتدی بیلنده یکی
نثر اول اوجده بازار کارزار طاغلوب صولش
قماشنه دولج قالموب متاع جهاد کساد بولمشدی جواهر زواهر
غنایم و سوایمه راغب اولوب ثواب جمیل و اجر جزیل جهاده

طالب اولانلر دریای غزایه طالب سینوبدن وسامسوندن کمیلرله
روم ایلی جانبنه کچدیلر طوبریجه یری دیدکلری یرده صاحب
سریر ولایت تاجدار اقلیم کرامت صاری صالتق سلطانک که
خوارق عادات قاهره و نوادر کرامات باهره‌لر ظاهر اولان
ایبر صورت قبر سرتی عزیزلردیدی **نظم**
حرف عادات دن ایدب حرفه ترك دنیادن ایلمشلر تاج
تاج دارن نوع احتیاج لری تخت وتاج ایسی اولنلره محتاج
نثر بالته مجتمع اولمشلردی اول مالك زاد تقوا وسالك
شاه راه جهاده جمیعسی مطیع و منقاد اولوب کوش هوشله
فرمان واجب الاذعانی مستمع اولمشلردی دیار بلغاندن
ولفلاغه ایراغه وبغدان دیمزا لغارو اقیتن ایلیه یوردیدی
تاری سوار اوغوز غازیلر ایله غزا تاریلر ایله ترك وتاز ایدوب
ولیه غنیمت ده آج ومحتاج قومزتادن آشنه طویوردیدی
دشت قبچاق مشهور آفاق جنکیز خان جهانکشانک نبیره کبیره لرندن
برکت خان اننده بیدی که تارك مبارکی افسر اسلام نصرت انجامله

71
زیب وفر بولمشدی حتی سیل سیل هجوم ایله فاره بغدان ولایته
قدوم ایدوب اول کشورده اولان کفاری بذکردار ظفر
بولمشدی تونه یالیسی آق کرمن وکلی جوالیسی احیای جهاده
مقر ومقام محل آرام اولوب ایدی اول دیارلرده هنوز آنارلری
باقی سر آمدلرینک و سپهبدلرینک کنبدلری معمور و مشهدلری
مشهوردر تاتار خان یازیجی باباکولی فوتلو بغاصوبی که معمور
زبون ده معروف وموصوف برلردر سوالف ایامده
نظم اول کنارلرده قرار ایدن طوایف تاتارلرله نسبتله مذکوردر
کندیلر کندی تاتدی تاتلری اکثر زادلرن مقاملری
قالمز آدم جهانده آدی قالور بلبش ویاد ایجنده یادی قالور
نثر تونه‌نك برو یقاسندن اوغوز اونه یقاسندن تاتار
کفاره کوز آچدروب لیل ونهار خیل جراد سیل ودار
دیارلرینه اقارلردی تاراغارت وخسارتله دارلرین یاقارلردی
اول زمانده بیدی که برکت خان عسکرندن برفوج اولبحر
بخاردن برتوج کشتیلر ایله قرن کچوب کوهسار یالقادن

آشوب دیار انكروس منحوسه آقین صالمشلردی اول نواب
جهاندهٔ طالبلری لشكره خصم بدبختی غالب كلوب كرداب
كیرودار طالبی تالانلری آلمشلردی سابقا مذكور اولان
صحراده مغلوب ومقهور ومسلوب ومكسور اولان اونلردی
حبل تاتار سیل رفتار آز كفار كرانسیرت خیلی چوغدی
اونلر حجه اون واردی نزد بردی اونیابنكا اوتلوركاه اوزر

نظم

شكارگاه غزاده كزن تازی سوار غازیلركا طونلوركاه طوتر
كه صفا دیردی مجی عشق دلدكاه كدر
عالمك حالی بودر بویله كلور بویله كدر

بو داستان وزیر مقدام دلیر شیر اقدام مصلحت حرب
وعبور تمام اولدقدن كوپریی كسدوكی لشكر
اسلام اوزرنه صبای صفا اثر وخصم بدفرجام
اوستنه نكبای نكبت اسدوكی بیانندهدر

عسكر ظفر رهبر معبر بوددن سابقا مذكور اولان
نهر مشهوری كجدكدن صكره باشنای روشن رائی بو تدبیر

دلپذیری صواب كوردیكه اول جسر معمور اساس قصر
دشمن نكبت لباس كبی خراب اوله تا كه راه خلاص ومناص
مسدود ومنسد اولدوغن بیلوب خدم وحشم جای جدالك
قتالده تنكنای كیرودارده پای قرار وقدم ثبات اوزره
محكم طوتهلر رای قرار خاطر نازكه خطور ایدوب مرآت خیال
ضعیف البالده صورت احتمال دنا ظهور اتمیه

نظم

نماند ز رفتن جو پای كریز كف دست كیرد سر تیغ تیز

نثر عساكر فرخنده مآثر میمون میامن وهمایون میاسر
جسر مذكورك جوانبندن نهر بزركك كنارندن كوچوب
بر ایكی منزل ایلرو واروب نازل اولدقدن صكره فی الحال
بدنعال جیش بدكیشك مقدم معظمی توتورباولی
دیدكلری لعین نجی دیبی كوندردی كه واره كوپریی بقیه
اول بدكمان شویله صاندی كه كسنوره كیرن لشكر اكینجی اوزر كتمكه
واران آقینجی كبی هیل وهیلمان ایله كلن جنكجی اما نبی
كورنجه باد صرصر طوقنمش كاه كبی تار ومار اوله لر

غازیلرك شکنجه پنجه سیله اولیجق مشدود و مسدود راه فرار
بو غازیلرنی صفقه بیلدی که کلنلر غزا یولنده اولمکی غنیمت بیلورلر
شهادت شربتنی نوش ایتمکه جان ویرورلر تیر و شمشیره
سپر کبی کوکسلرن کوردکلرن و کونشلر کبی باش اچون میدان معرکه
مهلکه مهلکه در بری بریدن اوکدن کیرر لومند کورمیوز نظم
واردی کوردی مصلحت یتمش • اول ایشی غازیلر تمام اتمش
بیلدی آنی یقین اوبدآختر   کیتمکه کلمش کلن لشکر
ترك رای فرار ایدن کلمش • اولومی اختیار ایدن کلمش
نثر دوندی کلدی قرال سرکشته اقبال و منکوس طالع
و منحوس بخته اول حالی که موجب ملال و مستوجب انفعال ایدی
خبر ویردی • اول مغرورك سرای سروری بنای صبر عاشق
کبی خراب سینه بو کینه سی کوه مثانی کبی تراب اولدی
جونکه بر خوف و هراس اولوب جان تاسباسی سهم و هم ایله
طولدی • اول قوندوغی یرده که کنار جویبار دی قرار ایدی
اطراف و اکنافنی طوب عربه لریله احاطه ایدوب حصار

اسوار ایدی حبل سیل بوی عدوی جنك جوی
بلنك جنك نهنك آهنك اوزرینه وارنجه اول دیارده
انتظار اختیار ایدی • اول صحرا ایله دیر اول آرا سنده
بر اوزاق ازماق کنارینه ایراق بتاق وار ایدی که
اوندن عبور و مرور غایتده صعب و نهایتده دشوار ایدی
قاتی اوبتاق یر ایدی آدمی و آتی کوتورمزدی هر برینه
آیاق باصلسه باتاردی • اکر قرال نکبت مآل کرداب سرت
کرد بیر تدبیرن ایدوب بله سنجه اولان کلابله کلوب
اول کلابك کنارنده طورایدی طوب برآسوبی
قورایدی • قدم اقدام ایله قدوم ایدن حبل سیل هجومنه
اوزایدی • غازیلرك شیر کیر دلیرنی نخجیرکاه غزا و رزمگاه
اول کمراهه مانع اولوردی • سحاب غدا ایدن نازل و واصل
اولان سیلاب بلایه دافع اولوردی • اما قضای مقدر الحصول لك
وصولی محقق اولمسندی بصیرتنی باغلدی اول
تدبیرلر ایله عامل اولمدی • نظم

فضا چون زر گرددن فروهشت • همه زرگان کوز کشتند و کر
زمانه چو بوزددنده کیسندن • بکلمز اولور ایشنی ایشدن

نثر • بر طرفدن امیر صفدر • و وزیر آصف در • مقدمه عسکر ظفر رهبر • سلطان هفت کشور • و خاقان بحر و بر • و نریمان میدان کر و فر • اولوب یوردی • سپاه کیاه شمار دشت و دری یوردی • کوه شکوه کروه لر ایله صحرالر طولدی • صباحدن ره جه دك دولت پایداری طلیعه سپاه شامدن بامه دك بخت بیداری بزك لشکرگاه اولدی • عسکر منصور لر صور اقدامی چالوب مذکور یاتاغك که مشهور آرماغدی اشهرینه واردی • کمال اهتمامی ظهورده کتورمه قصور قومیوب حلول و نزول و جمال و بعنایة اجمال اتفاق الله اول صعب عقبه دن سهولتیله کچوردی • نظم

دلوا العزم ده چون اولدرم ورداتی •
کلوز طوتدو بحر صرب استکر تولادی •

بو داستان جیش نجوم ایله کیش جاحدین میان

میدان کر و فرده ارده مقابله ایدکلرنی کروه انبوه طغاة بغاة مقاتله کوه شکوه کماة غزاة اعتماد کاردارده مقاتله ایدکلرنی بیان ایدر

بر صباح نجاح انرده که کنار میدان آسمان خون شفقله کلکون و علم عالم آرای ماه سرنکون اولوب لشکر زنکبار انکسار بولمشدی • نظم

شفق کو بچون چهره رنکین نمود • بروی فلك زخم شمشیر بود

نثر • چین سحردن سلطان خاور لوای ازدها پیکرن قالدروب عسکر نور ظهور ایدنجه سیاهی سپاه شب ناپدید اولوب مواکب کواکب تار و مار اولمشدی • نظم

تیغ کشید اختر عالم فروز • لشکر شب کرد هزیمت ز روز

نثر • تباشیر صبح ظفر ظهور ایدوب افق عالمده سپیده دم تبسمه و صبای صفا اثر تنشمه کلنجه هوای غزا ایله برجوش اولان جیوش دریا خروش اضطرابه کلوب سنجقلر یاتاغ اوستنه قالقدی • و توغلر

باش قالدردی قلبگاه سپاه ظفرپناهده و یمین و یسار
جناح بجناح آنارده صواش قماشی ایله آراسته و پیراسته
مرد نبرد و سوار کارزار صفلر باغلایوب طرف طرف
قول قول بوکرو قول طوردیلر ● نظم
زلزله لر باغلیوب صفلر دوزلدی ● حالبذی کوس سنجقلر چوزلدی
نثر ● حضرت صاحبقران نصرت قرین یمیننده یمن
و یسارنده یسر جمجاه زمان نور رای عالم آرا ایله
روشن عرصهٔ جهان نور عدل زرین بنیاد ایله
گلشن الدن تیغ تیغ رنگین آلوب میدان جنکه آهنک
ایتسه مهر جهانکیر هنکام عزم رزمده خرم بهار کبی یوخلادن
ایام حزمده روزگار دیدهٔ کبی پیر ● نظم
برشید خوشتن برافراخت بر ● خسروی که تیغش بود باردور بر
ز شمشیر پولاد چون شیر مست ● بکشور کشایی کلیدی بدست
نثر ● میمنه و میسره قلب و جناح یکسره آلایلرله
سنان کبی باش آچوب میدان جنکه کیردکده قالقان کبی اورته

75 قلیچ کوکسن کرلرله ترتیب اولدقدن صکره دمور طاغلر کبی
توجلر برندن قوبوب یوردوی ● ادم دکیزنک موجلری
دم بدم جهادله حرکت کلوب یرینه یوردودی یوردودی ● عجب
دریایدی که ایچی طوپطولو قلیچ بالقلری و قالقان بالقلریدی
شامی نیزه لرک سنانی ● رومی حربه لرک تیکانی ● اول بحرک ایچیدن
زنلوب هوایه قالقان بالقلریدی ● نظم
زتاب عکس شمشیر بلالک ● بماهی کا وکفته کیف حالک
نثر ● اول جناب کامیابدن اشارت بشارت فرا ایله
پادشای کامکار ارجمند بخت بلند و طالع سعادتمند ایله
سمند شهند مانندہ سوار اولوب خدم و حشم سلطان
عالمدن تقدم ایله سبحه اولان کوه شکوه کروه لر ایله
یوردودی طنین طنطنه مهابت ایله زمین و آسمانه
دولوله و زلزله براغوب دریای آهنین
موجله طاغی و صحرایی یوردودی ● نظم
بجنبید جنبیدن باشکوه ● چو آزر لزله کالبدهای کوه

نثر گونش سمت راسه گلدکده که خصم بدکیشک هنگام زوال
دولتی و زمان انهدام اساس شوکتی ایدی هنگامهٔ دار و گیر
توروب لاجق یره یقین واردی طوردی جنبش بدکیش
عدوی کینه جوینک قوناغین اول آغنلرک قراسین گوردی
سمندرم تکی بالی بکه که کوهسار کرودارک توزدی ایدی
میان میدان ضرب و حرب اول شیردلیرک یری یوردی ایدی
اول دیارک کفاری ایله نبرد ایردی لدنیا یوب بازلر
کارزاری قوت گلمشدی منقاد مرغ تیز رفتار تیر
دنبحهٔ برشکلهٔ شیر شمشیری اول نبرد کردارلرک لوره
گلمشدی پاینه نعرت اول گرگ بردن بو شیردلیر
دار و گیر تدبیرین صوزدی خیلی میل و لمان
خصم بدکمان ایله میدان محاربه ده بحه طوروشمق
عدوی تند خوی بیکار جوی ایله فنمار مضاربه ده توجه ایله
اوروشمق گرک دیو استخبار و استفسار ایدی
مذکور امیر روشن ضمیر ایدی دشمن که خصم قدیم در

76 یا دوزغیم در اوزلو غله طوتوب اقل بدرایک قولاین
اولامق گرک عدوی شوز انگیز کینه جوی نوزلی زور
اولورسه ده خوار گورمک اولمز نظم
دانی که چه گفت زال با رستم گرد
دشمن نتوان حقیر و بیچاره شمرد
دشمنک ضعفن گوروب طوتمه تولای
گور که المااسه نه ایش ایشلر فالای
نثر آنکروس منحوسک بلنک خوی جنگ جوی ترکک
عادت قدیم لری بو ایدی که ضرب و حربه تصمیم عزیمت ایدیجک
باشدن ایاغه دک دمن درناغه وارنجه آتی و کندوسی برکستوان
آهنله تغفر و جوشنله بورده بورزدی تمام دوداجنده
زخکر قانه بولودا عنده آخرکبی اشلر گوزلری گورد و بورزدی
اگر بنا مذکور امیر صایب تدبیر اولنلر کله بیان میدان مراحمه
تصادمه نک غایت صعو تندن خبر و یروب آیندی
اول آتش بهاء حربه لر خصیص پایدن ذروهٔ فرقه

واریجه بولاده غرق اولمشلردر تاب حمله ایله حمله بر یردن هر نه
قلب صلبه کندولری اوزرینه لر سیلاب نوبهار سینهٔ کوهساره
یارا کبی حرق ایدرلر سنان تابدار و آتش بارلری ایله هر نه طوتسه لر
حرق ایدرلر مقتضای رای حزم آرای اولدرکه عزم حزم ایله سیل
بی میل و امان کبی اول بدگمانلر هیل و هیلمان ایله اوزرینه
یورودکلری کبی اوکلرندن ایرلوب ایرلوب یول ویره‌وز
حملهٔ تیزله تاب و توانی بحیرهٔ لجه واردقلرینی بوکورلردن کرو
سمندیه دک اکر جوع و کرار اولکرارلرکه آزیلری بره درازدر
شکارگاه غزاده بویله اولانی کلمزدرکه ده اویله ایتمک کرکدر
شیر جوان میدان رزمه عزمده فرزندلرینه دار و کیر
تدبیرن کرک بردن اشتمک کرکدر • نظم •
آنچه در آینه جوان بیند • پیر در خشت پخته آن بیند
نثر • اما بو لشکر عظیمک دستبرد قیملرینه یوم مشهودده کی
وضع مشهودلری اول قوم عنودله وجه مزبور • و طور مسطورده
اوزرینه متقابل اولماغه قابل دکولدر جمال و بقالک اوستنده کی

77 احمالی اثقاله تلال و جبال کبی بار گران بی کران ایله عسکر منصورک
آرددی سندرود و سندرودک ایرلوب خیل شوم سیل هجومه
یول ویرمکه خصم بدرای کلوب آرایه کیرمکه متحمل اولمدیلر
پاشای دوران آرای بزم رزم آرای • اول کلام فصیح النظام
معنای صحیحی • و فحوای صریحی • کوش هوش ایله اصغا ایدیجک
بر تحمل ایتدی • طوردی تأمل ایتدی • ضمیر منیر جام جهان نمانظیر
مرآة اسرار حدسیه • و مشکاة انوار قدسیه در سانح و لایح
روشن و واضح • اولان تدبیر دلپذیری مذکور امیر تقریر
ایدوب ایتدی • قونارز دیو تعزیر ایدوب عامهٔ خدمه
دستور زودیره لوم هنکامهٔ خیم اورز نوزدن ایرلسون
اوندن صکره سبکبار نرهیار از پیاده و سوارله مقمار
کارزار • و میدان کیر و دار کیرلسون • بو فکر بکری استدی
یالکز تحسین و آفرین ایتدی • ایتدی تحقیق بلدوم که رفیق
شفیق • توفیق طریق حق کجی حقیق قبول در • اصحاب نقول و ارباب
عقول یانینده معقول • و مقبول در • رهبر اولدی • اونکچون بو سر

دقیقه که بحر عمیق فکر سحیقدن ظهور ایدر و خاطر عاطر و ضمیر
منیر پاشای روشن رای درم و گلشن آرای سرای جزم مظهر اولدی نظم
دلکده منبع رای صوابک سوزکله مجمع فصل الخطابک
نثر اول رای کامل ایله عامل اولوب پاشای دریادل
بیوردی خدم و حشم قوینق یاراغن کورهلر پادشاه ستان
سپاه و سلطان آسمان بارگاهک یاغی یاغی قارشو اوتاغن
قورهلر امرای صف آرای آلایلرن دوزموب آهنک جنکه
حاضر و ناظر طورهلر اوچ بکلر ایدی که بیله لرنجه اولادن
ورق اللی بیک ایتجی بیله ایچلریندن بیکی کزین ایدوب آتی بیکینی
وکندو ینجیله اول یاربدیه که یازی کاردار قورلسه کرکدر
برکنارده طرح اولوب طورهلر بزم دریکیک یردن
تماشا ایدرلر صوانش آتشی الصونمازدن اوغراشه قادر شمایوب
ضربیه لر آکادک که کورهلر اول یدره ایلرک آلایلری برلرندن
قوپوب یوردوردی کرد برد و غبار کارزار اطراف و اکنافی
بوردودی اوندن صکره کمین کیندن جقوب اول لعینلرک

78 اردلرندن کیرمهلر کمین زخم سنان الهیمن ضرب کرز کران ایله
نقدلرکین بیجه برشکنجه شیر شمشیر لر صیقدلر اول بدکمان کره اکمان
ویرموب قیرهلر بدکور بکلر دستور صایبتدبیرک فرمان
واجب الاذعانه امتثال ایدیلر امر اولنان یره واروب
تویرلن تصفیه مرضیه نوک اتمام مهماتنه اهتمام و استعجال
ایدیلر باقی سوار پیاده و بنده و آزاده اول صحراده بیدای
فضاده آهنک جنکه مهیا و آماده اولوب ساقی بزم رزم جام
حسامدن باده خون کلکونی تا جان صونرد یو طوره درکن
ناکاه اول کراه بیشوم لر حق القدوم برطوب یرآشوب توبیلرندن
کلدی آلایلر اوکه دوشدی صدای مهیب و ندای برهیبله
صلای کیرو دادی کیرو ده وایلا رودوده مرد بمرده اعلام
ویبام نکاری افهام ایدی نظم
بنک قضا ایداد بحانها پیام مرک
شد اسوار در هدف جان سهام مرک
ساقی مرد آنکن احداث دوزکار

آندن کنند باده باقی بجام مرگ ●

بو داستان امیر صغیر عزم و وزیر اژدر شیر حزم یوم روزجی
توزده وغنی میان میدانده صواش قاتی صالیاغون
بازارکاه زار طورده وغنی بیان ایدر

اول طوب که آوازه سی چارسوی کوی خاکده و درزوازه افلاکه
طولدی آنلنجه قطع تبل و دفع سبل کبی سنجه و دفعه
زده و سده قابل و متحمل دکول کوه شکوه کروه لر دریا موج
فوج لر ظاهر اولدی ● قرال بدفعال انکروس منحوس

مصراع ● بر آرا بست صفها چو خشم خروش

تن عروس کبی نشتن کون بیرقلر له افق کردونی بورودی بوردوسی
اغرد دب بغیر صور صفیر نی جا غروب بوردودی ● نظم

قیامت قوبدی چون بوری چالندی ● صنا سن کیم اهل صوره چالندی
زسوریدن ناله کرنای ● درافتاده تب لرزه بر دشت و وادی

نثر ● اول بدرایلر اوج آلای اولوب صوای برغوغای
وغایه طولوب اوچ باشلو اژدرا دردنشان کبی آغز

آچدی و سنان درخشان و درفش درفشان ایله
روی آسمانه اودلر صاچدی و جیش نصرت کیش
اسلام قرصت انجامک اوزرینه هجوم ایدی عامه خدم
وحشم و اکثر نوکر و قول قول قول قوماغه مشغول ایدیلر
اول هنگامده که کفار بدفرجام قدم شومله قدوم ایتدیلر
حضرت خداوندکار دشمن شکارک مواکب کواکب شماری
ارانده ایدی پادشای رزم آرای برحزم و رای تمکین کاهده
اولان سپاهی کورمکه عزم ایدوب دوردی اول بازار فتنه ایدی
تربیت برید ظفر بشیر واردی اردی خصم ملیشونک
هجومی خبرن ویردی فی الحال یمن اقبال ایله کلدی دشمن
شکن تیغ زن لرکه آتش جانسوز بدنده دوتشلردی
روح برفتوح کبی ابدانه کیردی ● نظم

الای باغلدی سنجقلر چوزلدی
یاسالندی قوللر و صفلر دوزلدی

نثر ● دریای جهان بیمایه بکرزر آلایلر باغلادی جهادکه

اضطرابه كلوب بوروديلر صحراى وغاى كرداب سبر آتش تاب

و تموج تيغ تيغ كوكله بوروديلر • نظم

جوى اجل در كويا جيش زره پوش غزا •

• كيم تيغ تموجى در او نوك چين سر كرداب در •

نثر • كلزار بر بهاره دونمش كوم شكوه كروه لر

نوك سنان جان ستانيله بر شوك شوكت او تودا آتش بر شرار

حركته كلدى و يالك قلجلر اود شعله لرى كبى تابان اولدى •

سپرلر كوكسن كردى كمانلر قاشن چاتدى قلجلر خصم اهل صفوفن

كوندرلر قوللن اوزاتدى • علملر يوروش عزمن ايدوب

اياغ اوستنه طوردى • نظم •

علملر قالدروب افلاكه باشى • اوزادوب يونسى كوندرلر صونسى

قاتيلانى ايدر اوده اشارت • كه ايدم بر دم جان نقديني غارت

نثر • ايكى طرفدن كوس رعد خروش حرب اورليوب

نفير صور صفير دار وكير حاليدى • ميان ميدانده بادلر

كادزار قوريلوب دلاور اجل الندن قباى

بقا يوق بهايه آلدى • نظم •

بهاى جهان دار اقتاد خوش • برآمد زبازار عالم خروش •

نثر • اول ايرده بر زمان چرخه چيلر قوچلرى دريا موجلرى

كبى قوشديلر • بحر حربك جزر ومدى ايله كاه چكلوب

زنبرلنديلر كاه كه اولاشوب قوشديلر • بر عجب چرخه جنك

اولدى كه چرخ فلك دنك اولدى • نظم •

بو بر داولدى كه چرخ سال خورد • كورمشدى اكه بكزر بر برد

نثر • تتارلرك باد حمله سيله هواى وغا تموج

ايدوب سنجق يبرقلرى يلبدى • كوس حرب كوكلر كبى كوكردى

قلجلر شمشكلر كبى يلبدى • طبلر اوكنده طوروب طلب

كير ودارا ايدن جكردارلرك يوركلرى طلبيدى •

مختلرك كه چرخ حربدن تربوب قوروشمش قالمشلر ايدى •

تلخ يالكى طوقودن بكزلرى كلدوندى • بزم رزم نخند

جام حسامى نوش ايدوب سرخوش اولان بهادرلرك

خون لاله كوكله يوزلرى قيزل كلدوندى • سازنده جنك

یعنی تیر خدنگ آهنگه گرم اولوب بهادرلر گریبان چوقی
یرتدیلر ساقی اجل الندن تیغ کبودک شراب زهرآلودن
دامندن مختلر سبز کبی یوزلرن بولدردیلر دوکلش
صراحی کبی قانلری قلدی انجلش پیاله کبی بکزلری وجدی
نظم
امیر صفدر وزیر آصف در پاشای رزم آرای غضنفر
کورب اول حالتی کرشتدن ایدر ظاهر شجاعت مقتضاسن
صغنمایوب تبابه غنچه کبی چکوب جان ایدی گل کبی نقاسن
نثر جام گلگون حسام زخمی نوش ایدیجک غازیلرک
جوش وخروشی زیاده اولدی زخم خارستان بزم ایله
غنچه کبی سینه لر چاک اولدی غنچه گل کبی کوکلری گشاده اولدی
نظم
کاسه لر کبی طولدی کله لر ایچلری قاندن طولو گلگون شراب
بزم رزمی کرم ایدوب جام حسام جرعه لر کبی صاچلدی خوناب
نثر اول طرفدن بد بهادر حربه لرک بای حمله لری
تندادلدغجه بو جانبدن تازی سوار غازیلرک دلاور صفدرلری
آتش کبی خیز ایدیلر پلنک پولاد خنگ کبی خصمنی زخمدن

81 زخم بدکه آهنک خنک وستیزی تیز ایدلر جبینی سبزلر
ودنبدی یکترلر دلیرلرک تننده وتتنده ضرب شمشیر
سینه شکاف وزخم سنان جان سوز ودلدوزله برتلدی
ودکلدی جانوار زبردست سردارلرک وسرو کبی گردنکش
آتش کردارلرک بوروتلرنی وبویونلرنی گرز گران
وخم کمند شکسته وبسته قلدی نظم
سینه لر بر سوز اولدی تیغ آتش تاب ایله
جبینی قالفانک دهانی طولدی خونناب ایله
کوزلرندن جوشنک خون جگر چقدی بزن
اولدی اول جوینک حبابی لؤلؤی پرآب ایله
نثر بزم رزمک سرخوشلغندن دیوانه لر کبی یوردغان
باشنی قابا قلیج یالنجاغ اولوب یوزوردی یدخوی غربده
جوی لر کبی اول کوردوک کل سینه یومرق
یوازدکنک اکسه سینه سیله اوردی مصراع
صرصر برک ریز باغ حیات یعنی آهنین گرزه کوه شکوه

بخنده

آلتونغ بورك طوقنسه بورك كاه كبی صرصردی بزم دژم ایدن

بجه لركه لركاسه سن كه باد غرورله طولمشدی بوشالدوب سرگران

اولمشدی **مصراع** تیغ تیغینی كه برق تیغ اجل

تیز تیز آهنگ كه سازنده جنك ایدی نوای خوش اداسن

گوش ایدنجه كرم اولوب مبارزلر الندن كه ساقی مجلس

كارزار ایدیلر شراب خونابی نوش ایدنجه بی بزم اولوب

دیوانه لر كبی صویوندی عریان اولدی **نظم**

كزر سرخوش اولوب باشی تیاكزر یوروردی دیوانه دوش شمشیر عریان

یاتورجینی سبزه یوزی جانمش دوشر تعفر اولوب اغزی طولویا

نثر میدان دار وكیرك مهابتندن انس و جان

بحر دهشته طالمشدی تیر تدرتان جرأت بزماغی یدی كبی

دهان كماندن قالمشدی شمشیر سینه شكافك كه قلهٔ كوه

قانه طوقنسه پاره اردی ضرب برشكوهندن زبان سنان

جان ستان انكشت عبرتدی كه پاره لر اغزینه المشدی **نظم**

سنانلری شكر كبی زبانی صودردی پاره لر اچوب دهانن

اجل امرندی چون اول ماتمده قلجلر اغزینك صوییدی اقدی 82

نثر كریبان حیاته ال صونمش خونریز قلجلر ایله

دشت كارزار دیوهزار دسته بكزردی هوای وغایه

اوجان مرغ جان ارزنجه سونمش سرتیز نیزه لرله هامون

كیرودار كویاكه بك باشلو اژدردی نار كارزارك

تف و تابندن حسام خون آشام كام نیامدن **مصراع**

دلینی طشره چیقرمشدی مار افعی وار تیغ تیغ تام سمای

وغانك باشندن باشه بوردیوب قان بارانی یاغدیری طوردكن

مصراع چكلمشدی كوكه نیزه اژدها كردار **بیت**

اوواده پشته لرفا الدزدی یاسنی تماشا اتمكه اولان صوراسنی

نثر پشت دشت نبرد و روی هوای وغا جوی خون

و درفش كلكونندن اول دینه خروس زنكین بولوب

بودم طاوس نقش باغلدی تیغ تیغ رنك و صاعقه كردار

برق یاندار كبی خندان اولنجه بهرهك كوزلری پرخون

اولوب ابر بالادن كبی جمله اندامی قان اغلدی

گرد اسب تیزگرد و غبار منار مرد نبرد ایله آفاق طولوب
طاقلره چیقدی نطاق طولمشدی تیغ درخشان تیغ ستان
و سنان درفشان آتش فشان ایله گوك یوزینی طوتوب قارتوزك

نظم
که سحاب غذابدی ایچی پر برق اولمشدی
گوردلردی گوك یوزی اول تیغدن یرك یوزی پر فرقدی تیغدن

نثر
چرخ برینك آسمانی جامه‌سی قان بخارندن گلگون اولدی
سفرهٔ زمین آدم کله‌لرندن کاسهٔ پرخون ایله طولدی

بو داستان اوزبکلرك و ایران خیلنی بیل و امانله
آقین ایلدوکی و آتنجی لشکریله وجه طورشدوغی
سپاه شیدان کرو دارده جنك جنك
سقادلیکله دیلایچه اوردشدوغنی بیان ایدر

سایتماز بو مسطور اولان منوال اوزره قزلباش درای
جنیش بدکیشنن اوچ آلای ایدوب صاغ قولنه اولان
قونج دریا موجی آتنجی اوزرنه ارسال ایتمشدی صول قولنه
اولان مخذوللری یرلرنه قویوب کندوسی گروه انبوه

83 کون شکوهی ایله پاشای فرخنده رای و قرچ قلعه‌سی قارشو
طوردیغی قلعه اقبال ایتمشدی کمین کینده طوران کماة
غزاة قدم شوکه اقفرلرنه و ایران خیل سیل هجوم ایدوب
اوگلندن ایرلوب یول ویردیلر کندولری سیل جوش
و سیل خروش جیوش جوشن پوشك اوگلندن ایردیلر
اول طاغیلرك اوگلندن طاغلمشکن کندولری کنه دیردیلر
ایکی یولدن صاغدن و صولدن کفار بدکردارك گردیلر

نظم
خیلی آتنجی چو آتدی فوج فوج
جوشه گلدی اوزدی قان دریاسی موج
باشلرنه لاله‌وش لعلین کلاه
لاله‌زار اولدی سراسر رزمگاه

نثر
سمندره بکی ایله بوسنه بکی که گروه پرشکوه
آتنجی نرك سالارلریدیلر اول ایکی دلاور سرداره مذکور
لشکر منصور ایکی باشلو اژدره بکزردی کم بو اتفاقی
بیان مرافقه قوشانوب میدان مصافده جلادت نشان اکه

وخامت عاقبتندن اوشانوب اتفاق ایتدیلر بری یوزه ایندیلر
دشمن بی امان وخصم بدفعال بری یاغی ایتمك ایستر
قلیچدن آرتوق دستگیر یوزتوق اوکا ال صونالوم تیر وکمان
کبی ال بیر ایدوب سپر وجوشن کبی اده بر کدوب بری بر موز
اوستنه دونالوم اول شیر کردلر ایرلر بو تدبیره دوندیلر
تقریر ایدیجك غزا ارسلنده کی تازی سوار غازیلر نار کارزاره
گرم اولوب برق تانلار کبی الی تیغ آبدار اوردیلر یالکز قلچلر
یارادوب کبی کندولری تن صلب کفار خاکساره اوردیلر
اول گروه پرشکوه که لاله زارلسه بوزیش کوهساره
بکزدی یوزم دنم ایچنده یردم ده پیاله کبی قزل آل قانه
بویاندی یاشلری شفق ارجوانه گوزلری عقیق یمانه
الری پنجه مرجانه دوندی ترك وتاز ایدن تولك سربازلر
بلالك ناوك شکله باشندنمچی قزل یوزك تاج خروس
کبی یان یان اولدی اول درخت چنار وصنوبر کبی
سخت بیکرد لاوزلرك تن صلب لری زخم پیکانیله

تخم کوکنار کبی یان یان اولدی

نظم

نه باشه کیم اوردی گرز یومرق — یومردی اغزینی اجمردی برق
نه اکسه کیم قلیجدن سیله یردی — اوکوردی زنك زردی لاجوردی

نثر

بارقهٔ برق تیغدن وگرد نبردله سمای وغا بالقنا
تیغدن چشم مهر ودوی سپهر تیره وتیره اولدی نفیر صور صغیر
دار وگیردن وزخمهای زخم تیر وشمشیردن جرح برینك
گوشلری طنین وانیندن طولدی سپرلر سینه گل کبی یان یان
اولوب تیغلر دهان غنچه کبی قان طولوب شمشیرلرك نرکس
کبی بزلری دوکلدی کران سر عمودلرك بنفشه لر کبی بلری
بوکلدی گنارستان آسمان خون شفقله گلگون اولنجه
دك دوه اوغراش ایتدیلر زخم سنان جانستانیله
سینه لر سوکوب ضرب تیغ تیغ نشانیله قانلر دوکوب گردونه
صواش ایتدیلر

نظم

کوك یوزینه قان بخارندن چیقان زنکین سحاب
نو عروس فتحك اولدی یوزینه گلگون نقاب

نثر دنگیزنینگ قزل ارماغی لوذذه و اران قان طماغی
موج شمشیر لججه دار دیکرده غرق ایدیلار اول موج طاغی نینگ
کاروبار قرادی برق سنان تابدارده حرق ایدیلار نظم
شرر نار هیجا نیرانی   بجه جان خرمنینی حرق قیلدی
اجل دریاسی موجی تیغ برّان   بجه تن زورقینی غرق قیلدی
نثر ضرب حربده دشمن دینی دشمن دیندن برنیچه نینگ
مرد نبرد دوشوروب قالانینگ یوزن دونداردیلار
اول نکبت انجام لرنینگ مصیبتلری خبرن جهینی لره اعلام اوچون
متمردلرنی سفر سقره کوندردیلر قاچوب کیدنلرنینگ اردلرندن
نظم ایردیلار کیمی اسیر دستگیر ایدوب کیمی مردیلار
دران دشت ارا ان ناکسان کس نماند
وگر ماند جز خورد کرکس نماند
شعله سنان بابن البیان
قزل بدفعال که بله سنجه اولان دیوزاد و بدنهاد
سرکش حربه لری آتش کبی بولاده غرق ایدوب

85 بیان میدان ضرب و حربه کلمش و گرد نبرده شرف وغرغی یوروشدی
یاشای دوشن رایک که دشمن بدکمان اوستنه کمان قوردن
آتلمش تیر و دست قضا بله صالنمش شمشیردی علم عالم گیرنی
کوزادوب قلب گاه سپاه ظفرپناهه طوغ و اول گراه یوروشدی
آتلن طوبه تفکه یاقا یوب قلب صلیبه قوردوق برماتوب
خیل سیل بوی تند خو بله هجوم قیلشدی نیکه نیک که
کماة غزانینگ حربلرایدی نظم
زنبق کبی باشلرنده آق برک   سوسن کبی اللرنده حربه
گلبن کبی هر بری یاتیمش   فالقانینی تاپلنوردی حربه
نثر دمنه لرینه حمله بر بردن حمله ایدوب تدم شوملیه
اول میشوم طوب عربه لرنینگ تدمدم ایتشدی
تفنگ انداز سرباز لرطوب اودینینگ دودی بولودنی که
سحاب برعد ایدی سما بلغدروب تفنگ تارنینگ سنگینی
هوای وغادن طولو کبی یاغدروب دشمن بدکردارنینگ
وجودینی سودی گلشننینگ برگ و بارن صولدردیلار

صاعقه جانلر کبی رعدآواز طوبلرله میان میدان خاکی
پرآشوب ایدوب درونه افلاککی صدای مهیب وندای
پرهیبتله طولدوردیلر • نظم
غریویدن طوب زهره شکاف • عدورادرانکدن بجن شکاف
اولوردی زهره‌سی چاک اول غریوی • ایشتسه کوه قافک تن دیوی
نثر • اول بدرای خودآرای اورایی سوکوب کرم میجک
جدالی جنکال جدالی دامن دشمنه ایرکرم میجک بکبجوی الاینک
اوکندن ایرلوب صول قولده اولان سوارکارزارک اوزرینه
واردی سیلاب پرتاب نوبهار قلب صلب کوهساری یارارکبی
اول طرفده اولان صفلری یاردی ایکی بحر کران بری برینه
قارشوب ایکی کوه کران طوتشدیلر نیزه‌لر یلانلر کبی صارماشوب
قلجلر بالقلر کبی صوقوشدیلر • نظم
ایکی لشکر قارشدی وقرشدی • قلچ شاقلدیسی ثریایه ایرشدی
خدنک ونیزه وحربه اوددونی • طوتوشدی بر قلدی حرب اوددونی
نثر • اول نارده نور پرشرر وشور کردار قیزدی کرم اولدی

86 زنکارنک علملرک یاپراقلری قزل علملر ایله کوکلری آسمان طولدی
نیچه‌لر سر تیز نیزه‌لرله هر بیری بر طوغرلدیلرسه قلیچلر یاردیلر
صفلر سوکدیلر ضرب کرز کران ایله بیللر بوکدیلر صفدرلر طرف
طرف آت صالوب شمشیر بران ایله باشلر کسوب قانلر دوکدیلر
ضرب شمشیر له چاک اولان بیضه‌لر قلیچ بالغی یاره‌لمش دام ماهی (کیرمدن)
نشان ویردی زخم سنانله آندن بتلمش سیاهیلر قانیله آلمش
ماهیلر کبی نیزه آلتنده طلبنی طلبنی جان ویروردی ایکی لشکر
بری برینه کیرشوب قارشوب قیرشوب قارمه قارش اولوب
بازارکارزارده آلش ویرش ایدیلر میدان یوزینک
اینانه اودونه سنکردن غازیلر کافرلرک کرپاس وجودینک
کرباسنه همر اغاج همر دریش بندیلر سعید شهیدلر خلعتنک
قوماشن طوتوماغه صواش کارکاهنده قلچلر اغاج کوندرلر
ارش اولدی بازارکارزارده دوکلوب یاتان آلات
کرودارده مضمار نیکارده میل درمیل آنی اولدوردی
طولدی چارسوی کوی جدال وقتال ده دلال اجل آرایه

کیردی مبارزلر جانبی و باشی صوان قاشن آلدی
دوندی کفارنا بکارک که اول بازارده خریدارلر ایدی
یانلرینه نقد جاندن غیری نسنه حاضر بولنمدی ناچار اولون
آنی تسلیم قلدیلر مقابله ده مقاتله دن الدقلری اسباب
جوعدی اما ایچنده صایجی بوعیدی ضمنش نیزه سنانی
و قلیج یلمانی و اوق پیکانی ایدی اول ملعونلر مغبون اولون
بیقلدیلر باشای رزم آرای که اردشیر میدان دار و کیردی
شمشیر نهنک جنکله شیرانه آهنکله دلیرانه جنکه عزم جزم

نظم
ایدوب مهلکه به مهلکه معرکه یه کیردی
بوتوز نشنده تکری عز و جل اجل سزاولوم یوق کرکرزده

نثر
دیوب سهم و هم یوقی و خوف قوتی
بهادرلرک جوف صلب لریندن چقاروب الپ ارلره
قوت قلب ویردی خون ریز و جان ستان نیزه لرک
سنان نشترلرندن نه قیلندی لصلانه دوندی اول
دلیر شجاعت پیشه که بیشه شجاعت شیری ایدی نیستانه

کیرش ارصلانه دوندی اول آصف در سرودن هوشنک
سبل وار جوشن کورون جوشن پوش صفدرلر هر طرفدن
ابر نوبهار و ببر هژبر شکار کبی خروشنده کلدیلر خیل سبل هجوم
خصم شوم قروم اوکندن ایرلوب یولداشلر دوقوشدلر
بری برندن ایرلوب هر بری بر طوشه کتمش ایکی سمند تیز جیزی
دونید نهنک آهنکی قوشه قوشه کلدیلر

نظم
جوش ایدوب اول جیش ایدی جون عزیو
قاجدی تار تار ادیسه قورتوب نثره دیو

نثر
سردار نیزکردار جیش بذکیش کفار لادوش قزل سیاوش
مثال لهیب مهیب نارکارزاره کیدوبی اوزمشدی
قلیج یالکینله برو بالی و پر واتپالی اوتولنجه دلاورلکلرینک
دسترآمدن سپهبدلرینک کیجه دشون کبی طوتولنجه
مضمار کیرودارده طورمشدی

نظم
نه بیم ازخدنک و نه باک از تفک نشسته ابر ابرش ابرنک
در آمد بمیدان مردانکی چو آشفته دیوی بدبو انکی

بو اثناده سوار و پیاده بنده و آزاده حد عدد و حسابدن
زیاده بر رکاب کامیاب سلطان جهان ستان لازم اولان
اول آفتاب شهاب سنان دستان سپاه و آسمان بارگاهك
درگاه عالم پناهنه ملازم اولان دریا موج آلایلر و فوجلر
گوروندی علم و رایت نصرت آیتك درفش آتش درخشی ایله
که عروس پرنگار فتحك تیغی یدی و سنان کبی سربازلرك
وجان کبی سراندازلرك آلایلرنده کی گوندر بایراقلری ایله که اشجار
گلزار ظفرك یاپراقلری یدی آتلو و اوج بولوندی کنار
مضمار کارزاره که گلدی ایردی **مصراع**
شاه اقتضای حزم و تقاضای عزم ایله گاه کوه گران کبی
طوردی و گاه آب روان کبی یوریدی آتو لج
دریا امواج مرد نبرد دگر اسب تیز گرد لا بنت صحرای
ودوی سمای یوریدی **نظم**
حمله اتش از زمین سکون برداشت و ز ثباتش زمان درنگ گرفت
سپر ماه و جوشن ماهی از دم تیغ تیغ زنگ گرفت

88 **نثر** زوال بد فعال برگشته حالك او سوزده جدال و قتاله
مجالی قالمامشدی حضرت صاحب قران انجم حشمك علم عالم کشای
آفتاب جهان آرای کبی ظهور ایدیجه اول بدکرداری طاله قالمش
آی کبی بی فر و تاب اولوب کندودن گیدی ایکی پرده زحمدن
اولمش و جهان داری باشنه طار اولمشدی گوزلرنه دوشمش
نهار شب تار تان گلشن عالم پرخار اولمشدی کار دیار قراری
تارومار ایدوب دست اضطرارده دوکدی صاحب پای قراردن
جای کارزار تنگنای کر و داردن قاچدی اول مخذولك
صول قولنده یعنی کروه ابتنه آناطولی لشکری اوفره یه یوریوب
مرد نبردك نوزی ایله بو طاق لاجوردك یوزنی بوریوب
اول سیل جوشان و سیل خروشانلر نهنگ وار آهنگ ایدیلر
بو طرفدن صفدرلر دلاورلر مقابله و مقاتله ایدوب
میان میدان ضرب و حرب ده گر دوقلر دوه ز جنك
ایدیلر حبش بدکیشدن نجه بدگمانلرك جانلری تیر تدمیره
نشان اولوب زخمی زخم گرز گرانه یالدی بو گلدی گمان اولدی

نیجه سرکشلرک لشکرلری طعمۂ شیر شمشیر باشلری کوی میدان
و کیسوی پرخملری زخم سنان اولدی نیجه لرک سپر کبی یوزلری
سهم وهمدن دلکه و تیر سهمدن پرچین اولوب زره کبی کوزلری
قان طولدی **نظم**
نیجه زرق خونک ایردی موجی چرخ اخضره
خنجر شنکرف کوندن دوندی احمر الدی رنک
نثر لوث پلیدلرینک دندانی یعنی زهرآلود دنبکانی **مصراع**
نه جسمه دکدیسه آلدی جانی **بیت**
چنان کرد تیر از زرهها گذار • که از پوست آید برون تیرمار
نثر سلطان قدرتوانک فرمان قضا جریانی ایله یکیچریلرک
تفنک انداز سرهادلری یوزلرینی اول یوز خوی یوز عدوی
کینه جوی دن یکادن دندردیلر یوزلرن دکول نیجه سکلرن
یردن دنه جهنمه کوندردیلر **نظم**
تفنکها چو باریدند چون تکرک • ز هر گوشه برخاست طوفان مرک
نثر تفنک نارک شکن دشمنک اوذرینه طولو کبی یاغوب

ترکش تفنگ جوشن وسپر مانع دافع اولمایوب اول بدکردار لرک
شاخسار وجودنی سودلرینه بادوبرک تومادی قیردی
کوه شکوه کروه لرن توده توده برک کاه کبی تار و مار ایدوب
خرمن حیاتنی بنالرنی هوای فنایه ویردی نیجه جهانک
اسوب اول خس وخاری میان گلستان غزادن ایردی **نظم**
چو پیدا شود صدمت تند باد • خس و خار بر جا نیارد ستاد
نثر چنین پرکیشندن اوج اهرمن بدن سرمست زیر دست
بولدوب ترش دنیا خروشن الندهکی نیزه اندازله برق تا نداز
کبی سحاب شکوه کروه لری خرق ایدوب اوکنه کلن صفلری
یاردیلر هیبت پرهیبت ایله مهر سپهر خلافتک اوکنه
حقه واردیلر رکاب کامیاب حاضر دهنک حنکه ناظر
اولدن شیرکیردیلرلر اول حیاندن اوصاغش متهورلرک
آتلرن سکرلیوب پرحلر کبی بدنلرن یقدیلر نیجه شیر شمشیر
و جنک پلنک دار و کیرله صقدیلر نیجه اولنک کبی بیلن
دکرکدن زور نعرهلری دجله هر برینک قعر وجودن

معمار عصر قرق آلتی ییلده معمور اتمشدی سیلاب قهر سلطان
دهر ایله بر آنده خراب اولوب دقانلری تیغ برّان قراب
اولدی هلک وجهک ردوسک و انکروسک خزادلک
ومجارلک بحه بک و دسقارلک الامانلک وحسارلک
اسپانه نک دا اول میدان کیرودارده حاضر اولان سایر طوایف
کفارک دوری درزمه درزم اولان شیر عزم و پلنک جنک
دلیرلری و بنت درست دار و کیر اولان نهنک آهنک
اولان امیرلری مغلوب و مسلوب قلب صلب لری مکسور
مقهور اولوب کیمینک جانلری نشان تیر تدمیر و بدنلری
طعمهٔ شیر شمشیر اولدی کیمیسی اسیر و دستگیر اولوب لقمهٔ
اژدهای زنجیر گره گیر اولدی اول بدفعالارک بریسی
گرنری وایرسی قرال برگشته حال و نکبت مآلک سپهسالار
بدکرداری تورنباولی بیدی که اول دیارده جانقلی
سردار ایدی مضمار کیرودارده اسفندیار جانک سوار
دیرلوردی حدید و شدید ایدی ضرب حربی بدیجه قانلو

90 بیلدار و مار کردار چنکال جدال ایله دستنک جنکه قانلور
زخمزنی زحمله کلب کلب کبی اوتوزکینه دیرلوردی بیلدوان
کبی جوش ده پیل دمان کبی خروش ایدیجک بر زبان
هر بر زبان اوکندن ایرلوردی نظم
بیمرد بریدی اول منحوس ادوب لاف دیار انکروسک مرزبانی
نکر ایدی کیبی ترکه دیبیدی سنانومک اولیدی کرزبانی
نثر مذکور بابان معرورک سرنی سامانی که بر باد فنا ایدی
هوای افسر شاهی و سودای کلاه پادشاهی دن بوشالوب
برک کاهه طولدی ضرب چوکان حربله کوی کبی بیابان
میدان معرکه کاهده غلطان اولوب کیسوی پرخم لری
پرخم سنان اولدی

تمت داستان سابق البیان

حضرت صاحب قران عصرک قرال کرالهله قتالی
ماه ذی القعده نک یکرمنجی کوننده ایدی وقت عصرده که
خصم شقاوت ماتمک آفتاب سعادتی هنکام غروبه قریب

اولدوغی زمان ایدی هنگامهٔ دار و گیر گرم اولدی
خنگ جنگی پولک سم سنگ رنگیله پشت سخت زمینی صوکوب
پست و درشت کوه و دشت نرم اولدی ● نظم
چو شد آخر روز شب را هجوم ● درخشید جوشن ز حیل نجوم
نثر ● بیان میدان آسمانده پروین کبی مجتمع اولان
ثوابت کواکب شمار کفار ● بنات النعش وار تار و مار
اولدیلر ● پای ثباتلری جای قراردن ایرلوب زنبورا بکی
نورلی ذرور و مار دهر با ایکن سوسمار غار دمار اولدیلر
اشارت پرتبارلی جابع اولان خبر خیر البشرده واقع
اولان تمثیل ظاهر التأویلده ● امت کرامت منزلتک
عملبروزلری و سعی شکورلری ● بین العصر والغروب
تقدیر و تعبیر اولنمشدی ● بو واقعهٔ شایعهٔ جهادده که تا که
اولدقجه بلنسدی نیک ● آیینه ده ● مطابق و موافق کلدی
قال النبی علیه السلام اعطی اهل التوریة التوریة فعملوا
بها حتی انتصف النهار ثم عجزوا فاعطوا قیراطا قیراطا

ثم اعطی اهل الانجیل الانجیل فعملوا به حتی صلوة العصر
ثم عجزوا فاعطوا قیراطا قیراطا ثم اعطیتم القرآن
فعملتم به حتی غروب الشمس فاعطیتم قیراطین قیراطین الحدیث
زمانلری قلیل ● اما اجر جزیللری ● و ثواب جمیللری ● سایر امم مکرمیندن
اکثر و اکثر اولوب اوفر ● وذلک فضل الله یؤتیه من یشاء
صفت هزیمت جیش بدکیش و زوال [illegible]
چون جیش ضلالت کیش خصم دلریش بد اندیش باصلدی
اول بد گمانک سنان صولتی صنوبر کمان شوکتی باصلدی
ضرب طوب حرب پر آشوبله سور معمور صلابتی خراب اولدی
دفتر جمعیتی گل ترکیبی ابتر اولوب سینهٔ پرکینه سی غنچه کبی
خوناب طولدی ● نظم
نه حکمش روان نه سمندش دوان ● شده خنده بر داز پیر و جوان
نثر ● بازار کارزارده صواش تماشاسن دوکون صاحبی
نوجه تیغ تیغ تاب اوکندن قاجوب عرقاب [illegible] تیر و داردن
باشن قورتارمغه سعی ایدی ● بار و بنگاهی ● خیمه و خرگاهی

براغوب كلجي سينه كينه داري بردوز يوزي كوزي
گردآلود جقدي كيندي نهنك آهنك وپلنك جنك
جنك جويلر دشمن آهن روي وعدوي تندخوك
يوزن بدوشدلر اول بدفرجاملرك كوندزن اختشام ايدي
ايلجيسن يوزن بريردن را جا جحيم ايله كوندردلر كمين
علف شمشير شيركين هدف تير تدمير ايدلر نظم
يكي خورد تير از قفا ناكهان جوشن دريد بر سينه خورد شستان سنان
نثر اولطاغلر بدراي طاغيلرك تولاغنه صفير تيردن
صداي فاتبعه شهاب ثاقب سعادت برسوب سمع جمع
برابينه طنين وانزلنا الحديد فيه بأس شديد حد حديد سيف
بابردن متواتر طوتوردي سنان جان ستانك بريق
برق نشاني يكاد البرق يخطف ابصارهم آثاردن ديده اولي الابصاره
اظهار ايدردي نظم
حديث سنان تم بپايان رسيد حكايت بدست كريبان رسيد
بكار اندرآمد دوالكند برآمد غريو تكبر و بند

92 نثر باعيلري باغلامغچون اول باغيلرك توبوردوكلري
اوزغانلرله كنده و بوينلري باغلنديلر اول بدكردار فاسدكارلرك
اللريله ايدقلري ناربيكارله كندوجانلري داغلنديلر
بزم دزم قودوغلده عي بيرده بيللري جنك كبي بوكلوب باغرلري
ني كبي سوكلوب ياپورديلر جوئبار كارزار روان اولدوغي
مكانده آدم باشلري جاقل طاشلري كبي دوكلوب ياتوردي نظم
فتاده دران بهن دشت درشت سر نابراسيدم چون خار بشت
نثر پاي ني دشت و دست ني يالديزي يوزي ييللر يابني
صرتلر يورتي دره لر لاغزي سراسر طولدي ميان ميداندن مردود
شيطان مرده سينده پر اولوب روي دشت وبشت هامون
كشته لر پشته سندن تمام سرخرخ كرده ون اولدي نظم
طوتدي صحرانك يوزيني كشته لر كشته لردن اولدي بر بر پشته لر
نثر وقت ايلجي سيك تنك انداز وجنك ساز بياده كه
پلنك تيزجنك كبي بيكاره آماده يدي كرداب كروداردده
قالوب پايمال اولدي اول بدفرجاملرك ارقه لرينه عي زره لر

کندولره دام اولوب قاچامادیلر اول برگشته حال و نکبت مآللرک
کشته لرینک پشته لریله میان میدان مالامال اولدی **نظم**
قوشاندی زره اجل دزاغن کسمشدی قلیج امل بداغن
نثر تنکنای بر بلای کرداردن قورتلوب لجه دریای
وغادن کناره چقان بدکردارلرک اقچی لرینولردن آلوب
اول خصم خصمکین بر خصم و کین کمیندن چقدیلر **نظم**
چقدی غازیلر صوودن کاکل دلبر کبی
دوشدی یوز اوستینه کافرلر اوانکلر کبی
نثر زخم سنان بی زخم و جان ستانیله اوزدقلرین
دوشوردوب نعره دارکیرله زمین و آسمانی یقدیلر **نظم**
دبش نعره که آندیردن ازکیمن قوردا و قنه آسمان برزمین
نثر آخشام ایرشوب کشور روم عسکر شامک بحوی
اول بدفرجاملرک جانلرینه زمان ایردی سپاهی سیاهی ظلام
آرایه کیروب اول بدرایلرک عسکر اسلام ظفر انجامک
الیندن قورتاردی دیردی اول کمراهلرک بر کروه انبوهی بیچه بیله

93 یولن ازدیلر ازماغه دوشوب آت کوجیله باتاغه باتوب کیدیلر
بر فرقه سی نار کارزارله حرقدن تاجوب غرقه راضی اولدی
کندوسی تونایه برقدی کویا که امر شدیده اغرقوا فادخلوا نارا
اول بدکردارلر حقنده مجدد اولدی بر کجه کون بلغرادله تمدیح
اوکنده اول بدبهادلرک اولوسی آقدی قرال بدنعال
برگشته حال نکبت مآل داخی سابقا اشارت اولنان منوال
اوزره ضرب حربله شکسته بال و بی مجال اولدقدن صکره سیف
حنیف و تیغ درنعله کروه انبوهی و قلب صلبی ایکی بولنوب
جنک جنک و خنکال جدالله برقرار و بال ابتالی بولنوب
میان میدان کارزاردن کاری زاری مزجوج و مجروح
مغلول و مخذول مغلوب و مسلوب مکسور و مقهور حرم حرمتی
خراب و یباب خشم خشمنی تارومار کادوبار فراری طاغدوب
نارغار اول طاغی بوک جان بدکمانی بردلغ ایدوب لیلا و الا
صویه ایلتدی اول غریق و حریق اولادن فرقه قاپلدی **نظم**
قوزنل دغراش اودندن دوشدی صو تاجوب تموزدن اوغرادی طوفانه

نثر • طومار عمری طی اولوب ادوار ایام نهی وامری اختتام
بولدی دفتر اعمار حیاتی بنا بی ختام خسر الدنیا والآخرة ایله
مختوم اولدی • گلزار بربهار کبی برک وبار ایله آراسته اوردوسی
قورولو قالدی • بوغنچه‌لرده گل کبی رنگین قبالری باغچه‌لرده
غنچه‌لر کبی دورولو قالدی • جبه خانه‌سی طوبلری و سایر
آلات ضرب وحربی که بایع وسایع مالا مال اولمشدی
دوکلدی قالدی • عربه‌لری که چرخ گردون کبی عالمک مالی ایله
مالی ایدی تالان اولوب الان الذی فی الحال کاسه افلاس وکیسه
لئیم الناس کبی خالی اولدی • لشکر غارتگرک سیم وزر ایله
نرگس وغنچه کبی گوزی وگوگلی طویدی وطولدی

تتمه دلستان سابق البیان •

• شهادت خلعتن گینلر گیوب غازیلر صواش آتشن یوب
نماز شاملق یاتسو آراسنده قوتولدی • خسرو بهرام غلام
• سلطان کیوان مکان ایچون خیام آسمان قیام قورولدی
بزم رزمده سرخوش وگران سر اولان دلاورلر مقام حضورده

سرور ایله آرام ایتدیلر بارنجسی اول قوناقده اوتوراق اولوب
طورولدی • نظم •
سحر چون شه روم رایت فراخت • بتیغ وسپر بر سرشام تاخت
نثر • آتین بکلرینه آقنجی لشکرینه اجازت اولدی ایرلغ
ویقین دمدیلر آقدیلر جنبلتادلج کرسیل خسارت
ونار غارتله دیار کفاری یقدیلر ویاقدیلر شهربارکاه کفار
وزرای کرام وامرای عظام ایله سحردن سوار اولوب
اوغراش یرینه واردی • اول صواش اولان اوواده نشته‌لر کبی
یغلن یری بری اوزرینه یغلن کشته‌لری وکشت زار کارزارده
دمنلر کبی دوکلوب یاتن اول بازارده متاع جانی یوق بهایه
صاتان حسته‌لری تماشا ایتدیلر • تیر بادبارده دیریع جانیمش
زبردست سرشنرک لشکرلری ده دوشوب یاتوردی
اوسنه صاعقه آتش جنانه بکزردی • شمشیر آبدار ایله
بلندن ایکی پاره اولمش سرمست تندخوی خنک جویلر
سیلاب ایله یارلمش دیوانه بکزردی • اوغراش یرینه

نظم صواش بو زینه کیملن باشلردن
دوشرات آیغینه اول قدر باش که اونو دیری نعلک کوزلدایش

نثر تازی سوار غازیلر که حبیش صلادت کیش کفاری
هزیمت بازیلرینه قول کیندیلر اوندن بیکدن زیاده سوار کارزاری
جنک جنکدن پیاده ایدوب زنجیر تسخیره چکدیلر و اسیر دستکیر
ایتدیلر اول دیو نژاد دولادن بدنهادلری سلیمان زمانک
دیوان عالیشان آسمان نشانه کتنان کتنان ایلتدیلر یساق
اولمشیدی که کمسه دنسان صاقلیه المدن ویلباقدن الدکری
اتفاقله میدان سیاسته کتوردیلر اول بدفرجاملرک
حسام انتقام رقابلرین قراب ایدوب قربان قضا مضا
وقدر آزی بریه یتوردیلر کجی سنک اولوسنک
اولوسیله توردی و قوسی طبوردی و جوشی طویوردیلر هوله
صلای عام ایدوب سوربرسور دغدغای و غایی دوتوردیلر
بو دلستان سلطان جهان ستان اطراف عالمه و اصناف
بنی آدمه فتحنامه‌لر کوندردوکنی کندو سحب

بیانن کتورکتای غزای عدوی بدبخت
تمام ایلک محکاهنه دوندردوکنی بیان ایدر

مذکوردر که بو دوسطوره اولان فتح طاهر الآثار
و باهر الانوار و قاهر الکفار که مفاخر مآثر ایام
اسلامدندر جلدوسی امیر صاحب شمشیر و وزیر صایب تدبیر
ابراهیم پاشا که سنان جان ستانی منقار شنقار
جلادت و حسام خون آشامی پنجه ضرغام شجاعت در
مقرر اولدی نادرک مبارکی حضرت پادشاه خلافت پناه
درکردون دستکاه کندو الیله بر همای همایون قوتوب
بال اقبال اول سرمایه عز و جلال اوزرینه سایه کستر اولدی
دیوان آسمان نشان سلیمان زماننده دبیر نظیر روشن ضمیر
عبارات فایقه دقیقة المعانی و استعارات لایقه
دقیقة المبانی ایله فتحنامه‌لر انشا و املا ایتدی اول غزای

نظم غزای جهان آرایک مفصلا توصیف و تعریفی
اکر جمع ایتسه‌لر دی بیک دیری یازلمایه قالیدی بیک بری

مجملا محرر اولدی سحاب نیسان دو شمال استعجال و طیر سیر
رشید بریدلر اول خبر خیری ارسال اولنوب عمال و عماله
ایصال ایدیلر بغدادن و اولاده دشت قبچاقه برق تاز
تازیلرله اولاشدیردوب شرق و غربه بشارتنامه‌لر ایلتدیلر
اهل اسلامه نصرت و یاری مصر و شام حلب‌ده
جزایر بحرده و بر عربده شایع و ذایع اولوب اعراب
و اعجام اتراک و احشام و احشای اکراد تمام ایشتدیلر
عموما شهرلر و حصارلر طونانوب سورلر ایچی پرسرور اولدی
هموم و غمومدن بوشانوب قری و بلادک سوادی فرح
و شادی ایله طولدی خصوصا دار الملک قسطنطنیه‌نک
ایچی بر زینت اولوب بنت العروسه دوندی هر کنار
بر نقش و نگاری آراسته و پیراسته اولوب بر طاوسه دوندی نظم

بر طاوسه دوندی هر تخته   تخت کاوسه دوندی هر دکان
بر در و زیور اولدی هر منظر   جوهرن طنزه دوکدی بحر و کان

نثر کوچه‌لر کنجی خواجه‌لر کنجینه‌سی کبی پیراسته

اولدی بر نیجه کونکی بیش تشویش توبش عشرت و عیش
روان اولوب هر کسنی ارکک و دیشی ایشی کوجی
قودی آب زلال ذوق و صفا ایله نفس پرشور قدن
نقش ملالی یوبوب لوح خیال و مرآت بالدن
زنک کلالی و زنک انفعالی یودی نظم

یاران زمین ناز اقصای روم   بدیبای زینت بپوشید بوم

نثر بو کونکه دار السلام اسلام معمور خبر سروریله
اهلی مسرور اولدیکه دیار کفار بدکردار خراب و یباب
اصحابی مقهور و ماسور سابقا اشارت اولندوغی
اوزره لشکر غارتکر اول کشور اقلیمن ایتدیلر تمشیر
لابد ایله دار الکفرک اوجاقلرنی سوندردوب سبیل
کوهسار کبی اول دیارک بوجاقلرینه کردیلر کتدیلر نظم

اقنجی موج موج اولدی یوکزدی
صناسن بحر خونین موج اوردی

نثر خیلی میل و امان سیل جوشان کبی ناکهان

اول بدگمانلرك دیارلرینه ایندیلر تیغ خروشان كبی
برق آتش بار تیغ تابدار ایله دیار قوملرین یاقدیلر گرد سیاه
و دود سیاهله طاق چرخ كبود طولدی اقطار زمین
آفاق آسمان تیرگیدن انوار بهار تغیر اولدی **نظم**
اول ایلك كلدی ماتمه قره كون دوتوندن كیدی اكینه قره طون
نثر مگر كه كشورلری اول بداخترلر ایچون ماتم زده
اولوب یاس طوتدی اول دیارده شول قدر تتان دود كلدی كه
بخار دمدن آیینهٔ هوایی یاس طوتدی بر بهانه
خرابه لری قردیلر مالن و عیالن آلدیلر اول كفارك
خارن ایردیلر كلن دیردیلر آرسین سوندیردیلر
بالن آلدیلر صبیح و قبیح صحیح و سقیم فطیم و رضیع
وضیع و شریف لطیف و كثیف خفیف و ثقیل جلیل
ذلیل فقیر و حقیر دنی و غنی دمدیلر بولدیلر ایسه آلدیلر
دریای غزایه طالدیلر كتدیلر دار الكفرده اوجاق قومادیلر
چاروب غارت بر آشنلی چالدیلر دیر و كنشتده سنك

خشت قالمدی اوشاندی كنشت ایدكلری یرده مزرعه
و كنشت قالمدی یاندی كنشتن یمنجه ضرب و حرب
كشش و شكنجه جنك جنكله كنشتلر جانندن بردی
جهاندن اوصاندی رهبانلر دخان نیران
غارت و خسارتله قارایه بویاندی **نظم**
بیرت اول نادا اهلینك اودا ایندیلر دودمان كفری بردردا ایندیلر
نثر هر طرفدن طرف تحف و انواع متاع و اصناف
غنایم و اجناس سوایم شول قدر رجوع ایله كردی كه غازیلر
كیسهٔ آزی و كاسهٔ حرصی طولدی بو زمانده قاردنی طویدی
آجلرك اتبان آمالی مالی اولوب غنا یوزن كوردیلرك
محتاجلرك خالی همیانلری مالا مال اولدی اطرافده
اصنافن لشكردن توكرو قوتل كشوران كروس نحوسی غارت
و خساردن مشغول اولوب ركاب كامیاب سلطان انیات حیاب
ملازم و هر زماننه لازم اولدن اشراف خدم و حشم طوغرو
یولدن دار الملك قرالی نكت نهاده متوجه اولدیلر حق تبارك

وتعالی نوك تقدیری و تیسیری ایله مبارك ذی الحجه آینك
اوجنده مقصد محموده و مرصد مشهوده وصول میسر
اولوب اول مامول خیرك حصولی موصول اولدی نظم
لن وعده که تقدیر همی داد وفا شد
آن کار که ایام همی خواست بر آمد

اثنای اوصاف تختگاه قزال

مزبور دار الملك مشهور که بودینه نامی ایله السنه انامده
مذکوردر اول مشهور اولان قزال بد فعالی بودینه
و سلاطین شیاطین سیر انکروس منحوسلردن سایر ملاعینه
مقام آرام اولمغله لره پناه و تختگاه در عظیم الشان
قدیم البنیان سور معموری و دیوار استواری احکام
و ابرام ده سد اسکندره برابر بارولری بروج انداکله
روبارو تلهسی اوجی اوج چرخ اخضره همسر تونه صوی که
عرض معارضه ده عارض جوی آموی خوی خجالتله ترحباب
ایلردی فلکه فلکی ثواقب کواکبله ایچه توسیلر کوتوردی

کیدردی اوزره یرندن آقاردی نهرك ایکی یانی
شهر ایدی دوری بی قصور قصوری نقص نقصدن
دور نادره دهر ایدی بیر امنه یاغی اباغی باصمش
دامنه دشمن الی ایرمش دکلدی بر زماندن اول کلشنه
اقنجی کیرمش ایچندن کل دیرمش دکلدی بکلری مقهور
قلب صلبی مکسور اولدوغی خبر شایع و ذایع اولیجاق
اتباع و اشیاعی و خدم و حشمنك اهلی و عیالی اولرنی
خالی قویوب چقدیلر قاچدیلردی نظم
کریز هنگام قزانه کیست سپیزنه بر جا ز دیوانه کیست
نثر دیوب کار و بار فراری دوکدیلر صاحبلردی
همان سلطان جهانکشای ممالکك حمای حمایته کیروب
اهل ذمت اولمغه رغبت ایدن رعیت قالمش ایدی
وزیر الوزرای العظام امیر الامرای الکرام حضرت پاشای
ارجمند قلعه کشای خصم بند پادشاه عالم پناهدن
تقدم خدمتنه اولان خدم و حشم و بر حشم دکیله

بلنك تيز جنك پرستيز و جنك و شير دلير خشمكين كبي واردلر
ايردلر نيل روان ديل دمان كبي جوش و خروش ايله
وارن خيل پرهيل و هيلاني كوردكجه سور ايچنده كي
محصورلر ميدان سياستده كلش ماسورلر كبي فغان الاماني
اوج آسمانه ايركوردلر قلعه نك مفتاحن كه قفل قندل
شادي و مصباح نجاح و بندعم و المدن وسيله كشادي
ايدي قارشو كتوردلر ديل عقل هادي يه اطاعت ايدوب
سبيل طاعت و جاده انقياده كردلر پاشاي كريم الشان
و رحيم الجنان اول ذليللره مرحمت و شفقت ايدوب
نشان امان احسان ايتدي حصار استوارك كليدي دستي
بيان احوالده لسان حالله ناطق صادر تدي شهريار كامكاره
ارسال ايدوب بيخ سخت درخت عصيان قلعه دن راسخ البنيان
و شامخ الاركان دن قلع اولدوغن اعلان ايتدي نظم

چشم جهان نديد و نه بيند بعمر خويش
اين فتحها كه شاه جهانرا ميسرست

هر فتح كه آسمان نهدش منتهاي كار
چون بنكري مقدمهء فتح ديكرست

نثر سلطان جهان كشاي و خاقان فرمان فرماي
علم عالم كير و چتر حشمت پذير له كلدي ايردي مخيم معظميله
اول ديارى كلزار دوندروب مقدم مكرميله اول طرفه شرف
ويردي سراي سرفرازي قرال بد فعال دنكه كلزار ده
بربرك و باره بكزردي ازهار كرانبار عنايتيكه آثار عبرت نماي
بهار نصرت بادي ايدي ديردي خزانه سنده و جبه خانه سنده كه
ساز و سلب بزم و رزم و آلات ضرب و حرب و مهمات جدال و قتاله
مالامال ايدي قليل و كثير جليل و حقير هرنه كه بولندي ضبطه الندي
ونه بولندي جمله سي مقبوض و محفوظ اولوب قلعه نك سبيله
نفير و قطميره كرنجه دار الجهاد آباد حصار بلغراده ارسال
اولندي آب روان پرتاب و توان ارقاسيله كه حمال رايكان
اول احمال انقال دار الامانه ديار اهل ايمانه ايصال
اولوندي مذكور بدراي نهورلك سراي مذكورنك اوكنده

ایکی طوپ مهیب پرنهیب و اوج صورت غریب هیبت و عبرت نمای
واردی برای مصلحت اونلر داخی الذی سفاین
پرخرابینه صالیناجق یرمه بیله صالدی

وجه استطراد ایله بو داستان
اول ایکی طوپک ایدر اصلن بیان

اول صاعقه کردار و رعد آثار طوپلرکه استاد صنعت اظهار
مهارت ایدوب اونلری هزار زحمت ایله دوکوب دوزمشدی
مرحوم و مغفور مساعی مشکورلری دللرده مذکور و الللرده مشهور
سلطان محمد خان بلغراد حصارینی دوکوب دوزمشدی
فتح مقدر اولمیوب نیچه مسخر اولمایجق لشکر جرار اول دیاردن
کوچمشلر گیتمشلردی معمار کارزارده تار و مار اولان
اسباب جدال و قتالی جمع و دفعه محال اولمیوب ترک ایتمشلردی
اول وقتدن مذکور طوپلر کفار بدکردارک الینه کیرمشدی
یادکار کیرودار دیدو اولمشلر پادشاهلرینک تختکاهنه
التمشلردی اول بد سیرلر صورت غلبه لرینی تقریر ایچون

مدت مدید و عهد بعید دنصکره احوال پر اهوال جدال
و قتالی تذکر ایچون قومشلردی اصناف امم کلوب تماشا
ایدرلردی اطراف عالمه کوروب کلن و ایشیدوب کلن خبر
ویره کیدرلردی وزیر صاحب شمشیر صایب تدبیر
ابراهیم پاشای روشن ضمیر مقتضای رای کامل ایله
عامل اولوب محذور مذکوری دفع ایتدی مذکر حال موجب انفعال
اولان نشانه یه ردی شوکت عدوی کینه جوی بد فعالده
قالدی اوراددن دفع ایتدی ارباب عقل و اصحاب اختباره
اعتبار مصلحتی ایچون سابقا مذکور اولان بی مثال تمثاللر
دار السلام اسلامبوله نقل اولوب آت میدانینه بر عمود متین
سنکین اوزرینه عمل جراثقال ایله دفع و نصب اولندی مزبور
واقعه شایعه متفکرلره مذکر و مشهود اولمشدی اول منحوس سلکک اشلری
منکوس و مقصودلری مردود اولوب تدبیر تذکیر و تخییللری
تغییر و تبدیل بولدی

نظم

اوتوزلمغه قومز اول غزایی
بو صورتلر طوروب تذکیر ایلر

تعجب بر بزرکیم عجبه صورت • عبارت سز عجب تعبیر ایلر

• تتمهٔ دلستان نکات البیان •

اتمام سلسلهٔ انتظام کلامه اهتمام اقتضا سیله اول واقعهٔ
صاتعه‌نك که بلغراد سخت بنیادی اوزرینه رخت و بخت
محاصره‌نك دوکلوب تا الماسینه سبب اولمشدر بیانی مناسب
اولماغین بو داستان ادقونلقده اول حادثهٔ علیه باعث
نه اولدی دیو استفسار و استخبار خاطر ناظره خطور ایتسه
کرکدر لاجرم اول ظهور ایدن حکایت خاطره دفع و دفع ملازم
کورلوب اول قصهٔ پر غصه اشارت لطیفه و عبارت
خفیفه ایله ادا و اکتفا اولندی مذکور شهریار مغفوردن
حکایت و روایت طریقیله منقول الاخبار ثقات دولة
واسطه سیله تاریخ مشهورلرینه شویله مسطور و مزبور
اولوبدرکه اول شهریار کامکار قلب صلب اهل صلیبی کسر
و رایت نصرت آیت اسلامی رفع ایدوب حصار اسطولی
اسلامبولی فتح ایتدوکی کون مذکور غزای مشهوره حاضر

اولوب جنید دعایه که جیش ظفر کیشن دعاسی ناصرلردر
مقتدی اولان اهالی بوتك مقدم مکرمی اول زماندن اولان
اعیان موالی بوتك محترمی و محتشمی یکانهٔ زمان مولانا یکان
علیه الرحمة والغفران میدان جدال و قتالدن سلطان
مظفر غضنفر مخیم معظملرینه که مستقر عز و جلاللری
اقبال ایتدکلرنده مراسم تعظیمی تقدیم ایله استقبال ایدوب
خیر دعا و توقیع ایرن جهادی مبارك باده شروع ایتدکده
اثنای دعالرنده ایرادی تذکر ایدیجه بلاتفکر جناب
کامیابدن جواب بویله اولمش که بونله سالوس الغه
بر بوقه فالجمله اولوبدردن بوزباده غضبدن ناشی
عتابله خطابه سبب اولدیکه سابقا مولانای مذکور
واقع اولان غزایه اقدامه مزبور حصارك فتحی
بابنده اهتمامه مانع اولمشدی بعضی وزرای بدرای
رضاسی مقتضاسنی کوزلیوب اول مدبر مدبرلرك هواسنه
تابع اولمشدی بو حصن مشهورك فتح معذری بو زماندن

میسر دگولدر مسخر اولاجق وقت معیّنی کتده مبیّندر
الامور مرهونة باوقاتها حکمنجه اتمام مرامه اقدام
واهتمام نافع اولمزدیردی سعی بی طائلدن فایده
عاید حاصل و واصل اولمق یوقدر تقدیره مخالف
تدبیردن وجد مساعد اولمایجق ساعد جدّی
تشمیردن کمسنه منتفع اولمزدیردی نظم

اومک اولمز وقتی واردر هر ایشک
ایده مز یازن کیشی عیشن قیشک

نثر بو حاوی عبر اولان سیرک راویسی ایدر اول
ملک ملک سیرتدن مقام بو اجهده بالمشافهه اشتدم
ایتدی شول کلام خامک که بی تدبر و تفکر یازر و صادر
اولمشدی وخامت شآمتن غزای بلغراده اثنای
مجاهده ده مشاهده ایتدم بادی جهاد بر آشوب سوب
جیوش دریا جوش حرکته گلوب مذکور حصن محصوره
یورویش ایدیجک بندجی عزم رزمله خنک خنکسوار اولن

حصار جانبنه توجّه ایلدم زمرهٔ ابدالدن بر اهل حال
صاحب کرامات و صایب اشارات درویش دلریش
واردی اوزده و بازار رجوارنده یاتوردی آنی کوردم
دعا تمنّا ایدوب همّت و عنایت رجا ایتدم نظم

مردان گدا جوی در نیک و بد
که از بهر شاهان بجوید مدد

نثر اول گوشه نشین گوجه ولایتک یا بنده مأمول
و مسئولم قرین اجابت اولوب مقبول اولمدی عتاب ایله
خطاب ایدوب فی الحال آلدی بو سؤاله جواب ویردی
هرچند که چند مدتدن استعانت ایلدم ضراعتم حیّز قبوله
وصول بولمدی اول بابده بن الحاح و ابرام انجاح مرامه
اقدام و اهتمام ایتدکجه مزبور جوابی تکرار ایتدی طوردی
غره جوانی و سرفیر کامرانی ایله بندن بونلر کانه لولان
خطابی تکرار ایتدی طوردی اول معاتبه‌نک آیینه سنده
مذکور مقالی یی مآلک صورت و خامت غزانی معاینه
کوردم دشمن منحوس ظفر بولوب داین عروس فتحه

آلایوکوده مدت مایوس اولوب بر زمان سرگردان و واله
وحیران طوردم اثر سحر فیروز غره ظهور ایدوب خصم بدگمان
کمین کین دن ناگاه چقدی نهنگ آهنگ پلنگ لری تنگنای
سوزده آولیوب خنک جنگله صیقدی دور وقت وزهره
پیروی بازوی دولته یغور اولوبا عنایتک وجهی بو ایدر نظم
قدرت حقدر اسلمن ایتی • عجزنی بلمه خوشدر کیشی

شکر مقالاتنده تصحیح اجازت

پادشاهمز ابد الله دولته و ابد صولته که جوان بیر حزم
جهانگیر بیر عزم در مذکور سفر ظفرا ثردن سرحد عود ایدوب
مقر سعادته وصول و مستقر جلالته دخول زماننده که بو بنده
حضور پر حبور لرینه شرف مثوله وصول میسر اولدی
اثناء تعبیه تهنیه غزاده و مبارکباد جهاد غزاده
مقتضای مقالمه بو کلام که سلک کلامه انتظام بولدی
سمت ظهوره کلوب سویلندی و سویلدندی که بو جهاد که
یتی اولدقجه بیلسن دنیاده آفرین باد در همت سلطانیه

عنایت سبحانی قرین اولوب وقوع وشیوع بولدی
مضمار پیرو دارده کفار بدکردار لشکرنه و بکلرنه اول
کسروا سرکه بیرده آلویردی بر زمانده اولسرورده اولدی
قوت جسدانی نک دکل بلکه قدرت صمدانی نک تأثیری در نظم
بنک صدمه افتاد صدمه تری مدار ایدر این کار را سربری
نثر نقر اولنان معانی و تعبیر اولنان فحوایی
کوش هوشله استماع ایدوبنی تردد و امتناع تصدیق
قلدیلر اول سفرده اله کیرن ترکه غنیمت اثر برکت همت
جند دعا ایدنک تحقیق بلدیلر نظم
کار این کنند کردان کنند • هر چه کنند همت مردان کند
هر نه که وار همت مردان ده در • قانده بیسه همتی مردان ده در

تتمه تعریف دار الملک [illegible]
و خاتمه توصیف [illegible]

مقدما معین و مبین اولان وجه منقول و مقبول اوزره
مذکور شهر مشهورک نهر معظم تونه اوکندن آقار اول

جویبارك ایکی کناری بیله معمور سوادی آبادی سور ایله محصور

نظم قصوردن دوردر دور قصوری یری برنا قادر

شهری شدم شهرم درنکوئی یالی تودرزاو هر ایچه جویی

کر بیر بیدنش سنا بند دو عمر کذشته باز یابند

نثر اول شهرده که بهرك جانب جنوبی سنده در بر

قزل بددارانك بر لطیف بنا سرای دلکشاسی وار که عبرت نمای

و عبرت فزای صنعتلر ایله آراسته سقف و دیواری نقش

و نگار زینت بخش ایله براسته هر بابی اصول محاسنی جامع هر بنا

بر فصول که بدایع صنایعی تفصیله قابل و بیانه محتمل دکل

صفه لرینك صفحه لری صحف انکلیون کبی نگارنك و شکل

بوقلمون کبی گوناگون نقش و نگار ایله مزین طرح لری دم طاوسه تکرر

نظم سقفنك تخته لری تخت کاوس کبی بر زیور

نگار و نقش طولمش هر کناری گورنده اوندغی نقش و دری

صله آذرنك نقشن صورتانی الینی نقش اتشدن بویه مانی

بو داستان سلطان خورشید تاج و گردون تخت

فریدون فرخ فال و همایون بخت قزل بد دوغانك

دار الملکنه قرار ایدوکی کاحضور و سرگرم لطف اولان

واغنده صحبت و عشرت کا کنار باغ و راغ ده تمهید قواعد عیش ایتدوکی

شهریار کامکار دشمن شکار گلشن فتح و ظفر ازهار نصرتدن

ازهار غنیمتی دیروب لشکر کشور گشا ایله ممالك و مسالك

انکروس منحوسه دریای استیلاسی صالدقدن صکره

معموره مذکوره نك دار الملکه کیروب مقدما لطایف اوصافی

مذکور اصناف بدایع صنایع ایله مشهور اولان سرای

سرور فزای ده بر نیچه کون حضور ایله عشرت ایلدی

مزه جیش و مزه عیش خاطر عاطردن آب صفا ایله

کلکه کرد بردی کدردی خواص معالی اختصاص ایله صحبت

ایتدی اصحاب ایوان بزم اسلاب میدان رزمی اسباب

عیشی تشویشه دکشوب آلات شوق و طرب و مهمات

ذوقی تعب مکدر اولدی صفیر نفیر دار و گیر و ندای

شبپور صور آوای چنك و ترانه ترنك خدنك نوای نایه

وصداى چغانه وچنکه مبدل اولدى ٭ نظم

عيش مدام آمد فرزانه زدل ٭ دور نشاط آمد پيمانه زدل

تاکه نسازى شنود بانک نوش ٭ بنه بودن کردصراحى زکوش

نثر ٭ خسرو جمشيد اقبالک ميان ميدان جدالده

تيغ تيغ نشانى سرافشان ايدى کف دريا نوالدن ابواب

برصفاى سما سماده خورشيد مثال زرافشان اولدى

ناهيد همال مطربلرک بر جنس و ار صاحب کمال انيس لرک

و مصاحبلرک غنچه کلزارو شاخ بربرک و بار اشجار

کبى حسبى و انشى درم ودينار زرو سيم بى شماره طولدى ٭ نظم

هرکه چو کل کرد بنرتش کذر ٭ برد بسى دامن پر سيم و زر

تاج وران غرقه در تا بسر ٭ منطقه بندان کهر تا کمر

نثر ٭ اول دياردە کفار شهريار لرينک بر شکارکاهى

واردى اطراف وحواليسى مسدود و مسدود دى ايچى

اصناف وحوشله خرس و پلنک کرک و کراز غزال

وشغالدن دونياه وحر کوشله مالى ايدى خسرو بهرام غلام

105 و سلطان کيوان مقام ايکى دفعه بارد و بونده طالع کارساز

و بخت برومندله اول کنارده شکاره وارو بيمن اقبال

و فراغ بالله طاغ و دراغده بى قيد صيد نخجير ايلدى برنده دن

چرنده دن درنده دن و دونده دن اول حوالى خالى قويوب

صرتلانى و قپلانى هدف تير و علف شمشير ايلدى سازنده

خدنکک خوش نواسيله وحوش بيهوش اولوب صفير تيرک

صفاى صداسيله آهوى برتک و بوى هوايه اتلوب

پرتاب اولوردى ٭ نظم ٭

ازان برمى جهد آهو بصحرا کاه نخجيرش ٭

که تا خود جا ليبى دارد ز آواز نى تيرش ٭

نثر ٭ شاهين روبين منقار و شاهباز تيز پرواز

نظم ٭ چنک چالدقجه کبک تهو کلنک و بوتيمار رقاص وار پرواز اولوردى

ره نبط باز تيز آهنک مى زد ٭ برقص کبک شاهين چنک مى زد

بو داستان [illegible]

[illegible]

واصناف طوایف کفار منحوسه خیل جراد سیل واردن اولوب
اقدوغی جیوش دریا جوش وصحرا پوشک عزیمتی
کوش بن دیوه ایرشه بیهوش ایدردی چار سوی کوی وزمینه
وطاق لاجوردی نطاق چرخ برینه ولوله وزلزله براقدوغی بیان
اول زمانده که سلطان جهانستان وشهریار کامکار
دار الملک زوال بدفعالده مرضی البال ومقتضی الآمال
قرار اختیار ایتمشیدی کلزار عیش وشکارنی خار تشویش
اغیار بدکیش اولوب نوش فراغ بال ودفاع حالدن
نیش افکار دل افکار جیش کفار بد اندیش زایل اولوب
کتمشیدی وزیر صاحب شمشیر مشیر صایب تدبیر دستور
عظیم الشان ابراهیم پاشای فرمان فرمای ایکی شهرک
اراسنده یعنی نهردن عبور وجانب آخرده یعنی تغور مرور
ایچون جسر تعمیره بله سنجه اولان نوکر وقولله کندوسی مشغول
اولوب فوج فوج تازی سوارلریله دلاور وصفدر امیرلره قوشوب
طرف طرف صالدی سیلاب برشتاب کبی اقدیلر کتدیلر

106 نعل آتش بار له صحرای غزایی برشرار ایتدیلر قری وبلاد کفار
بد نهادی تیغ تیغ تاب جهاد التنده قالدی نظم
خیلی سیل اولدیلر سیلدار • آقدی ویاقدی نجه شهر ودیار
قالدی صحرالر اولوب لاله زار • لعل رنک اولدی سنک کهسار
نثر طاغلر دبه سی تیز جنک پلنکلرله طولدی دره لری ایچی
اژدر آهنک نهنکلرله پر اولدی خروش جیوش دریا جوش
وصحرا پوشله آفاق جهان پرصدا اولوب طاق لاجوردی
نطاق آسمان یاتقلندی کروه پرشکوه آتش هیبت وآب حرکت
باد عزیمتله طاغلرک باشنی چالقنوب دره لرک کوکلی بولندی
تازی سوار غازیلرله طولدی اول طاغیلرک طاغی وطاشی
آقنجی نک قزل باشی یله لاله زار اولدی نظم
هر کنارنده دیار کفارک • اقدیلر سیل نوبهار کبی
دشمنک کشته زار خرمنینی • یاقدیلر برق تابدار کبی
نثر آنکروس ایلنده کوس مهابتی چالدرق صدای
صلابتی اول ولایته صالدرق بحر حربک غواصلری

دریای غزایه طالاراق کیردیلر کیدیلر بزم رزمک رقاصلری

مراد مراده ایردیلر بیندیلر اوغراقلری ولایتی نار غارتله

یاقوب یقوب معمور مذکوره یورتی اوته کنارنه چقوب

اظهار جرأت جسارت ایدیلر دیار جبانه واردیلر اول

ایلده احمال اتاردیلر خیل خیل سیل سیل واروب

اول اقلیم عظیم و دار الملک قدیمده خیلی خسارت ایدیلر

برکسنونه واردیلرکه بیکلردن سرلشکرلردن برکمسه اول یره

آتین اکمش دکل ایدی اول دیارک کفار بدکرداری

بی جهاد غبارن کورمش آقنجی آدن اشتمش دکلدی

دشت ودرده آقنجی تنت ایدوب کوردوب آکنجی کشته زارنه

اوردصالمش صانورلردی یازیلرده تازیلره ترک وتاز ایدن

ترکلک قزل برکیله کوهساری لاله زاره دونمش کورجک طاغلر

باشن اورک جالمش صانورلردی ● نظم

آقنجی نوک صدای طبل یازن ● اول اقلیم اهلی ایشتمش دکلدی

یقینی برده اسوب بادی جهادک ● آتین دریایی جوش ایتمش دکلدی

نثر ● هر آقنجی برکنج وخواسته کنج بهاز کبی آراسته کونج

مملکته کیردیلر ● شاه راه غزادن خار اغیاری ایردیلر وازهار

کلزار غنیمتی دیردیلر ● اوغلانن قزن درن درن اسیر

دستکیر ایدوب بی بهای خریدن قیردیلر میاه جاریه کبی صاف دل

ودروشن بدن پاک روی وتابناک موی جاریه لر آخترلر

کبی دخترلر ● طوتمش اللرونه کورمش کوزلر قرینکه کوزل قزلر

هر برینه آلنسه قزلر دکول اوجوزلر ● نظم

طبع آبی دکول کوزلرینک ● مهر وماه کبی بادی البشره

خوروش یوزلری مصور یوز بکرمز دنسه وجهی وار بشره

بو داستان حضرت صاحب قران نصرت قرین [illegible]

ایدوب جیوش دریا جوش جانبنه جیوش [illegible]

اقدوغنی دار الملک [illegible]

عبور ایدنجه اول شهر [illegible]

[illegible]

سابقا اشارت اولندیغی مقدم امرای کرام ومعظم وزرای عظام

امیر مقدم دلیر مقدام اردشیر شیر اقدام ناظور فرمان روان
دستور عظیم الشان حضرت ابراهیم پاشا دستور قدیم
و منوال قویم اوزره شهر بحرنمای تونه اوستنه ایکی شهر آرا سند
رسم معهود و طور مشهود اوزره کوپری یاپمغه مباشرت
اتمشیدی اول مرامک اتمامنده اقدام و اهتمام
اوستنه طوروب نجه احمال و اثقال آلات بنایی و مهمات بنایی
تحصیل و تکمیل ایدوب براغن یساغن بی قصور و فتور
کوروب هفته ده تمام اولاجق امری هفته یه قومادی
اتمام ایدی اول جسر محکم بنیاد معمور و آباد اولوب چشم
نورحشر اوستندن نجه خط وحد زنجیری کیدی **نظم**
وصف ایدن اول کوپرینک تعمیرنی بو ایله تقریر ایلدی تعبیرنی
نثر مذکور کوپرینک که کوتوردی نواکب بر عدد
کواکب عدد و نجی حد و عد جمال و بغال اوزرندن کی احمال
انتقالی ایله اوستندن کچدی قطعا تزلزل و لا صلا
تخلخل اولمدی مقبول الاخبار ثقات رواة آثاردن

منقول درکه اوردونی طوقوز یوز سکسان ذراعدی
آدم بوغونی محکم دمیر کرم کیر زنجیرلر ایله بسته و پیوسته
کیلر اوزرینه تعمیر اولنمشدی تاب جریان آب روان
اضطراب کلمسون دیو اول سفینه لره سنکین و متین لنکرلر
تدبیر اولنمشدی بو دینده اولان قدیم کلیسالرده
اول عظیم چاکلر که بدایین رهبانلر و پترکلرینک رهبانلری
باک بیرسه یام و شامده چالاردی هنکام دعوت عیسی بن
صدای درای ندای درای جارسوی کوی زمینه
صالاردی حضرت پاشای روشن رایک که کلشن
درایتی انوار هدایت ایله مزین در اشارتیله کیلرک یانلرینه
آصمشلردی کیتبی یانلر کیتی کیرلرکبی آب روان بر تاب
توانایله دوتوشوب سفینه لرک سینه لرنی اول هلوالک
یوزی اوزرینه باصمشلردی فقدما مذکور دستور اعظم
دستور معلوم اوزره دوام ایلیک بکلری درفتور کشوردنک
لشکریله یدسنجه اولان یکیچری و قوشونلردن

قوشولان جری جری ایله فارسنو بقایه کیدی قوندی سپاه
کیاه شمار ایله کنار جویبار و میان صحرا و کوه طولوب خیمه
و خرکاه ایله دامن زاغ و پیرامن باغ قالموب پر اولوب مواکب
کواکب شکوه ایله روی زمین سینه چرخ برینه دوندی **نظم**

جریدن دشت و در دریایه دوندی
دمور موجی ایله صحرا بوردوندی
جهان دریا نهنک اولمشدی آدم
قلج موجی ایله طولمشدی عالم

نثر ماه ذی الحجه نک اون اوچنده شاه ستان سپاه
سلطان آسمان بارکاه اوج دریا اولجه لایق اقبال
طالع فرخنده فالله مذکور جسردن عبور ایدوب تونه نک
شمالی سنده مرنو دهر بحرنالک اوته یالیسنده اولان
شهر کبشته نامیله السنه انامده اشتهاری واردی
واردی ایردی قدم همایونندن و مقدم میمونندن
اول طره داخی بهره شرف ویردی شهریار کامکار

کوس رحلتی چالدروب دار الملک انکروسدن چقدوغی
دم عامه حشم دیار کفاره اود اوردیلر سلطان عالم
خواص خدمدن بر تاج آدم قومشدی اونلر سرای مکلف
بر صفالیکه شرف نزول اقبال و حلول اجلال ایله مشرف
اولمشدی بکلربکلر طوردیلر باد لهب غضب قهرمانی
ظاهر اولوب اول نادره دهر اولان شهرک نار قهرله قالان
دور و قصوری و سوق پر فسوق و فجوری یاندی
اول احوال پر اهوالی زبان حالله بیان ایچون زبانه
نارک اوجی اوج آسمانه چقوب دود کرد آلودله آفاق جهان
دودخان ظلمانی ایله طاق آسمان بویاندی **نظم**

شهر طولدی نار ایله کلخن کبی
بو نکار و نقشکن کلشن کبی
پیرلک اوستنه بویاندی اودله
کوکلرک ایتی بویاندی دودله

نثر اصحاب تجارتدن و ارباب صناعتدن
اول جماعت که رفیق توفیقه موافقت ایدوب طریق سلامت
و جادهٔ اطاعته کیرمشلردی سلطان جهان کشایه رعیت

اوطاغ رغبت کوستروب حمای برحمایت دمته دخول
ومکان امانه وصول ایله جانلرینی سیلاب عذابدن اوکندن
ایرمشلردی • اونلره جلای وطن • اجلای محن ایکن
مقتضای رای رزین • حکمت قرین • اوطاغ امر اولنمشدی
مذکور فرمانه لرک حقنده فرمان واجب الاذعان
قضا جریان حضرت صاحبقران • وجه مزبور اوزره
صدور وظهور بولمشدی • دیار بر مهالک انکروسه
اول خلایقک علایقی قطع اولنوب کندولر طایفه
طایفه منحوسه دن بولنوب ممالک محروسه یه نقل اولنمشلردی
مقتضای رای عقل کامل ایله عامل اولوب مکان امانده
مکین وامین اولدقلره ملاحق وملاصق اولماغله آفت
زمان ومخافت زمین دن خلاص ومناص بولوب
حضور وحبور بولمشلردی • نظم
زماناً آفتدن امان بولدیلر • زمیناً محنتدن امین اولدیلر
نثر • تشکر آتش هیبت وآب حرکت وخاک نبات وبادنحو

قاردش بقا دره یعنی سواد اباده جویبارک اوته کنارنده اولان
دار الکفره قدوم ایتدکدن صکره انکروس منحوس وشومک
خصوم مذموم میشومک اول دیارده اولان بوم لری
داخی سموم غارت وخسارتیله خراب ویباب ایتدیلر اول شهرده
شهر قهر سلطانی اقدی اول دیارده نار خشم حشم قهرمانی
یاندی یعنی مذکوره نک دوریجی وقصورینی تل خاکستر
وتوده تراب ایتدیلر مزبور نهرک ایکی طرفنده اولان بر طرف
شهرلر وکویلرلرحیلنی میل کیسه جویک سیل قهریله شویله بقلدی
یا قلدی که نه اوجانده باغ نار و نه برجاده کانون دار قالدی
در وعرایس کبی برکنج وخواسته اولان قصور نفایس کفار
بدکردارک نقود مالی ایله آراسته ومالی اولان دیر کروکنا
کاسه طنبور وکیسه مفلس کبی خالی قالوب ساکن وسیار
اول دیارده دیار قالمدی • نظم
قالمدی اول دیارده دیار • اول مساکنده ساکن وسیار
سفر
نه که وارکوذک جوان و پیر • یکی اولدی یکیسی اولدی

بو داستانک حضرت صاحبقران نیز اقبال ایله جانب تبریزه
انصراف و انعطاف بیوروب کنارنده‌کی دونوب کیتدکده
پاشای مظفر قدر ظفر رهبر ایله سنجاق اولان امرای بزم آرای
اثر نشور کشا ایله جهت شماله عزم ایدوب اول ناحیتده
اولان ولایت کفار بدکرداره الغار ایتدوکی بیان ایدر

سلطان جهانگشا خاقان زمان دارا شهریار کامکار حضرت
خداوندکار قرال بدفعال گمراهک تختگاه مشهوری اول عزیم
قدیمک دار الملک عظیمنی دیار محمودن یقوب یاقدقدن صکره
سابقا مذکور اولان بو شهرک ایکی جانبنده اولان شهر بحر قهر
غرق اولوب سیل خیل جرار اطراف و جوانبنده اولان
اصناف کفار اوزرنه آقدقدن صکره عنان جهان ستانی
طرف شرقه صرف ایدوب لجام عزیمت طرف قرحانی اول جهته
دوندردی پاشای بزم آرای رزم خرام ودالی ایله سنجاق اولان
امرا ایله صول قولده اولان دیار کفاره گوندردی
مذکور دستور لوای منصور غزای قالدروب کرم نای

صور آرای جهانی چالدروب خیل بابایله یوردی
اول قولده اولان سواد آبادی قرای و بلادی سیل
فنا ایله خراب و یباب ایدوب دریای استیلا ایله
طاغی و طاشی دشت صحرایی بوردی **نظم**
نه شهر و نه کوی و نه ایل و نه بوی · قومادی خراب ایتدی اول کینه جوی
ایدردی شهری نار قهر ایله حرق · بلور کوبی جوی شمشیره غرق
نثر دیار انکروس منحوسک اول کنارنده بر شهر عظیم
وار ایدی که کفار بدکردارک قدیم مجمعی و بیکارجوی
بیکارلرک یوندک سیحی یدی سکدین آدی ایله یاد اولوردی
نظافت صحرا و لطافت هوا و عذوبت ما ایله موصوف
و مذکور فسحت فضا و وسعت بنا و وفرت برگ و نوا
و کثرت اصحاب اسباب غنا ایله معروف و مشهوردی
ایچنه حزین و غمکین کیرسه فرح و دلشاد اولوردی و بند
کمند ترحدن آزاد اولوردی مذکور شهر محروسک
سواد آبادی خال شامل دوی عروس زمین ده نشانه یدی

دیاردوستدن کلوب برعمیق جوینک صنعی سحیق صوینک کنارینه
واقع اولمشیدی چارسوی اصناف ارباب حرفی وهر کویی
اطرافندن اصحاب تجارت کتوردکی اسباب بضاعتی وانواع
طرفی جایع اولمشیدی بر زماندن ایچنه باغی اباغی باصمش دکلدی
هر کوشه‌سی بر توشه هر کنجی کنج ومالده مالا مالیدی تونی عیش لری
بی تشویش اولوب بر وجوانی کلال زمان وملال زمیندن
ایمین اطفال مثال نارغ البال ایدی **نظم**

توجاسی کنجی وار کنج ومالی — دیب شهرک اولور هر کنجی مالی

نثر ماه ذی الحجه نوک یکرمی برنجی اخشامه یقین که
اول بدر فرجام کمراه لرک آفتاب دولتلرینک غروبی هنکامی یدی
ناکاه سحاب بر ظلام تکبت ظهور ایدوب دیجور شام محنت یوردی
غبار ستار انغار طاق لاجوردی نطاق آسمانه پیوسته اولوب
کرد مرد بنرد له آفاق جهان بسته اولوب نداء صور اولی
شیبور وصفیر نفیر دار وکیر چارسوی کویی خاکه زلزله ویردی
صدای مهیب پرهیب غوغای وغا اول باغ غم والمدن آزکده

 ودلشاد اولوب باغ فراغده حضورله سرفرا ایدن

نظم باغی لرک دولاغنه ایریجه ایچلرینه ولوله کیردی

زشور ریدن ناله کره نای — دراقتدی تب لرزه بر دست و پای
زبس بانک شیبور زهره شکاف — بدر رید تلب وبیجیده ناف

نثر قاعده عزت وحمیت ابطال اموب ابطال
رجال جرأت وجلادت آثارن اظهار ایلدیلر وجدال وقتاله اقبال
وجنکه آهنک ایتدیلر عصیان وطغیان طاغی نوک طاغی لری
اللرنه براغن سیاغن الوب اقدام اباغنی مقام مقابله ومقاتله ده
محکم ناصوب بر زدم درنک ایتدیلر جای کیر ودارده پای ثبات
وقرار اوزرنه طوروب تنکنای معرکه ده خصم لی دحمله بولوشدیلر
تفنک رعد نکله جوب وسنکله صوایش واعراض ایدوب جنکه
جنک وجنکال جدالله بولوشدیلر **نظم**

کمان کشت دلتنک وافکار شست
زبانک تفنک تیر ازجای جست

نثر دشمن بدرایک کلهن بردرد وتاب بولوب کبی باراردی

طوردن آلایله تازی سوار غازیلر آت برقدیلر و برق کردار
تیغ تابدارله میغ وار اول بدکار جوی تیره روی لری
تار و مار ایدیلر بو بوستان میدان کارزارده نخجیرگیر
دلیر شیرلری و کوهسار گیرودارده تیز جنگ و پرستیز
ونهنگ پلنگلری اول طاغیلر طاغی تولک دنیا بیجی
و بدخوی لر کوپک کلابی لقه مور و مار ایدیلر اول
بدنهادلرک بر دمرمه سینه نار عنادک جمره سی یدیلر مقابلده
تابی مقابله اوزرینه اونجه جالشوب طوردیلر جمع کماة
غزانک شمع پرانوار کبی تابدار سنان آبدارلرینه پروانه وار
جان بدکمانلرینی اوردیلر کار و بار حیات بی ثباتلرینی
نار کارزارده یاقدیلر اول کینه جوی لرک برفرقه سی
سفینه وجودینی سودلرینی غرقه و برکیجی اختیار ایدوب
کندولری صویه کویلری کنارنده آقان جویه براقدیلر
اغرقوا فادخلوا نارا امرینی معاینه کوروب
مضمون مکنوننده اولان معانیه واقف اولدیلر

113 هنگامه دار و گیره حاضر و ناظر اولان کافرلردن
سایر طایفه خایفه که اول ایکی قصبه غیر مرضیه یه
اقدام ایدن میوب متوقف اولدیلر برحمله ده جمله سی
اله کیردیلر اسیر و دستگیر لقه ازدهای زنجیر اولوب غل
ذله بویون ویردیلر مالاری و منالاری اهللری و عیاللری الندی
دارلرینه جاروب غارت برآشوب جالندی خیل جرار کینه جوی سیل وار
کویی و بازارلرینه قومادیلر ایچه اقدیلر بهر غارت و خسارته غرق ایدکدن صکره
نظم شهری نار قهره حرق ایدوب دار قومادیلر یاقدیلر

یاقدی شهری غازیلر قهر اودینه • آسمانه تو یاقدی آتولک دودینه

نثر باد جهاد لهجرتن دشمن بدنهادی هوای فنایه ویروب
اول سواد آبادک ایچنده اولان دیو نژاد خرابه لرک ایر بسنی
فیروب کنج و مالنی و کنج عیالنی الدیلر اول پرتیش و بدکیش و فساد
اندیش کفاره مجمع و منبع اولان کوآره نک آرسنی سوپوردوب
تالن الدیلر اول شهردن غیری مزبور ناحیتده که باجقه مکه
نایجه آلسنه انام ده معروف و مشهور کنج لری و حوالیسی کنج و مالله

مالی اولمغله موصوف ومذکور ولایت ایدی نه قدر دی
حصون وقلاع وضیاع وبقاع وقری وبلاد سواد آباد
وارسه دریای استیلای لشکر کشورکشایه غرق اولدی
بیخ سخت درخت بخت انکروس منحوس منکوس طالع اول
دیاردن بر دوی بازوی دولت قاهره وصولت باهره حضرت
باشنای همای همتکه بازوی حصار شوکت سلطان جهان
وقهرمان زمان وصاحب قران دوران در قلع اولوب
بیخنه دار قالمدی نار خشم وکین خشم حشمت آیینله
حرق اولدی نظم
حیقوب دودی بولودی آسمانه دخانی جامه کیدردی جهانه
کیوب زهبانلری قاره بلاسی طوتر اول بانحون داخی یاسی
نثر سبز وسنتا وباتقه وبرلک وسبیر
قنیجا ولجکه بت وفلکی اص نامیله السنه انامده مذکور
وانکروس منحوسه مقام آرام اولمغله معمور واستوار حصارلر
شول اسباب جدال واسلاد قتاله مشحون حصون دن

114 وارباب تجارت واصحاب بضاعتله آباد بلاد دن ایدرکه بو سفر
ظفرانزده باشنای غضنفرلک شمشیر کشورکشانک قبضه
تسخیرنه کیردی حرمن دشمن بدنهادی باده ویردی حسام
انتقامله کفار بدکرداری قیردی اول کلزارک خارنی ایردی
ازهارنی وبرک وبارنی دیردی بله اسبجه اولان بنده
وآزاده نوک سوار وپیاده نوک کوکلی کوزی طویوب ولفر
اسیر دلپذیرله وسایر غنایم وسواعله الی واوجی طولدی
نازنیلرده غزا یارلرنه نسکار ایدن غازیلرک غنجه ونرکس کبی
کیسه حرصی وکاسه آزی بر اولدی نظم
کنجه بازوب آیاغی ل تیحی لا لادوش کبدی لعلدن افسر
اولدی سوبله طوبوم نکبحری کبیم طولدی زنبق کبی کلاهی در
نثر اول دیارده دیار توتوب دار کفار بدکرداری
کرکی کبی غارت وخسارت ایدیلر قاهر وظافر غالب
وسالب غانم وسالم غنایم بسیار وسوایر بی شمار ایله
دوندیلر کندیلر فانقلبوا بنعمة وفضل

مصراع عزم درگاه شاه ایتدی سپاه

تتمهٔ داستان سابق البیان

مذکور سواد آباد ده اولان معمور بلاد وقرای عادت ایدب
حضرت پاشای کشورکشای لشکر نصرت رهبری صحرای
رزم ددای وفرح فزای غنیمتده قرای غرابه طوبوردقدن صکره
که عنان عزیمتی صاغ وسلامت فارغ البالدن ملال وملامت
درگاه سلطان جهان پناه وآسمان بارگاهه دوندردی
اعدای بدرای مقهورلک وخصوم مشئوم مدحورلک اوزره
دبور ادبار ونکبای نکبت هجوم ایتدوکی اول دیارده اولان
دور وقصور کفار بدکردار غبار ومنار اولوب هوای فنا
کیتدوکنی برید سعید صبای صفابخش ونکبت نیک خبر شمال [اثر ...]

نظم

دار السلام اسلام اهلنه کوندردی
سعادت رفیقی ظفر رهبری یمیننده یمن ویسارنده بشر
بضاعی صحاب صلابتک صلات نصیبی صلیب اهلنک عشر وحشر

نثر تیسه صوینک که اول دریایه نکرر جوبک سابقا

115

تعریفی وتوصیفی مذکور ومزبور اولمشدی تونایه وصول ودخول
ایتدوکی یرده کنار جویبارده کفار بدکردارک بر حصن متین
درودیواری سنکین واستوار حصاری واردی جهات
حصانتی والات متانتی جامع بر دشوار محلده واقع اولمشدی
درج آهنینه بکزر قلعهسی قلعهٔ چرخ برین ده برج حمل همسردی
ایل دلنده بتل آدی ایله اشتهاری واردی بنیادی قعر مایه کیرمش
بروجی اوجی سمایه ایرمشدی بو تخته زاده بالق قارینی یارمش

نظم

اول تخت زیاده قرت نوزی قرمشدی
نه یامش ره ضرر از برف وباران نه یومش ره خطر از نقب کاران

نثر مذکور حصن معمورک اثنای جدال وقتالده اصحاب ضرب
وحرب ایله مالا مال ایکن پاشای صف آرای کشورکشانک لشکر دریا مثاله
اول طرفه زفبان اشیدیجک حصار اچنده کی کفار بدکرداری
دیارلرینی خالی قویوب قاچدیلر پای اقتدارلری جای قراردن
ایرلدی ناچار فراری اختیار ایدوب دست اضطرار ایله کاروبار تحملی
تارومار ایدوب دوکدیلر صاحبلر جیش مجاهدینک دوننده

بوتلری اول دیاره اوغرادی کیمی جاجد بندن حصارده
اذکک ودیسنی برکیسی بولمدیلر دهبانی دکنیسنی کلیسا سن و دیرن
قوبوب عزیلره اوبوب بله تا جمشلر کمشلر داره وکاروباره باقیانوب
من نجا برأسه فقد ربح دیوب بزم رزمدن تورون لوت
صوانش آتشی بشمدین باشلری ندن یوب کنار کوهساره سلامت
عزم ایتمشلر سردار قروم سپهسالار روم حضرت پاشای نصرت رهبر
هجوم صرصر اثرینه طاقت کتورمیوب جیوش نیل جوش وسیل خروشینک
اوکندن کندولرنی ایرشلر بوم لرنه همای همایون قدمک قدومن
اسندیجه اول شوم لرک کوندقلری شام اولوب مقام آرامکرندن
جقمشلر وارمشلر رهکذارلری دشوار کوهسارلرده
کنج غاره کیرمشلر

نظم

قلعه کردده دوشسه آفتاب — لشکر اهترا اولورنی فرو تاب

نثر

اول دشوار حصار وصرب قلعه لرککی ضرب
شمشیر ومصادمه نیزه وتیر ومزاحمه دن اکثر تسخیر میسر
اولدی اطراف واکنافده اولان دیارده مقابله وقتاله

اقتداری اولوردیار قالمدی لشکرکش کنوردان دارالکفرک
اول کناری دخی مسخر اولدی پیشوای عقل کامل دوربینک رای
مصلحت آرایله عامل اولوب دامان امانه یاپشنلر آفت زماندن ومخافت
زمیندن امین اولدیلر جای عصیانده پای طغیانلو اورنه نه
طورندکمالر کمان قضای آسماندن آلدن تیر تدبیره حاللرنی نشان
ایدوب احوال وافعالرینه لایق وموافق جزای بولدیلر

نظم

کیتی زفر دولت فرمانده جهان — مانند بعرصه چمن روضه جنان
برهر طرف که چشم نهی نظر نشان — هر کوشه راکه کوش دهی مژده امان

بوداستان [illegible]
بهرام غلام وکیوان پاسبان جمشید [illegible]
پایه تام حصاری کنارندن [illegible]
اعدای بدرای [illegible]
قلعه بولک [illegible]
اطراف واکنافده اولان ولایت [illegible]

سلطان غزا پیشه وجهاد اندیشه که ابرش ابر آهنکی مرادم رادده

نوز

کامران زبان تیغ بلیغ رنکی بداوه آیت نصرتله همیشه اوکمی روان
سابقا اشارت اولونان منوال اوزره تیزاقبال ایله عنان جهانکشای
عزیمتی جانب غربدن طرف شرقه صرف ایتمشدی انکروس نحوسک زوال
بدبختلیغنی و ذلالت صاحب جیش و حشم ناصب لوا و علم سردارلری
پامال ایدوب طغاة بغاتک ریسلرینی بئس المقر سقره کوندروب ایله سنجه
دولاون کماة غزاة حسام انتقام ایله دار الکفرک التنی اوستنه
دوندروب دونوب کتمش ایدی جویبار تونه کنارینی طوتوب
رهگذارینه اولان دیار کفار بدکردارک طاغنه و راغنه
باغنه و بستاننه کلاب عقور و ذئاب پرشرور شوم کبی دوبراق
خرابه لرینی شیر شمشیر جهانگیر ایله آشکار ایدرک میان دشت و کنار
کوهسارده دامن صحراده و بیرانه گلشن و گلزارده دشمن
تندخوی و عدوی کینه‌جوی دارو گننده زار نشیمن قرار قومیوب
نار غارت و خسارتله خرمن معیشتلرینی و کاروبار اقتدارلرینی
تار و مار ایدرک برحصار استوارک که قلعه باروسی تاج مهر مشتری
مدارج بروجی طاق سپهر معراج اولمشدی السنهٔ انامده

117

باج نامیله یاد اولوردی اول حصن حصین سنکین بنیادک
ایچنده کی بدنهادلر یغما و تاراجدن امین اولوب بلای
استیلای ابنای زماندن امان بولمشدی

نظم

براوجی بناسینک ایرشدی آبه
بروجی کیروب کتمشدی سحابه

نثر

جیوش دریاجوش ایله کلوب برابرینه قوندی
فی الحال بی اهمال و امهال دامن عروس فتحه ال صوندی
حوالی سور عالی عسکر منصور ظفر رهبر ایله مالی اولنجه حصار
کوتوالی و اول دیارده اولان والی و سایر اهالی شهر
نهر قهر سلطان دهر و قهرمان زمانه جانلری و خانمانلری
مالّلری و عیاللری غرق اولمادن نار غارتک شرار خسارتیله
کاروبار معیشتلری حرق اولمادن دست اضطرار ایله دامان
امانه یاپشوب چنک و چنکال جدالدن کریبانلرینی
خلاص ایتدیلر طعمهٔ شیر شمشیر و لقمهٔ اژدهای زنجیر اولمادن
قورتولوب تنکنای دار و کیردن کندولری استخلاص ایتدیلر اول
دار الکفر قدیمی و حصار عظیمی ایچنده کی براعی و ساعی ایله

خدام خسرو بهرام غلامه تعلیم ایدوب کیدیلر کوزلری باشله
یوردوب باشله تمام اردلرنده یعنی قاتیلر جقدیلر کیدیلر
احمال اثقالی دوکدیلر قالدی الان الدی طوبلر قالان
آلات ضرب وحرب ومهمات جدال وقتال جبه‌خانه ایچون الدی
جاروب تاراج جاروسی باجه دکوی عدوی کیم جوبه جالدی
اول کلزارک ازهاری دیرلوب یرک وباری الدقدن صکره
دارلرنه اود صالدی انوار دمربن کلشنی یکرزکی کلخن برنار
نظم
اولدی دودنک بودیله تیره چرخ کبود طولدی
زمیندن جقوب آسمانه دودن تاردی جهان اول دوتندن سو
نثر
تاردقه شهریار دهر اول دیاردچی یاندقدن صکره
کفار کراه وفجار روسیاهک دود آهی بیله چرخ کبود یوبانذر
اول کناردده کیش جاهدینک ایشنی تمام ایدوب سلطان کیوان مکان
جیش مجاهدینله کوجدی کلدی یزوواددن قارشوسینه
قوندی اول آرابه واردقده پاشای صفا رای آصف آرایله
بولوشدی کنار جویبار نونه مجمع البحرینه دوندی مذکور

دستور معظم وناظور اعظم بله سنجه اولان خدم وحشمله متعدما
واروب قدم همایونیله اول طرفه شرف ویروب خیام کردون قیامی
قورمشدی نهر بوردن عبور وسرمراد اسنه مرور ایچون
تعمیر جسر تدبیرنی کورمشدی ولایت انکردوس محروسه سایر
ناحیه‌لری نهب وغارتدن فراغت اولنوب ممالک محروسه یه
تصمیم عزیمت اولمشدی رفیق توفیقک دلالتیله طریق سلامتدن
سعادتله دار الامارة قدیمه شهریار کامکارک سرور وحبور ایله
معاودتی علایقی ومراجعتی امارتی ظهور بولمشدی
نظم
یعنی وناصر شرع محمد • موید اصلی وفرعی موید
چون ایدی حق آنی منصور ومحمود • دیدی حمد الله یوب العود احمد
بوداستان سلطان جهانکیر ولایت انکروس [illegible]
نقضی ناحیه‌لری یوز تسخیری تدبیری ناقص [illegible]
تاغنه اولدوغی اول هنکامده که عکر [illegible]
جویبار تیسه کنارنده قشقار جوارنه کلمشدی [illegible]
رفتکار تاساز کاردن وقوع اولدوغی بیان [illegible]

سابقا بیان اولنان بنوال اقوهریه جهت شمالدن کلن تیسه دیدکلری نهر عظیمک جانب شرقیسنده چوق شهرلر و قلعه‌لر واردی دمشقار ناحیتی و اردل ولایتی نامیله بین الانام اشتهار بولمشدی قدیم الایامدن معموره مذکوره نوک ناصب رایات امارت اولان صاحبلری دیار انکروسک منحوس شهریارلرینه تابع و طایع خدمتکار فرمانبردار اولمشدی بو زمانده که سلطان جهانستان جمشید کیوان مکان و خرشید آسمان آستان

نظم

تابع امر او زمان و زمین ۞ طایع حکم او مکان و مکین

نثر

خدم پرخشم و کین و حشم خشمکین و حشمت آیین ایله کوس رعدآوای غزا ایله چالوب صدای پرصفای کره نای جهانی چارسوی کوی زمینه صالوب انکروس منحوس بدنهاد اقوهرینه واردی ولایت دمشقارک و اردل ناحیتنده اولان دیار کفارک پر تدبیر صایب تدبیر صاحبی واردی سلطان جهانگشای کهدن تخت ایله اول آسمان سعادتک و اقبال دره پرو بال آچان همای همایون بخت ایله قرال بدفعال قتال و نهره عزم جزم

119 ایدکده جانب حرمه مایل و رای مصلحت آرا ایله عامل اولوب مذکور سرداری سایر مغرور سالارلر ایله قمار کردداره حاضر اولمامشدی قرنداشنه بر مقدار بولداش قوشوب صواشه کوندرمش و کندوسی زمین تمکینده قرار و مکین کوشه‌سنده سکون اختیار ایدوب زمام عزمی مقام حرمه دوندرمش ایدی بزم رزمده نکبت انجام ایله بولنوب هنکامه صحبت و زحامه ناظر اولمامشدی جیش مجاهدینله کیش جاهدین هنکام مصادمه و معرکه‌ده مقابله و مقاتله‌ده کما ینبغی غزا ایله طغاة بغاة ایام ضرب و حربده مقاتله ایده‌میاجکن بیلمشدی

نظم

قالمیدر مقابل اولا شیر ایله غزال ۞ پنجه قاچان اوره بیلسر کرکله شغال

نثر

شهریار کامکار حرمت شوکت دشمن بدسیرتی بادیه‌ء هوای فنایه ویروب اول بدکردارک فنای دار الملکنده اولان دیارده دیار قومایوب قرب بیان زاغ ده و کنار باغ ده خار کفار دردشت بیکر و خار پشت سری انکشت سنان اقتدار ایله شاه راه غزادن ایروب دوندکدن صکره میمون طالع و هما طلعت همایون قدمیله نعل و رملدن اوزون و حد عددن بیرون

حشم و خدمله جویبار تیسه کنارینه مذکور سردار مشهورك دیارینه
جوارینه گلدی ایردی سلطان رزم آرانك مقتضای عزم جهانگشایی
اولدیکه معموره مذکوره یه دریای استیلاسی صالایدی
اول سواد آباد ده اولان بلاد و قراسی حصون و قلاعی
محصون و مصون ضیاع و بقاعی شمشیر کشورگیرنك قبضه
تسخیرنه آلایدی اما زورق جهادی دریای غزاده صالماغه
روزگار سازگار اولمیوب ایلق ایام مراد مراده خرامه رام
اولمادی هنگامه گرما گرم گرما طاغلوب هنگام سرما ایردی
باغ و راغ و طاغ نی برك و نوا اولوب بازار مرغزار
صاولدی و ازهار گلشن بهار صولدی جوف جوی ده
و روی سماده گرما و گرد هوا برد له سرد اولوب قبای سبز اشجار
و عذار پر صفای سبزه زار زرد اولدی لقای مجلای
لب راغب نالمای هوای تابخانه دل و جانه غالب اولدی
دریای سیر پر صفای صحرایه طالب کیدنلر کنار آتش
دلکشه گلمکه طالب اولدی نظم

آتش ازان رو که بدل جای کرد دود بر آمد ز نفسهای سرد
گرچه ز بر دست عناصر نشست گشت بسرما همه را زیر دست
نثر هنگام شتاده و ایام سرماده اول دیارك یوللاری
دشوار دهگذارلری پر گل کروب حقیقی مشکل اولماغین
تسخیری تدبیری تأخیر اولندی تأخیرله بر عذری زماننده
اولماموللغ خیر حصوله وصول سهولتله میسر و مسخر اوله
هر مصلحت ساعتندی که معتبر اوله امکان یوقدر که
بر آن مقدم یا مؤخر اوله اول دیارك دار السلام اسلامه
انضمامی هنگامی ایرمایوب دوردی غازیلرك تازیلری
آیاغی اول طاغیلرك طوداغی اولان اووالری یازیلری
تشریف ایاقی دگولدی لاجرم اول امر عقده تسویف ده
قالدی قدم الخروج قبل الولوج دیلرك بند سودمندیله عمل اولندی نظم
حزمله عزم ایلیلر بر یره گیرمدن چقماق تدبیرن ایدر
چقمغك ییدن کوره اندن گیره تقیح و تماق تدبیرن ایدر
نثر اول یرك طلب تسخیرنك تأخیرنه بر سبب دخی

بولدی که عریض و عمیق جویبارلری جوب دیار سحیق
انکروس منحوسه سلطان جهانکیرك کروب کندوکی دلر فتح
واطراف واکناف ممالك محروسه ده شایع اولوب
اول حرك عقبنجه خنك پادشاه آهنك جهانك مراد مراده ایروب
نیدوکی ظاهر و منتشر اولمغین مسالك فساده سالك اولان
بدنهادلر بر مجمعنی دادادیلرکه اوراده جمع اولالر
اول فتنه جوی پیکارلرکه جوی فتنه نوك باشی و پیکار
بیکارینك کوزی بیدیلر بر منبع انهار کبی رودادر کوزلدیلرکه اول بدکردار
اوذرینه اوشالر پروانه لر کبی که شمع اولالر ناکاه اول بدنهادك
کمراهلرك مرادلری حاصل اولدی کمان تدبیرلرندن آتلن
تیر فساد نشانه واصل اولدی بو اوقلو کیستند بر بداندیش
کیشی که ایشی کوجی کوجه ده قونده شونده بوننده زبون
بولدوغنه کوج ایتمك ایدی حرص وآز حرص خلقن آجوب
طمع دیشنی وآز آزیسیله ارکك ودیشی خلقی دیتمك واخمك
ایدی ولایت اوروسنده رعیت سوروسینی بیحضور ایدرد

تربت سروسی بیله اردکی سوسن بتمك ایدی ظهور ایتدی نظم
ناکی کیبی اکربیدی خلقینی • راست قدینه شقاوت خلعتی
بو داستان پای فساده رزمدن قوپوب بدن حاصل
اولدوغی اول پادشاهی دادکرون
آتش پهلوك سرکشلکنه باعث اولدوغی بیان ایدر
عهد قدیمدن نظم قویم اوزره تهذیب و ترتیب اولونان
قوانین عدالت آیین خواقین تخت نشین سمات نشان
عثمانیه ده بو اسلوب مرغوب طاری و جاری اولیکلندی که
لوازل شاهی واعمال پادشاهی علی وجه الکمال محفوظ و مضبوط
احوال وافعال رعایا و سپاهی بری برینه مربوط اولمغین
امور جمهور انام مصالح صالح و طالح خواص و عوام تمام
انتظام و التیام بولمغیچون تحت ایالتلرنده دخول حمایتلرینه
داخل و سایه عنایتلرینه واصل اولوب مایه رعایتی حاصل
ایدن رعیتدن و سپاهدن سعید و سپاهدن سعید
رشیددن و شقی کمراهدن بلادده و قراده دکرده و قراده

آدی و بوم و زادی نامعلوم و مهمل کندوسی مسبّب و مرسل
کمسنه اولمیه ضبط لشکر و ربط کشور ایچون منظوم و مرقوم اولان
دفتر سامی‌ده اسامیلری مسطور و مزبور اولا **نظم**

معقّل یازلوب آتی قراسی ∗ محصّل باغلنه باغی قراسی

نثر شهریار دیار مرعش و البستان شهسوار اوغلی علی بک
حیات ابدن ایلدکدن و جمازه جنازه‌یه بندکدن صکره بدر
آسمان خاندان ترکمان ذو القدر صوینیدن اول آتش کبی
سرکشلر بونیدن امارت امادت زایل و مضمحل اولوب تحکملرینک
تخت ایالتنده و قبضه تمشیر تسخیرنده اولان ولایتلر خدام سنجق
سنده مقامه تقسیم و تخصیص اولندی اول اقلیم قدیمه مقیملرینک
صحیحلرینک و سقیملرینک نامی و کنامی تعیین و تبیین اولنوب
احوال بر اختلاللرینی تصحیح ایچون سابقا منقول اولان
نظام معقول و اصول مقبول اوزره هر کیشی نوک اسباب عیشی
اصلیله کتاب انسابی باب و فصلیله سلک کلک دفترملک‌ده
تنظیم و تنصیص اولندی اول عمارت امارتی بوزقلودن

122 بوزاوقلو دیدکلری جماعت ترکمانه کفیل معیشتلری حسام
و سنان و کفیل مصلحتلری تیر و کمان در دیوان کتابتده
حاضر و ناظر اولوب بوزقلو طوردی ایکن اول ناسدیده سرایت
ایدوب سیرتلوده سایرلرها نیم کبی یاتورده و سایرده سایم و سایر
کرم بوی دوی کن باشلری بولاره کچوب بوبونلری بوبوندرغه
کیرملو رعایت تیمارکیدوب قالانن رعیتلر کبی خدمتکار اولوب
جفت خرجن و باغ خراجن و یرملو آغر کلدی اول بار کرانه
قاتلانا مادیلر طوردیلر نطاق اتفاقی میان و نافه قوشانوب
آتلولری و یایاقلری جای شقاقده رای خلاف و مصاف
لوهنه آیاق باصوب اول بدنهادلر بنیاد عنادی اوردیلر
اصل کرامدن صالح دین مصلح دین مصطفی نام مرتضای انام
نامی که فصل خصامده حسام نامی یدی مصلحت کتابتده
امانت خدمت مباشرت ایدن اولدی اول خودکام و بدفرجام
نظم نکبت انجاملرک سرکشلکلرینی دستیرین کوردکده آتش کبی تیز اولدی
شنیده بجای رساند سخن ∗ که ویران کند خاندان کهن

نثر اول تندخوی و سخت روی بدبختلردن کوی عنادده
تک و پوی ظاهر اولوب مراد و مرادلرنی جست و جوی ده کلام خام
و گفت و گوی ناتمام بابنده صادر اولدی دیدیلر ایشتدیلر
طاغیلر کندیلر احتشام اولدقدن صکره که خیمهٔ آسمانه
جیوش نجوم هجوم ایتدی هنگام شامده قورد و قوش طیور و وحوش
مقاملرینه آرام ایتمشکن اول بدبختلر شمع قساوتی یاندیلر تار و مار
اولوب کیتمشکن که جمع اولوب کلدیلر مذکور امین مغرورلرن
جایرین باصدیلر سکین کین ایله طناب عمرلرنی قیردیلر کندولرنک
و بله شیخه اولان جدانک و اصحابنک قباب حباب آب پرتاب کبی
حیات بنیانلرنی هنگام بهارده و ایام ازهارده خیام اشجار
شکوفه بار کبی هوای فنایه ویردیلر اولوک امرن تمام خام انداز
ستد جنکله خرد و خام ایتدکدن صکره اول باغیلر سنجاغی بکلرینک
لقربنه واروب قوناغنه و غفلت یتاغنه خبرسزدن
بی خبر یاتورکن اوتاغن باصدیلر شوکتی سراینک سور معمورن
سیلاب شر و شورله خراب ایدوب صولتی یاین باصدیلر

گناه باری کبردوب اول گمراه شریرلر اولوک داخی نوش عیشن
بزنیش ایدوب ایشن بوزدیلر اول فتنه اندیش بدکیشلر کمان
طغیاندن اندقلری تیر دار و گیری نشانه یتوردیلر خوش و حوش
سیل فتنه واردقجه آرتوب غوغای جنگ و غوغا کیدکجه قاباردی
اول طاغیلرک عصیانی سنجاغی دکلنجه علم طغیانلری دخی لقم جمع
اولدی ظلام شام محنت و بلای فرقت عالمی طوتوب ظلم و ستم
پروانه اولانلرک الکرینه کجی سنان اذرفشان اخکر نشان
شمع اولدی نار پیکارک جمری اولان پیکار جمریلر و غرور
نفس پرشررک جمری ایله سرخوش اولان آتش مزاج آجلر
و خون تاراجه محتاجلر صواش آتشنه صلانی و خون سفک
دمایه و هتک ستور حرایر و امایه و قتل صدور و سایر
نجومه و امور محذوره ندایی ایشتدیلر اول بدسیرلر دندان
رغبتی تیز ایدوب عزیمت اودنه فی الحال اشتعال ویروب

نظم
دود کبی دودمانلرندن خبر ایتدیلر
زهر قبضه خنجر برق تاب سر او دوجون اژدها سرنخوان

سپاهی چو زنبور با نیش تیز • زغوغای زنبور هم بیش تیز

نثر امرا آرای فرمان حرم باسا به صحرای قیصریه
خدم وحشمله قوبوب اوتوردوركن بو خبر شرر اثر وارد
ایردی سیلاب پرشتاب فتنه نوك خروش جوشنی اول
سروش هوشنك كوشنه كیردی حوله با طلك خطرندن
حذر كوركدكندن غافل بولندی صولت دولت حقه مغرور
اولوب اول حولدن هولناك اولمدی نی باك ودیم عزیم لئیم
اوزرینه یوردی سیلاب پرشتاب الغارك وسحاب
آتش تاب پرودارك دخانی جهانی بوردی اول سركشلره
كوز احد سوب ایردی شیرانه عزمله دلیرانه میدان رزمه
كیردی اول بنجو سكر جانلریندن مایوس اولوب اولنجه جان بستعی
دهانلری پرخون وخاك وكریبان حیانلری چاك اولنجه
بازار دكار زارده ویرشوب التمغی اختیار ایدوب
اوزرلرینه هجوم ایدن خصوم ایله طوردوشدیلر رای هزیمت
وفراری ترك ایدوب جای ثباتده پای عزیمت قراری

124 بركدوب نیروی حمیتی بازوی غیرته كتوردیلر وصدق وفا
همت وعاشقانه رغبتله طورشدیلر نظم

اول جوانلر ایدیلر بردار كیر • كیم نظرندن كورمشدی چرخ پیر

نثر هنكامه دار وكیردهٔ هنكام ضرب شمشیر
وزخم رمح وتیرده • حرم باسای شیر عزم • ساقی بزم رزم
الندن جام حمامی ایچوب شهادت شربتین نوش ایدی
لب تیغ تیز وقد نحفای نیزه خونریزی بوس وكنار
ایدوب قصور پر نكار جنان باقیده حور مقصوری
در آغوش ایتدی سالارلری وسردارلری كیدیجه
خدم وحشمی بی قرار وتار ومار اولدیلر باش سوزی صواش
ایده مدیلر • اول مارلر سوسمار اولدیلر نظم

كرچه كیم باشه ایا قدر وطیان • باش كیدیجك پایدار اولمز ایان

نثر اول بدنهادلر بو قضایی ایتدكدن صكره
بلدیلركه دیارلرینه قراره مجال احتمالی قالمادی
احمال اثقالی دوكدیلر صاحبیلر خفیف ولطیف

مالاری وعیاللری آلوب دارلرینه وکشته زارلرینه تار خسارتی
صالوب اول بدسیرت شوملر بوملکلردن چقدیلر قاجدیلر
نار حسرت دیارلرینه جان بدنملری بر آذر اولوب کشور آذربایجانه
قصد ایتدیلر کوزلری یاشلو وباغرلری باش طولوب اول کمراهلر
روسیاهلر قزل باشه کتدیلر * نظم
الیلا کندویه ایتدوکی آدم * ایدامز جمع اولورسه خلق عالم
نثر اگرچه که قزلباشلوک ادردوسن ایلچی اول فرمان
سلطانه اویانلرک یراغ وبات قفتان وآت الدیکروب
یاباللری الندی شوملکیم کم الندی یلکینو وکربن جند خنکه
سوار اولدی صواش قاپنی که اللرینه کیردی باشلرینه بلا اولدی
تاب غرورله حباب وار نشدیلر قابارد یلر غنا سبب غنا ملک
باعث فنا اولمغه اول بدکردارلرک حقنده بربدا اولدی * نظم
هرچند نار بحه نوک یا لی بتر * اولور اول بحار نوک حالی بتر
خر از زین ذره که بالا کند * که تا رخت خربنده آسان کند
نثر اول بدکردارلرک کیرودارلرندن اندن کیرودارلرندن

125
فرارلرندن سردار فرخ دودم حسین پاشا خبردار اولدی
بله سنجه اولان یی ستین وبرزین بکلر ولشکرلرله عزم نبرد
جزم ایدوب خنک جنکه زین بیکاری اوردی وپای الغا
سوار اولدی سحاب پرتاب وسیلاب پرشتاب کبی قضای
آسمانی وبلای ناکهانی کبی ایردی یتدی * نظم
دوبدندوقچی دلیران روم * جودنیای آتش بتارلرچ بوم
نثر بوجویبار کیرودارلرک آتش آهنک نهنکلری اول
کوهسار کارزارک سرکش وپرسنیز پلنکلرله بولشدیلر یاره لر
اغزندن چشمه لر کبی قان روان اولنجه لاله لر باغه لری شرابخور
نابله طولنجه جنک جنک وجنکال جدال وتنقار پیکارله بولشدیلر
مذکور امیرلر اول بدکردارلرله کیرودارده خصمنی رحم الدن
زخم یوب مجروح اولدی آخرکار اول جراحتدن علت راحت
آخرتی بولدی ساغر پیکرینی راح روح اولدی سپهسالار
دیاربکر وکردستان خسرو باشای بهرام اقدام که اکر بود زال
کردستان سام هنکام مقابلده اوکا مقابله ایده مزدی

اول گمراه باغیلرك خروجندن عصیان وطغیان طاغیجی عروجندن
آگاه اولمشیدی متوجه مذكور نوك لشكر ایله وكشور گردك گردلری
دلاورلر ایله سحاب نوبهار وسیلاب كوهسار كبی خروش وجوش ایله
ناگهان گلدی ایردی بارزكار زارك آخرنه نیشوب میدان مردانه
هر بر زبان وببر بیان كبی گیردی آنلو یابان یاتلو یامان اول بدگمانلره
امان ویرمیوب یبردی كنار گلزار ملكدن خار نی نفعی دفعی ایردی
ناظر بلاد وناصر عباد اولان بگلرك ولشكرك آب تیغ تیغ تابلری ایله
اول بدنهادلرك توتب دودی فسادندن روی گوی خاك پاك اولدی
آثار قهرمانی دوران زمان خسروانی داوداد امن وامان سلطان
جهانبانی چهره دهر رخسار مهر سپهر كبی تابناك اولدی **نظم**
چنین كند روزگار جو گرد بادكار ∴ جنان نماند شمشیر خسروان آثار

بو داستان سلطان عالمك خدم وحشم منصوره
سالم وغانم قتادن عبور ایتدوكی سر مراده
مرفه ایدوب سانا معمور اولان خرقه صوفی
صفا ایله محبوب كاروب كنتدوكی بستان ایدن

سابق تقدیر الهی ایله كه سابق تدبیر پادشاهی در تقریر وتحریر اولان
باغیلر حادثه اولوب اقتضای حكمت سلطانی وارتضای طبیعت
انسانی ایله سلطان آسمان آستانك عنان جهان ستان عزیمتك
ممالك محروسه مسالكنه انعطافی ونقایای ولایت انكروس متوجه لك
تسخیری تدبیرندن رای كشور كشایی لرنك انصرافی مقرر اولوب
جیحون دریا جوش مجاهد ایله حصار بتروواردین اوكندن
جویبار تونادن عبور ایتدیلر محرم مكرمك غره سنده كه اول سال
فرخ فال جدیدك ایدی یمن اقبال وبخت سعید ایله سریر آدا سنه كه
كنار داغ برنگاری باغ ارم مثالیدر مرور ایتدیلر وزیر اعظم
امیر معظم صدر ایوان وزارت بدر آسمان امارت حضرت
ابراهیم پاشا یسر الله تعالی له ما یشا سیر له جسردن
كواكب شمار سپهر پار كامكاری تمام گچوردكدن صكره عامه
خدم وحشم بی تكلف وتعسف كوپری گچوردی كوپریی اوزرنده
توقف بیوردیلر سفرده وحضرده حاضر اولان سایر اكابر خواص
نگارم اختصاص وركاب كامیاب سلطان آفتاب جناب هر كاننده

لازم و هر زمانده ملازم اولان عسکر ظفر رهبر کوچدیلر کندیلر
مذکور دستور بر مقدار لشکر منصور له اول کنارده طوردیلر
سلطان جهان کشای خاقان فرمان فرمای بحر صوابی کچوب
شهر آبای بغداد اوکنده کی صحرای دلکشایه قوندقدن صکره روم ایلینک
و اناطولینک بکلرینه دستور معلوم اوزرینه دستور خلعتلری
ویردی لشکر نصرت رهبره اجازت اولدی مظفر و منصور
شادان و مسرور آبادان و معمور کشورلرینه و خاندانلرینه مراجعت
ایدوب راه پای شاه جهان پناه مزاحمه و مصادمه بار گران
و لشکری کران ایرلدی مخیم مکرم سلطان عالمه اختیان اوورسی
مشرف اولدقدن مراکب مواکب جهانکیرله اول سواد آبادک هر طرفی
شرف بولدقدن صدر دیوان وزارت بدر آسمان امارت
وزیر الوزراء العظام امیر الامراء الکرام حضرت **ابراهیم پاشا**
ذمت همته اولان عظیم مصلحتدن فراغت تام حاصل ایدکدن صکره
کلدی خدمت پای شاه خلافت پناهه واصل اولدی حضور پر حبور
سلطان آسمان دستکاهده اقدام خضوع و خشوع اوزره

127 مقام عبودیتده قیام که مأمول و مسئولی یدی
خبر حیز حصوله وصول بولدی **نظم**
مشتری خرشیدله ایتدی قران اول قرانله شرف بولدی جهان
روشن ایتدی دهری انوار شرف طولدی آثار سعادتن هر طرف
نثر ملک ملک سیرت و پری صورت دیو سیرت
خدیولرک اثر شرتندن اوغرادوغی یری بری ایدوب
اوناکن بری کلوب کیده طوردوکی بریدن برید سعید
واردی ایردی بوزاوقلودن کمان کبی اکریلک ایدن بدکالر
هدف تیر و علف شمشیر اولوب آدر برشر شرتر کمانی
نظم آب تیغ شعله تاب قهرمانی سوندردکی خبر ویردی
راست رو باشنه کلیش که باشنی چون تیر کرشوی کج چو کمان لایق قربان باشی
نثر بدکردار سردارلرینک بستان میدان مصافده
ثمر شجر خلاف اولان سرلرینی کتوردی درکاه پای شاه
خلافت پناه و سعادت دستکاهه و آستان
آسمان نشان سلطان جهانبانه ایتوردی

بو قصه بر قصه‌در که هر عاقله اگر با فهم
و ذکا کامله بر حصه وافر و بهره زیاده کلور ادر مستفید
بر نهایت آفاتلکه بو نیجه دارنده دولت دیرینه مع سعادت زیاده
سلطان عبد الملک حکمتنده جنابنه وصول بیان ایدر

فلک بر اژدهادر پیچ در پیچ · یوتر خلقی کیمن ایرر کیمن کیچ
نه اوغلان بسلدی بو مادر خاک · که آنی یوتمادی اژدرهای افلاک
فلک طاسندن ایچمشدر بجه زهر · بو یاغشدر قرابه ماه در دهر
صباح اولمزکه اول اژدرلا دره یانمز · کیجه کجمزکه آهیله بویانمز
دکزلر کوزلرک یاشیدر آنوک · بو طاغلر باغرنک باشیدر آنوک
اکا هر کیجه بر قان کوندرر · بو یلدزلر بورا کنده دکوند
هزاران داغ وار بو مرهمی یوق · یورددده ام بیلور بر آدمی یوق

هل لسموم الهموم من راق وهل لسهام

ذا لوم اودینی الر سبز منع · نه زهر دهره تریاق
کر کسه حزن جرحی بیله ویر · کر کسه کلمن دهری اوده یاق
اصناف البرایا اهداف البلایا آسمان قدرتده

128 بر ماه طالع اولمزکه ناکاه افول بولمیه · بو بستان فطرتده
بر کیاه نمو بولمزکه وقت ذبول ایروب صولمیه · لکل طالع
افول · ولکل یانع ذبول · اکر امیر یا جدا ذر و کر
فقیر خراج کذار · هر بیری جوانی و پیری · بار محنت جهان
سختکیری چکمکنجه اولمز · عالمده زحمت والمدن مسلم آدم
بولنمز · ازکک و دیشی زرکشنی بو قدر که خزان غمله کل کلستان عیشی صولمز

نظم

بار بلایی هر کشی چکدر فلک · کم درکه بو جهانه مسلم کلور کدر
نرکس نکرکه بلدی وفاسز در جهان · باغک بولنده کوزلری برم کلوز کدر
کوز یوم جهاندن اچ کوزک کندو حالکه · سن کوز یوموب اچنجه بو عالم کلور کدر

نثر · بو عبارات حکمت آرایک ترکیبندن و بو اعتبارات
عبرت نمایک ترتیبندن مراد و مقصود اولدرکه چرخ کبود
چرخ پرددد مراد دنیاده قودولندر قباب حباب سیلاب بر
بقاسی یوقدر بو طاق لاجوردی نطاقک بناسی عالی در
زنک علل دن و زنک خللدن خالی در اما بنیادی
باد فنا رهکذرنده در اساسی یوقدر ·

نظم

بو مسافرخانهٔ عالمده بر خلق اهل حق اقامت قصدن ایسک خیمهٔ اقبالدن
ایوان لطافت منزلینه عالم انواره کیره نقلیجی دفع الهبوب سایک کوتوره بو خاکدن

نثر
بو کاینات بی ثباتک کلزار بو نگارنک نه کلنده
رنک بقاوار نه لاله سندن بوی وفا نه آب روان سنده

نظم
تاب جنانه شفا وار نه کنار جویبارنده جانه جای صفا
کوردمی کمسه بقا لاله سندن رنک بقا
بولدمی کمسه کلنده کون وفا توخوشسن
آقر صویندن ایرر کوش هوشنه صوت رحیل
دماغ جانه اسن یل ویرر فنا توخوشسن

نثر
بو دهر قهرانجام و دور پرجور دوالام دمده
تو سنده بیش خویش و قریب جدا ارله بیش توامان و همنشین دیر
عیشنده اولکی ذوق و صفای ترانه و شوق نوای چغانه
صوکی اینن رباب پرسوز و تاب حزین حنیندر
طربنک عقبنده تعب فرحنک دربیننده ترح لازمدر صحبت
وردنه زحمت خار و لذت خمرنه درد خمار ملازمدر بو حالی

129

محقق و بو مقالی مصدق اولورکه سلطان کیوان مقام
خاقان بهرام غلام شهریار کامکار حضرت خداوندکار
هنگام بهار فرصتده ازهار کلزار فتح و نصرتی در شکن
کوکلی غنچه سی کل کبی خندان و شادان اولوب کلستان جنان
نشان غزای غزای جهان آرایده سرای سرور و حبور دوز شکن
ترکمان دیارنده بدکردار باغی لرک خروجی اول طاغی لرک
عصیان و طغیان طاغنه عروجی خبری کلدی ایردی
ضمیر منیر جام جهان نما نظیرلرینه کرد ملال و خاطر عاطرلرینه کدر
انفعال دیردی الکلمبوب اول بدفرجام لرک مکسور و مقهور
اولدقلرینک پیامی کلدی خدام سدهٔ سنیهٔ مقام اعلام اولنوب
خسرو بهرام غلامه واصل اولدی و ترح زایل اولوب فرح
حاصل اولدی عقبنجه آسمان سعادتدن بر اختر منورک اولوب
اثری ظهور و کلستان سلطنته برنهال اقبالک دنبولی خبری وصول بولدی

نظم
چنین است رسم سرای سپنج کهی ناز و نوش و کهی درد و رنج
بیکسان نکردد سپهر بلند کهی شاد دارد کهی مستمند

که هیچ بی ادوگاه پوست • نه دشمن هیچ ماند خواهد نه دوست

نثر حضرت رسالت منزلتك هجرتی تاریخنك طقوزیوز
اوتوز اوچنجی ییلنده اول عالم فرضنه انجامك اوایلنده سابقا
مذکور ومرقوم اولان شاهزاده بندمند تکلیفدن آزاده روح
وجودی نقش سود وزیاندن ساده یکن جهاندن کندی
طایر قدسی نشیمن نفسی قفس بدندن خلاص اولوب هوای عالم
بالاده طیران ایتدی تاب وسوز گلخن جان فرسودن آسماندن
قورتولوب گلشن خوشدم جنانی جان خرمی سیران ایتدی مادر
دهرك شیر ایله سیر اولمدن طاس گردون سرنگوندن زهر قهری ایچدی
دهقان جهان کشته زار حیات بی ثباتن دروکار درو ایردی
داس منو ایله بیچدی • **نظم**

یرده دولاب اکلدی اول شاه چون • آغلدی گوکده سحاب اول ماه چون

نثر اول واقعهٔ فاجعه یاد ایدوب زبان زمان
بو بیتلری انشا ایلدی • هر مان مصر جهان سلطان عصر
دعاسی قصرنی آباد ایلدی • **مرثیه**

اگر برج سعادتدن غروب ایتدیسه بر اختر • جهان فروبرن خورشید دولت تابدار اولسون
اگر درج خلافتده شکست اولدیسه برگوهر • بر اصداف لآلی دربود دریا برقرار اولسون
اگر سنك حوادثدن خراب اولدیسه بر برجی • حصار استوار ملك اساسی پایدار اولسون
گلستان سعادتدن اگر اوچدیسه بر بلبل • همیشه گللر آچلسون قونان بلبل هزار اولسون
ایدرب فرعن دفع اصل اصیلن حق طوته باقی • بو اصل وفرعك آثاری جهان طوردقجه وار اولسون

بو داستان سلطان جهان ستان وخاقان آسمان آستانه
یمن ابا الله بنصره جلاله ایردوکی اول ایامی نهایته
گردونك اشاعه کلوب سراجه نور وضیاسی شورد
ق ابتکیر ووکینی مهر سپهر اداکیی اطراف عالمه
قامتا ... بنی آدمه ضیاسی حضور

صحت شریف دولتکی بیان ایدر

سلطان کامیاب وکامران آفتاب رایت وشهاب سنان
حضرت خداوندکار صاحب قران **مصراع**
سعادت مصاحب ظفر همعنان سحاب سایه کستر عدالتی که
تاب ظلم وبدعت ظلمة اهلنی مایدن رعیت اوزرینه سایبان
امان در رهکذارینه اولادن دیارلرده آثار بادان احسانی
کوستری کلدی دار الملکنه ایردی معموره مذکوره نوک اهلنی
مسرور قلدی کویا که قلب الم دیده یه سرور وصفا چشم ضعیفه
قوت نور وضیا نور روشن چشمه لطیفه آب روان وجسم
نحیفه تاب وتوان کیردی **نظم**

باز تخت خسروی زیب وفر دیکر کرفت
باز تاج پادشاهی زینت از سر کرفت
باز ایوان خلافت را صفای نو رسید
باز دیوان سلیمانی شکوه وفر کرفت
تا نثار آرد ملک بهر قدوم شهریار

کاسه زر کوهر افلاک را در بر کرفت

نثر حضرت پادشاه خلافت پناهک وسلطان
آسمان بارکاه وسنان سپاهک سعادتله تختکاهنه
عودتی خبری که کلنشدی هر کون خلقک حلقه درکبی ایکی قولاغی
قاپوده چشم انتظارلری چشمه لرکبی یوللرده قالمشدی **نظم**

سنن کلدکن حلقه وش ایکی قولاغم قاپوده
چشمه لرکبی تا تولیدد کوزلروم یوللرده

نثر اول کون که یمن اقبال الله مقام عز وجلاله
وصول وصحت وسلامتله دار الملک اسلام بول دخول
میسر ومقرر اولدی رسوم معلوم تعظیمی تقدیم ایدوب
اسافل واعالی اهالی شهر نهر روان کبی آقوب قارشو چقدیلر
شاه عالم پناهی وماه انجم سپاهی استقبال ایدیلر رهکذار
شهریاری کامکاری تطهیر وتبخیر خدمتن اقامت ایدوب بادوستا
دلجی اول بابده امر امتثال ایدیلر **نظم**

صولادی سقالادی سقایلر

سو بودی برج شاهی فرقدین ساد
فرحدن دوکوب باشن سمانک کوزی
جهانک یوزی کلدی و اولدی شاد

نثر رفعتپرور وزده انوار تباشیر صبح سعادت
طلوع ایدوب آثار کوکبهٔ سلطانی و کروفر کواکب
کواکب خاقانیه ظهور بولدی نه کوردیار دوکمی یوم عید
سعیده ایروب مزبور شهرآباده بهر شادی طولوب
سورایجی پرسرور اولدی

نظم
بدنلر قالدروب الله دعایه
قابولر آغزا چیدیلر ثنایه
رفیع ایدی کیجون بام جوسق
خیالتدن برین کچدی خندق
ایراقدن کوردکده شاهی اوزندی
اوزندی بوینی ناروا اوزندی
چقوب بربرینک اوستینه اولر

کوزینی دکنندی یولا منظر
صوقاق دوشوب اوکینه کوستر یول
بو یوردک شویله دیوار ره دقول

نثر عام فرخنده انجام ثلث وثلثین فیتمایه نک
شهور سرورا زمندن صفر مظفرک یدیسنده سفر ظفر
رهبر تمام اولوب غزای غرای شوکت فزای و شکوت ادا
خیر اختتام بولدی درّ دریای جلال سعادت درجنه
درّ آسمان اقبال شرف برجنه ایروب سلطان جهانکشا
سرای پرصفای عالم آرایه کیروب
سروریله مقام حضورده آرام بولدی

نظم
سرایینه کیردی شه کامیاب
شرف برجنه ایردی صان آفتاب
ویروب ظلم اساسینی عدلی بیله
جهان اولدی پر نور عدلی بیله

نثر همیشه اولیای دولت مسرور و اعدای مملکت

مقهور و رایات فتح آیات الی یوم النشور منشور

و عساکر گردون مآثر تا نفخ صور منصور نظم

بر شاه جهان بهادرخان

مهر و مه پیش او بهادر خان

دشمنش را فکنده در یکدم

سر نیزه با بهادر خان

صان الله تعالى سسه السه و سه

سسه سسه السه فى سسه وسسه

السرىعه السرىعه المدىه المدىه

المدىه المدىه المدىه

آفتاب دولتش پاینده و تابنده باد

نام او و کام او جوینده و پاینده باد

هر که از باد غرور جاه رو گردید از او

پایمال و منزلش چاه عدم پاینده باد

تم تحریره فی شهر رجب المرجب سنه

٩٣٥